

AVRUPA KOMİSYONU

Brüksel, 17.6.2021
SWD(2021) 155 final

KOMİSYON PERSONELİ ÇALIŞMA BELGESİ

Yunanistan'ın toparlanma ve dayanıklılık planının analizi

Belgeye eşlik eden

KONSEY UYGULAMA KARARI için Öneri

Yunanistan için kurtarma ve dayanıklılık planının değerlendirilmesinin onaylanmasına ilişkin

{COM(2021) 328 final}

İçindekiler tablosu

1.	Yönetici özeti	2
2.	İyileşme ve dayanıklılık zorlukları: sahne belirleyici	8
2.1.	Makroekonomik görünüm ve 2020 ülke raporundan bu yana yaşanan gelişmeler	8
2.2.	Sürdürülebilir büyüme, uyum, dayanıklılık ve gelecek için politikalar ile ilgili zorluklarnesil	10
2.3.	Yeşil ve dijital dönüşümle ilgili zorluklar	14
	Yeşil boyut.....	14
	Dijital boyut.....	18
3.	Planın hedefleri, yapısı ve yönetişimi	23
3.1.	Planın genel stratejisi	23
3.2.	Planın uygulama yönleri.....	27
4.	Plan değerlendirmesinin özeti.....	33
4.1.	Ekonomik ve sosyal duruma kapsamlı ve yeterince dengeli yanıt	33
4.2.	Ülkeye özgü tavsiyeler ve Avrupa Sömestri ile bağlantı	41
4.3.	Büyüme potansiyeli, istihdam yaratma, ekonomik, kurumsal ve sosyal dayanıklılık, Avrupa SütunuSosyal Haklar , krizin etkilerinin azaltılması ve sosyal bölgesel uyum ve yakınsama	52
4.4.	'Önemli zarar vermeme' ilkesi	62
4.5.	Yeşil geçiş.....	64
4.6.	Dijital geçiş.....	69
4.7.	Planın kalıcı etkisi	75
4.8.	Kilometre taşları, hedefler, izleme ve uygulama	79
4.9.	Maliyetlendirme.....	82
4.10.	Kontroller ve denetim.....	85
4.11.	Tutarlılık	88
5.	Annex	91

1. YÖNETİCİ ÖZETİ

Yunanistan, ekonomisinin turizm ve ulaştırma hizmetleri sektörünün büyük bir paya sahip olduğu yapısı ve mikro işletmelerin yüksek payı nedeniyle, seyahat kısıtlamaları ve sosyal mesafe önlemlerinin tetiklediği şoklara karşı özellikle kırılgan hale geldiğinden, koronavirüs salgınından ciddi şekilde etkilenmiştir. 2019'un sonunda, Yunanistan'ın on yıl süren mali krizden toparlanması, iş dünyası ve tüketici güveninin 2010 öncesi seviyelere ulaşması ve harcanabilir gelir, yatırım ve tüketimin istikrarlı bir şekilde artmasıyla devam ediyordu. Makroekonomik uyum programları ve sonrasında uygulanan reformların bir sonucu olarak gerçekleşmeye başlayan olumlu eğilimler, Yunanistan'ın yüksek kamu borcu, tamamlanmamış dış dengeleme ve yüksek takipteki krediler oranıyla ilgili zorlukları yeniden gündeme getiren salgının patlak vermesiyle büyük ölçüde kesintiye uğradı. Ayrıca büyük yatırım açığının, sosyal ve ekonomik eşitsizliğin ve özellikle kadınlar ve gençler arasındaki yüksek işsizliğin ele alınmasının önemini de vurgulamıştır.

Yunanistan, 27 Nisan 2021 tarihinde "Yunanistan 2.0" olarak adlandırılan Kurtarma ve Dayanıklılık Planını sunmuştur. Plandaki tüm projelerin maliyeti 31.164 milyar Avro olup, bunun 17.770 milyar Avro'sunun geri ödemesiz mali destekten, 12.728 milyar Avro'sunun ise 2026 yılına kadar kredilerden finanse edilmesi öngörülmektedir.

Dört sütun etrafında yapılandırılan ve iyi dengelenmiş bir reform ve yatırım karışımını içeren plan, Yunanistan'ın karşı karşıya olduğu temel yapısal zorlukları ele almayı amaçlamakta ve Kurtarma ve Dayanıklılık Aracı (RRF) Tüzüğü'nün Birliğin ekonomik, sosyal ve bölgesel uyumunu destekleme hedefini takip etmektedir. Plan ayrıca 2019 ve 2020 yıllarında Konsey tarafından Yunanistan'a iletilen ülkeye özgü tavsiyelerin tamamının ya da önemli bir alt kümesinin etkili bir şekilde ele alınmasına katkıda bulunmakta ve RRF Tüzüğü'nün 3. Maddesinde¹ atıfta bulunulan altı politika ayağı arasında iyi bir denge sağlamaktadır. Plan aynı zamanda en son Avro Bölgesi tavsiye kararında² belirlenen zorluklar ve önceliklerle de tutarlıdır. Planın dört ayağı (i) yeşil dönüşüm (6.2 milyar Avro³); (ii) dijital dönüşüm (2.2 milyar Avro); (iii) istihdam, beceriler ve sosyal uyum (5.2 milyar Avro); ve (iv) özel yatırım ve ekonomik ve kurumsal dönüşüm (4.9 milyar Avro) olup 67 reform ve 108 yatırım olmak üzere toplam 175 tedbirden oluşmaktadır. Bunlar arasında enerji ağları ve binaların enerji verimliliği, çevrenin korunması ve sürdürülebilir kalkınma alanlarındaki kilit yatırımlar yer almaktadır.

¹ Yunanistan Ulusal Reform Programını 27 Nisan 2021 tarihinde sunmuştur. Ulusal Reform Programında yer alan bilgiler, bu Personel Çalışma Belgesinde Toparlanma ve Dayanıklılık Planı ile birlikte ele alınmakta ve birlikte değerlendirilmektedir.

² Avrupa Birliği Konseyi tarafından onaylandıktan sonra Konsey tarafından nihai olarak kabul edilmeyi beklemektedir. Eurogroup tarafından 16 Aralık 2020 tarihinde kabul edilen metne <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14356-2020-INIT/en/pdf> adresinden ulaşılabilir.

³ Bu paragraftaki rakamlar sadece geri ödemesiz mali destekleri ifade etmektedir.

ulaştırma, çok yüksek kapasiteli ağlar ve bağlantı yatırımları, kamu ve özel sektörün dijitalleşmesi, eğitim, yeniden beceri kazandırma ve beceri geliştirme, aktif ve pasif işgücü piyasası politikaları, sosyal hizmetler ve sağlık hizmetleri. Plan ayrıca RRF Kredi Kolaylığı (12.7 milyar Avro) aracılığıyla özel sektör yatırımlarını da teşvik etmektedir. Yatırımlar, iş ortamı, işgücü piyasası, eğitim ve öğretim ile vergi idaresi, kamu ihaleleri ve adalet dahil olmak üzere kamu idaresine yönelik iddialı reformlarla desteklenmektedir.

Geniş kapsamlı yatırım ve reformların ekonomik büyümeye katkıda bulunması ve böylece belirlenen makroekonomik dengesizliklerin düzeltilmesini desteklerken daha kapsayıcı ve sürdürülebilir bir büyüme modelini teşvik etmesi beklenmektedir. Plan, 2020 yılında Nobel ödüllü Profesör Pissarides'in direktörlüğünde hazırlanan Yunanistan Ekonomisi Kalkınma Planı ile uyumludur. Toparlanma ve dayanıklılık planında sunulan tedbirler, özellikle son on yılda Yunanistan'da büyümeyi engelleyen büyük yatırım açığını ele almayı hedeflerken, aynı zamanda ihracata dayalı büyümeyi teşvik etmek amacıyla yeşil ve dijital geçişleri ve ekonominin modernizasyonunu kolaylaştırmaktadır.

Plan, 2020'deki ciddi gerilemenin (-%8,2) ardından 2021'de ekonomik büyümede bir toparlanma (+%3,6) öngörmektedir. Hem iç hem de dış talebin yanı sıra Toparlanma ve Dayanıklılık Fonu'nun destekleyici teşvikleri sayesinde GSYH büyümesinin 2022'de %6,2 ile zirve yaptıktan sonra 2023'te %4,1'e ve 2024'te %4,4'e düşmesi beklenmektedir. İşsizliğin 2021'de %16,3'te sabit kalması, ardından kademeli olarak azalarak 2024'te %11,9'a düşmesi beklenmektedir. Bütçe açığının (2020'de GSYH'nin %9,7'si), esas olarak pandeminin sonuçlarını ele almaya yönelik tedbirlerin uzatılması nedeniyle 2021'de büyük ölçüde değişmeden kalması ve 2022'den itibaren iyileşmeye başlaması beklenmektedir.

Plan, güçlendirilmiş gözetim⁴ kapsamında izlenen politikaların sürdürülmesini ve toparlanma ve dayanıklılık planı kapsamında gerekli yatırımların desteklenmesi yoluyla önemli ölçüde güçlendirilmesini sağlar. Bu durum özellikle vergi idaresi ve kamu alımları dâhil olmak üzere mali yapısal; işgücü piyasası, sosyal yardımlar ve sağlık hizmetleri; mali sektör ve iş ortamı; kamu idaresinin modernizasyonu, adalet ve yolsuzlukla mücadele gibi kilit alanlar için geçerlidir. Bu alanlardaki reformlar, salgının patlak vermesinden önce Yunanistan'da ortaya çıkan ekonomik toparlanma ve temel mali koşullardaki iyileşmeler için gerekliydi ve her ikisi de yatırımcıların ve mali piyasaların güvenini artırmaya yardımcı oluyordu. Haziran 2018'de Eurogroup'ta verilen spesifik taahhütler, güçlendirilmiş gözetim altında izlenmeye devam edecek ve 2022 ortasına kadar ek borç destek tedbirlerinin serbest bırakılması için bir temel oluşturacaktır.

⁴ Güçlendirilmiş gözetim, Avrupa İstikrar Mekanizması istikrar destek programı (2015-2018) kapsamında mutabık kalınan reformların devamını, tamamlanmasını ve uygulanmasını desteklemektedir. Avro bölgesinde mali istikrarları açısından ciddi zorluklar yaşayan ya da ciddi zorluklar yaşama tehdidi altında olan Üye Devletlerin ekonomik ve bütçesel gözetiminin güçlendirilmesine ilişkin 21 Mayıs 2013 tarihli ve 472/2013 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü'nün (AB) 2. ve 3. Maddelerine bakınız, OJ L140, 27.5.2013, s. 1.

Planın ilk yeşil ayağı, Yunanistan enerji sektörünün ve genel olarak ekonominin karbonsuzlaştırılmasına önemli ölçüde katkıda bulunmakta ve Ulusal Enerji ve İklim planıyla tutarlılık göstermektedir. Linyit bazlı elektrik üretiminin 2028 yılına kadar tamamen sonlandırılması ve mevcut tüm enerji santrallerinin 2023 yılına kadar kapatılması taahhüdüyle desteklenen plan, enerji ağlarına yatırımı desteklemekte ve enerji verimliliğini ve binaların enerji yenilemesini, elektrik piyasası reformlarını, lisanslama sürecini ve yenilenebilir enerjinin finansmanını teşvik edecek tedbirleri içermektedir. Ayrıca kentsel politikanın, mekânsal ve denizcilik planlamasının gözden geçirilmesini ve elektrikli araçlar için altyapının yanı sıra şu anda linyit madenciliği için kullanılan arazinin rehabilitasyonunu da desteklemektedir. Son olarak plan, Yunanistan için uzun zamandır bir sorun olan atık ve atık su yönetimi gibi çevre koruma konularını kapsamakta ve biyolojik çeşitliliği de destekleyen iddialı bir ağaçlandırma planı içermektedir. İklim değişikliği hedeflerini destekleyen tedbirler birlikte Yunanistan planının toplam tahsisatının (geri ödemesiz mali destek ve krediler) %37.5'ini oluşturmaktadır.

Dijital geçiş, ikinci sütunda yer alan ve bağlanabilirliği artırmayı, kamu idaresinin ve işletmelerin dijitalleşmesini geliştirmeyi ve kamu hizmetleri ile ekonomik sektörlerin ve sanayi faaliyetlerinin dijital dönüşümüne katkıda bulunmayı amaçlayan tedbirlerle desteklenmektedir. Plan, binalarda fiber optik altyapıya, denizaltı kablolarına ve 5G ağlarına yatırımı teşvik etmekte ve KOBİ'lerin dijital teknolojileri benimsemesini desteklemektedir. Ayrıca, kamu yönetimi süreçlerinin basitleştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik reformların yanı sıra, Yunan kamu yönetiminin dijital altyapısının iyileştirilmesi de dâhil olmak üzere, arşivlerin ve kamu hizmetlerinin dijitalleştirilmesine yönelik önemli yatırımları da içermektedir. Dijital geçiş hedeflerini destekleyen tedbirler birlikte Yunan planının toplam tahsisatının (geri ödemesiz mali destek ve krediler) %23,3'ünü oluşturmaktadır.

Üçüncü sütun altında sunulan kapsamlı bir dizi tedbir, işgücü piyasasındaki eksikliklerin giderilmesini, istihdamda yapısal bir artış sağlanmasını, eğitim ve öğretim sisteminin iyileştirilmesini, sosyal uyumun geliştirilmesini ve sağlık sektörünün dayanıklılığının ve verimliliğinin artırılmasını amaçlamaktadır. Planda yer alan tahminlere göre, tüm tedbirlerin uygulanması 180.000 - 200.000 yeni kalıcı iş yaratabilir, yani COVID öncesi istihdam seviyelerine kıyasla yaklaşık %5'lik bir artış sağlayabilir. Önlemler, işgücü piyasasını modernleştirmeyi, kadınlar da dahil olmak üzere istihdamı teşvik etmeyi ve işe alım teşvikleri, yeniden beceri kazandırma ve beceri kazandırma yoluyla uzun vadeli işsizliği azaltmayı amaçlamaktadır. Mesleki eğitim ve öğretimin yanı sıra üniversite eğitiminin iyileştirilmesine yönelik yatırımlar da beşeri sermaye oluşumuna katkıda bulunmaktadır. Sosyal uyum, sağlık ve sosyal hizmetlere erişimin iyileştirilmesi ve aktif katılımın teşvik edilmesiyle güçlendirilecek, ayrıca Sosyal Skor Tahtası tarafından belirlenen, 3 yaşından küçük çocuklar için erken çocukluk eğitimi ve bakımına erişimin genişletilmesi gibi zorluklar da ele alınacaktır. Plan, savunmasız çocuk ve ergenlerin bakımının , mültecilerin, engellilerin ve Romanlar da dahil olmak üzere diğer savunmasız grupların işgücü piyasasına entegrasyonunu teşvik etmek için bir dizi tedbir içermektedir. Sosyal güvenlik sisteminin dijital dönüşümü ve engellilere yönelik desteğin artırılması yoluyla sosyal politikalara erişimin iyileştirilmesi planlanmaktadır. Plan, sağlık sektöründe önemli reformlar ve yatırımlar yapılmasını, hastane sisteminin altyapısının iyileştirilmesini ve

operasyonel yönlerini iyileştirirken, daha geniş anlamda sağlık sektörüne erişimi, verimliliği ve dayanıklılığı teşvik etmektedir.

Planın dördüncü ayağı, vergi idaresi ve adalet de dahil olmak üzere kamu yönetiminin güçlendirilmesi, mali sistemin iyileştirilmesi, araştırma ve yeniliğin teşvik edilmesi ve kilit sektörlerde rekabet gücünün artırılması ve özel yatırımların kolaylaştırılmasına yönelik tedbirleri bir araya getirmektedir. Kamu yönetimine yönelik tedbirler, idari kapasitenin geliştirilmesi, koordinasyonun artırılması, daha iyi bir kamu ihale çerçevesi ve kamu mali yönetim çerçevesinin modernizasyonuna devam edilmesine yöneliktir. Vergi mevzuatının kodifiye edilmesine ve vergi idaresinin işleyişinin dijitalleşmesi yoluyla da iyileştirilmesine yönelik tedbirler, daha etkili vergi tahsilatı yoluyla mali sürdürülebilirliği destekleyecektir. Yargı süreçlerinin hızlandırılması ve dijitalleştirilmesi ve ilgili altyapıların iyileştirilmesi yoluyla adalet sisteminin kalitesi ve verimliliği artırılacaktır. Şeffaflığı güçlendirmek ve yolsuzluk ve yasadışı ticaretle mücadele etmek için önemli tedbirler de yer almaktadır. Bir dizi mali sektör reformu özel sektörün borçluluğunu ele alacak ve sermaye piyasalarını güçlendirecektir. İş ortamına ilişkin tedbirler arasında yeşil ekonomi, enerji ve işletmelerin dijitalleşmesini hedefleyen özel yatırımlar için vergi teşvikleri, ölçek ekonomilerinin ve işletmelerin dışa açılmasının teşvik edilmesi ve özellikle imalat ve lojistik gibi alanlarda temel idari süreçlerin basitleştirilmesi ve düzenleme kalitesinin iyileştirilmesi yer almaktadır. Bu sütun aynı zamanda turizm, kültür, ulaştırma ve tarım gibi kilit sektörlerin sürdürülebilir kalkınmasına yönelik önemli yatırımları da içermektedir. Son olarak, RRF Kredi Kolaylığı, uluslararası finans kuruluşları ve ticari bankalar aracılığıyla özel sektöre aktarılan kredilerle şirketler için uygun maliyetli finansman eksikliğini gidermeyi amaçlamaktadır. Bu, halen yüksek hacimli takipteki krediler ve düşük karlılıktan muzdarip olan Yunan bankacılık sektörü aracılığıyla kredi sağlamadaki önemli kısıtlamaların üstesinden gelinmesine yardımcı olabilir.

Planda yer alan tüm tedbirler "önemli zarar vermeme" ilkesinin ex-ante değerlendirmesinden geçmiştir. Yunanistan her bir tedbir için prensibe uyulduğunu gösteren bir değerlendirme yapmıştır. Yunan makamları tarafından sağlanan bilgilere dayanarak, planda yer alan hiçbir tedbirin (AB) 2020/852 sayılı Tüzüğü'nün 17. Maddesi anlamında çevresel hedeflere önemli zarar vermesi beklenmemektedir.

Planın uygulanmasının Yunanistan'da kalıcı ve önemli bir etki yaratması beklenmektedir. Plan, Yunan ekonomisinin yeşil dönüşümüne önemli bir katkı sağlayacak ve enerji sektörünün karbonsuzlaştırılmasını güçlü bir şekilde destekleyecektir. Adalet sistemi ve vergi idaresi de dahil olmak üzere kamu yönetiminin kalitesi ve verimliliği, yapısal değişiklikler getiren yatırım ve reformlardan faydalanacaktır. Dijital araçların ve hizmetlerin geliştirilmesi ve iyileştirilmesi, idari kapasitenin güçlendirilmesi ve çalışanların becerilerinin iyileştirilmesi ile birlikte bir diğer temel unsurdur. Ayrıca, çok yüksek kapasiteli ağılara, gelişmekte olan teknolojilere ve çok ülkeli projelere yapılan stratejik yatırımlar, ölçek, ağ oluşturma, birlikte çalışabilirlik ve diğer Üye Devletlerdeki benzer faaliyetlerle işbirliği sağlanmasına yardımcı olabilir. Sağlık, eğitim ve istihdam hizmetlerinin işleyişini güçlendirmeye yönelik tedbirlerin işgücü piyasası performansını iyileştirmesi ve eşitsizlikleri, yoksulluğu ve sosyal dışlanma riskini azaltması beklenmektedir. Son olarak, ulusal politikaların güçlendirilmesi

Yolsuzluk, kara para aklama ve terörizmle mücadele çerçeveleri de ekonominin tüm sektörlerini ve toplumun genelini olumlu yönde etkileyecek ilgili adımlar olacaktır.

Plan, her bir yatırım ve reform için kilometre taşları ve hedefler tanımlamaktadır. Yunanistan değer, etki ve olgunluk kriterlerine göre 10 "en önemli yatırım" ve 8 "kilit reform" belirlemiş, geri kalan tedbirler ise odaklandıkları alanlara ve sorumlulukların bakanlıklar arasında dağılımına göre 28 grupta sınıflandırılmıştır. Kilometre taşları ve hedefler yeterince açık, iddialı ve gerçekçidir. Göstergeler, fiili uygulamanın uygun bir ölçüsünü sağladıkları için ilgili; yeterince iddialı oldukları ve kapsamları tedbirlerin genel amacını yansıttığı için kabul edilebilir; spesifik ve izlenebilir oldukları için sağlamdır ve etkili doğrulamayı kolaylaştırır. Yetkililer, planın uygulanmasının koordinasyonundan ve izlenmesinden sorumlu net bir yönetim yapısı tasarlamıştır. Bu yapı, merkezi bir RRF Koordinasyon Ajansı, belirli tedbirlerin gözetiminden sorumlu bakanlıklar, uygulama organları ve görevi AB ile ortak finanse edilen programlarda sağlam mali yönetim ilkelerine uyulmasını sağlamak olan Mali Denetim Komitesinden oluşmaktadır. Bu yapının ilk ödeme talebi için zamanında tam olarak kurulması beklenmektedir.

Teknik Destek Aracı (TSI), planın bir dizi alanda uygulanmasına yönelik kapasitelerin oluşturulmasında uzmanlık sağlamaktadır. Bu alanlar temiz enerji, dijital dönüşüm, devlet yardımları, sağlık sistemi reformu, yaygın eğitim, gümrükler, finansal okuryazarlık ve planın genel olarak uygulanmasıdır.

Yunan makamları, maliyetlerin ortaya çıktığı tüm yatırım projeleri ve reformlar için ayrıntılı maliyet değerlendirmeleri sunmuştur. Maliyet açıklamaları ve metodolojileri, projelerin niteliğine de bağlı olarak plan genelinde değişiklik göstermektedir. Her proje için temel özelliklerin kısa bir tanımını, zaman çizelgesine genel bir bakışı ve proje bütçesinin bir dökümünü içeren bir maliyet analizi hazırlanmıştır. Yunanistan, Avrupa Komisyonu'nun olumlu bir şekilde makullüğü, akla yatkınlığı, AB finansmanına eklenebilirliği ve tedbirlerin büyük bir çoğunluğu için maliyetlerin beklenen ulusal ekonomik ve sosyal etkiyle ne kadar orantılı olduğunu değerlendirmesini mümkün kılan uygun düzeyde bilgi sağlamıştır. Maliyet değerlendirmeleri bağımsız Ulusal Verimlilik Kurulu tarafından da onaylanmıştır.

Yunan makamları tarafından geliştirilen kontrol ve denetim sistemi, RRF gerekliliklerini karşılamak üzere tutarlı bir şekilde tasarlanmıştır. Önerilen sistem, planın uygulanmasından genel olarak sorumlu olan ve Yunan makamları ile Avrupa Komisyonu arasındaki tek temas noktasını oluşturan RRF Koordinasyon Ajansı yer alan, özel olarak tasarlanmış bir Yönetim ve Kontrol Sistemidir. Genel olarak, belirlenen çözümler planın karmaşıklığını etkin bir şekilde yönetmek için yeterlidir.

Plan, bileşenleri arasında yüksek derecede tutarlılık ve tamamlayıcılık sağlamaktadır. Bu, planın birbirini güçlendiren tedbirler içeren dört ana sütun etrafında yapılandırılmasıyla kolaylaştırılmıştır. Özellikle, yeşil geçiş sütununa iklimle ilgili ve sürdürülebilirlik kriterlerinin dahil edilmesi, dijital teknolojilerin kullanılmasını da sağlayacak ve dijital sütunun etkisini güçlendirecektir. Öte yandan, talep tarafı katılımı gibi tedbirler

tüketicilerin yoğun dönemlerde elektrik talebini ayarlamasına olanak tanıyan dijital teknolojilere yapılan yatırımlar sayesinde mümkün olmaktadır. İstihdam, beceriler ve sosyal uyuma ilişkin üçüncü sütun, dijital ve yeşil geçişlerin maliyet ve faydalarının Yunan toplumunun farklı kesimleri arasında adil bir şekilde dağıtılmasını sağlayacak tedbirleri içermektedir. Bu amaçla, üçüncü sütun sürdürülebilir istihdam yaratılmasına, eğitim sisteminin ve becerilerin geliştirilmesine ve yüksek kaliteli ve etkili sağlık ve sosyal bakım hizmetlerinin sağlanmasına öncelik veren tedbirleri içermektedir. Son olarak dördüncü sütun, özel ve kamu yatırımlarını harekete geçirerek ve Yunanistan'da dijital ve yeşil dönüşümün desteklenmesinde etkili olacak kurumsal çerçeveler rekabetçiliği ve yenilikçiliği artırmaya yönelik tedbirler sunmaktadır.

Tablo 1 Planın RRF kriterleri kapsamında değerlendirilmesinin özeti

(1) Dengeli Yanıt	(2) KSS'le r	(3) Büyüme, istihdam...	(4) DNSH	(5) Yeşil hedef	(6) Dijital hedef	(7) Kahcı etki	(8) Kilometre Taşları ve Hedefler	(9) Maliyetlendi rme	(10) Kontrol Sistemleri	(11) Tutarlılık
A	A	A	A	A	A	A	A	B	A	A

2. İYİLEŞME VE DAYANIKLILIK ZORLUKLARI: SAHNE BELİRLEYİCİ

2.1. Makroekonomik görünüm ve 2020 ülke raporundan bu yana yaşanan gelişmeler

Yunanistan'ın toparlanma ve dayanıklılık planının temelini oluşturan makroekonomik senaryo, ekonomik faaliyetin 2022'de 2019'un salgın öncesi seviyelerine geri dönmesini öngörmektedir. Plana göre, GSYH'nin 2021'de %3,6 ve 2022'de %6,2 büyümesi, 2023'te %4,1'e ve 2024'te %4,4'e düşmesi bekleniyor. Büyümenin iç talep ve Toparlanma ve Dayanıklılık Fonu'nun destekleyici teşvikleri tarafından yönlendirilmesi beklenmektedir. Net ticaretin, özellikle 2022'de turizm sektöründeki toparlanmayla birlikte iyileşeceği ve cari açığın da düzeleceği tahmin edilmektedir. Enflasyonun artması, ancak 2022'de %0,7'ye yükselmeden önce 2021'de %0'a yakın kalması beklenmektedir.

Plan kapsamındaki makroekonomik senaryo, işsizliğin 2021 yılında değişmeyerek %16,3'te kalmasını ve 2024 yılında %11,9'a doğru aşağı yönlü bir seyir izlemesini öngörmektedir. Turizm sektöründe işe alımların kademeli olarak geri dönmesi nedeniyle istihdamın 2021'de marjinal bir artış göstereceği tahmin edilirken, hizmet sektörü hala sınırlama önlemleriyle kısıtlanmaktadır. Uzun vadeli işsizlik AB'deki en yüksek işsizlik oranı devam etmektedir, ancak istihdam destek tedbirlerinin salgın sırasında işsizliğin artmasını engellemesi nedeniyle daha fazla artış riskinin sınırlı kalması beklenmektedir. Yoksulluğun, salgın sırasında kaydedilen zirve noktasından yavaşça azalması beklenmektedir. Yoksulluk veya sosyal dışlanma riski altındaki kişilerin oranı, 2014'teki %36'lık zirvenin altında olsa da AB'deki en yüksek oranlar arasındadır (2019'da %30). Göçmen kökenli kişiler ve düşük vasıflı işçiler de dâhil olmak üzere, hassas grupların yoksulluk veya sosyal dışlanma riski altında olma olasılığı daha yüksektir. Pandeminin bu boşlukları daha da belirginleştirmesi beklenmektedir. Pandemi öncesinde iş bulmakta zorlanan düşük vasıflı, genç ve kadınların durumunun, istihdam destek tedbirleri sona erdiğinde daha da kötüleşmesi beklenmektedir. Ayrıca, pandemi öncesinde görülen istikrarlı iyileşmenin önümüzdeki yıllarda devam edip etmeyeceği de belirsizliğini korumaktadır. Yunanistan, gelir dağılımının adilliği bakımından 'orta derecede eşit' bir toplum olmaya devam etmektedir ve gelir eşitsizliği Avro Alanı ortalamasına kıyasla daha yüksektir.

Yunanistan aşırı makroekonomik dengesizlikler yaşamaktadır. Kırılganlıklar, yüksek işsizlik ve düşük potansiyel büyüme bağlamında yüksek kamu borcu, tamamlanmamış dış dengeleme ve yüksek takipteki kredilerle ilgilidir. Yunan ekonomisinin potansiyel büyümesi, temel olarak ekonominin düşük toplam faktör verimliliği ve azalan sermaye stoku nedeniyle on yılı aşkın bir negatif bölgede seyretmektedir. 2012 yılından bu yana Yunanistan cari açığını önemli ölçüde daraltmıştır, ancak koronavirüs salgını ülkenin dış dengesizliklerini yeniden artırmıştır. Salgın ayrıca finansal olmayan şirketler ve hanehalkı için geri dönmeyen kredi oranları üzerinde ek baskı oluşturmuştur. Kredi ödeme moratoryumları da dahil olmak üzere destek tedbirleri geçici bir tampon sağlamıştır ve moratoryumların sona ermesinin ardından ilk işaretler varlık kalitesi üzerindeki olumsuz etkinin gösterse de, devlet destek programları aşamalı olarak kaldırıldığından aşağı yönlü riskler devam etmektedir. 2021 bağlamında

Avrupa Sömestri bahar paketi kapsamında Avrupa Komisyonu, Yunanistan'daki makroekonomik dengesizliklerin önlenmesi ve düzeltilmesine ilişkin ilgili yönetmelik uyarınca Haziran ayı başında Yunanistan için derinlemesine bir inceleme kabul etmiştir⁵.

Komisyon 2021 bahar tahmininde Yunanistan'da reel GSYH'nin 2021 ve 2022 yıllarında sırasıyla %4,1 ve %6,0 oranında büyümesini bekliyor. Planın temelini oluşturan senaryoya benzer şekilde Komisyon, iç talebi toparlanmanın arkasındaki ana büyüme itici gücü olarak görmektedir. Komisyon, 2021 yılında gayrisafi sabit sermaye oluşumunda planda sunulan senaryodan daha güçlü bir toparlanma beklerken, ekipman ve inşaat yatırımlarının öngörülen projelerden güçlü bir destek alacağını öngörüyor. Özel tüketimin de, yatırımlardan daha az olmakla birlikte, planda öngörülen tedbirlerden faydalanması muhtemeldir. Hem Komisyon hem de Yunan makamları, öngörülen yatırımların güçlü ithalat bileşeni nedeniyle planın uygulanmasının net ihracata olumsuz bir katkı yapacağını tahmin etmektedir. Komisyon, 2022'de kademeli olarak toparlanmadan önce enflasyonun 2021'de hafif negatif kalacağını öngörmektedir.

Tablo 2 Plan kapsamındaki makroekonomik tahmin ile Komisyon'un 2021 ilkbahar tahmininin karşılaştırılması

	2019	2020		2021		2022		2023	2024	2025	2026
	COM	COM	RRP	COM	RRP	COM	RRP	RRP	RRP	RRP	RRP
Reel GSYİH (% değişim)	1.9	-8.2	-8.2	4.1	3.6	6.0	6.2	4.1	4.4	n.a.	n.a.
HICP enflasyonu (% değişim)	0.5	-1.3	-1.3	-0.2	0.0	0.6	0.7	1.3	1.3	n.a.	n.a.
İstihdam (15-74 yaş, % değişim)	1.2	-1.3	-1.3	0.4	0.7	0.7	2.3	1.3	1.3	n.a.	n.a.
İşsizlik oranı (%)	17.3	16.3	16.3	16.3	16.3	16.1	14.4	13.2	11.9	n.a.	n.a.
Genel devlet dengesi (GSYİH'nin %'si)	1.1	-9.7	n.a.	-10.0	n.a.	-3.2	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Genel hükümet brüt borcu (GSYH'nin %'si)	180.5	205.6	n.a.	208.8	n.a.	201.5	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Kaynaklar: Yunanistan'ın toparlanma ve dayanıklılık planı, Komisyon 2021 bahar tahmini

Genel devlet bütçesi 2020'de GSYH'nin %9,7'si kadar açık vermiştir⁶ ve bu açığın 2022'de iyileşmeden önce 2021'de büyük ölçüde değişmeden kalması beklenmektedir. Pandemiye yanıt olarak alınan ihtiyari politika tedbirleri 2020'de GSYH'nin yaklaşık %6,3'üne tekabül etmiştir. 2021 yılı için Komisyon 2021 bahar tahmininde GSYH'nin %10'u oranında bir açık beklemektedir. Eksiklik

⁵ 2021'de Ekonomi Politikası Koordinasyonuna ilişkin Komisyon Tebliği: COVID-19'un Üstesinden Gelmek, Toparlanmayı Desteklemek ve Ekonomimizi Modernize Etmek, COM(2021)500. Yunanistan için Derinlemesine İnceleme, COM(2021)403.

⁶ Eurostat'tan alınan en son EDP bildirimine göre, ESA terimleriyle manşet açık.

2020'ye kıyasla kaydedilen iyileşmenin başlıca nedeni, salgınla mücadele için alınan mali tedbirlerin süresinin uzatılmasıdır.

2020'de borç/GSYH oranındaki artışa rağmen, finansman koşulları elverişli olmaya devam etmektedir. GSYH'deki daralma ve 2020'deki mali teşvikin birleşik etkisi nedeniyle borç/GSYH oranı 2020'de⁷ yüzde 25 puandan fazla artmıştır. Finansman koşulları elverişli olmaya devam ettiğinden ve hükümet büyük bir nakit tamponu tutmaya devam ettiğinden, genel hükümetin likidite pozisyonu yeterlidir. Brüt finansman ihtiyacı 2021-2022 döneminde GSYH'nin %15'inin üzerinde kalacaktır. Onuncu gelişmiş gözetim raporundaki borç sürdürülebilirliği analizi, temel senaryoda, borcun GSYH'ye oranının 2021'den itibaren düşüş eğiliminde kalacağını ve on yılın sonunda %169'a ulaşacağını öngörmektedir⁸. Rapora göre, uzun süren pandemi mali sürdürülebilirlik risklerini artırmış, ancak bu riskler beklenen ekonomik toparlanma ile kısmen dengelenmiştir. Kamu borcunun kompozisyonu ve vade profili borç kırılabilirliklerini azaltırken, koşullu yükümlülüklerden kaynaklanan ek riskler ortaya çıkabilir.

Toparlanma ve Dayanıklılık Planı projeksiyonlarının temelini oluşturan makroekonomik senaryo, 2021 İstikrar Programı'ndaki projeksiyonlarla aynı olup, 2021'de temkinlidir. 2022 projeksiyonları ise Komisyon'un 2021 bahar tahminlerine yakın bir şekilde makuldür. Komisyon 2021 Bahar tahminine göre, reel GSYH büyümesinin 2021 yılında planda sunulan senaryoya göre yaklaşık 0,5 puan daha yüksek olacağı tahmin edilmektedir. Bu durum, salgının gelişimi, Kurtarma ve Dayanıklılık Aracı kapsamındaki fonların alımı ve başta turizm olmak üzere kilit ekonomik sektörlerin görünümüne ilişkin farklı varsayımlardan kaynaklanmaktadır. Makroekonomik ve mali görünüm, COVID-19 salgını ve bunun ekonomik sonuçlarıyla ilgili yüksek belirsizlikten etkilenmeye devam etmektedir.

2.2. Sürdürülebilir büyüme, uyum, dayanıklılık ve gelecek nesil için politikalar ile ilgili zorluklar

Akıllı, sürdürülebilir ve kapsayıcı büyüme

Geçtiğimiz yıllarda devam eden iyileşmelere rağmen, Yunanistan pandemiye krizle daha da derinleşen büyük miras kırılabilirlikleriyle girdi. 2 Haziran 2021 tarihinde Komisyon, Yunanistan için 1176/2011 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü'nün (AB) 5. Maddesi kapsamında derinlemesine bir inceleme yayınladı. Yunanistan aşırı dengesizlikler yaşamaktadır. Kırılabilirlikler özellikle yüksek işsizlik ve düşük potansiyel büyüme bağlamında yüksek kamu borcu, tamamlanmamış dış yeniden dengeleme ve yüksek takipteki kredilerle ilgilidir.

Potansiyel büyüme son on yılda çok düşük olmuştur. Küçük ve düşük verimlilikteki firmalar ekonomide büyük rol oynamaya devam etmektedir. Ekonomik faaliyetler kademeli olarak

⁷ Eurostat'ın en son EDP bildirimine göre.

⁸ Yunanistan'a ilişkin 10^{uncu} Geliştirilmiş Gözetim Raporu, COM(2021)528.

Ticarete konu olan sektörler, hala geleneksel ve düşük inovasyonlu sektörlerde yoğunlaşmakta ve verimlilik artışına katkıda bulunmaktadır. Son dönemde kaydedilen bazı ilerlemelere rağmen, yüksek vergi yükü, bürokrasi, yüksek mevzuat yükü ve yavaş ve verimsiz adalet sistemi, hem yerli hem de yabancı özel yatırımlar üzerinde baskı oluşturmakta, şirketlerin büyümesi önünde engeller yaratmakta ve dış uyumu geciktirmektedir. Araştırma ve geliştirmeye yapılan düşük yatırımlar, verimlilik artışını beceri uyumsuzlukları ve eğitimin işgücü piyasasına uygunluğunun düşük olması da gelecekte zayıf büyüme beklentilerine işaret etmektedir. Son olarak, büyük altyapı projelerinin uygulanmasına yönelik etkin bir planlama ve izleme sisteminin olmaması, kamu-özel sektör ortaklıkları da dahil olmak üzere kamu yatırımlarının yaygınlaştırılmasını zorlaştırmaktadır.

Yunanistan bankacılık sektörü, Yunanistan için Avrupa İstikrar Mekanizması programının sona ermesinden bu yana daha dirençli hale gelmiştir, ancak mevcut krizle ilgili eski riskler ve zorluklar yüksek olmaya devam etmektedir. Bankacılık sisteminin genel sağlamlığının korunması ve finansal istikrar risklerinin yönetilmesi, mevcut krizden çıkılması ve ekonominin desteklenmesi için elzemdir. Pandemi, kredi riskindeki artış ve kârlılık ve sermayelendirme üzerindeki baskı yoluyla bankalar üzerinde zorluklar yaratmaktadır. Kırılganlıklar ve zorluklar, reel ekonomiyi desteklemek için banka kredilerinin kapsamını sınırlayan yüksek takipteki krediler (NPLs) stokundan kaynaklanmaktadır. Yunanistan'daki bankacılık sektörü, Avro bölgesindeki toplam krediler içinde en yüksek batık kredi oranına sahiptir. Ödeme moratoryumları ve ilgili düzenleyici hoşgörü ve kredi oluşturma gerekliliklerinin gevşetilmesi gibi destek tedbirlerinin süresinin dolması nedeniyle önümüzde önemli zorluklar bulunmaktadır. Son iflas reformunun 1 Haziran 2021'e kadar zamanında ve etkili bir şekilde uygulanması, yaşayabilir firmalar için yeniden yapılandırma çözümlerinin kullanımının artırılması ve yaşayamaz durumdaki işletmelerin hızlı bir şekilde çözümlenmesi açısından kilit önem taşıyacaktır. Bu, mevcut sorunlu kredi stokunun temizlenmesini hızlandırırken, yeni batık kredi ve iflas yığınlarının oluşmasını da önleyecektir.

Sürdürülebilir ekonomik toparlanma, banka dışı alternatif finansman yolları ile desteklenebilir. Buna risk sermayesi ve hala az gelişmiş olan Yunan sermaye piyasalarının derinleştirilmesi de dahildir. Sürdürülebilir finansman, Yeşil ekonomik büyüme modeline geçişle birlikte ekonomik toparlanmayı daha da destekleyebilir. Devlet desteği, özel yatırımcıları güçlendirmek ve dışlama ya da ahlaki tehlike gibi olumsuz etkilerden kaçınan finansal araçların tasarımı yoluyla makul bir maliyetle finansman açığına maruz kalan yaşayabilir firmalara kredi verilmesini teşvik etmek için de gerekli olabilir.

Sosyal ve bölgesel uyum

İşsizlik çok yüksek seyretmeye devam etmektedir ve yavaş yavaş azalan eğilim COVID-19 krizi nedeniyle kesintiye uğramıştır. Yunanistan, AB'deki en yüksek işsizlik oranına (2020'de %16,3) ve en düşük istihdam oranına (2020'de %61,1) sahip olmaya devam etmektedir. Genç işsizliği (2020'de %35,0), cinsiyete dayalı istihdam farkı (yüzde 19 puan) ve uzun süreli işsizlerin payı (yaklaşık %70) da AB'deki en yüksek oranlar arasındadır. İşgücü piyasası, GSYH'nin yaklaşık %20'sini oluşturduğu tahmin edilen büyük kayıt dışı ekonomi tarafından çarpıtılmaktadır. İşgücü verimliliği (istihdam edilen kişi başına çıktı) zayıf kalmaya devam etmektedir ve 2017'den itibaren görülen mütevazı artışlar COVID-19 krizi nedeniyle tersine dönmüştür. Yüksek vasıflı kişilerin göçü, beyin göçüne ilişkin endişeleri artırmakta ve nüfusun yaşlanması baskısına katkıda bulunmaktadır. Kriz sırasında uygulanan çeşitli kısa çalışma programları işsizliğin artmasını engellemiş olsa da, aktivasyon

İş arayanların işgücü piyasasına yeniden entegre olmalarına yardımcı olmak için verilen destek yeterince etkili değildir. Kamu İstihdam Hizmetlerinin bireyselleştirilmiş destek sağlama kapasitesinin sınırlı olması ve beceri kazandırma programlarında izleme ve değerlendirme ile kalite güvencesi eksikliği başlıca darboğazlardır. Yunanistan, aktif işgücü piyasası politikalarına diğer AB Üye Devletlerinin çoğundan daha az harcama yapmaktadır ve bu politikaların kapsamı düşüktür.

Pandemi öncesinde yoksulluk kademeli olarak azalmakla birlikte, özellikle çocuklar ve çalışma çağındaki kişilerin etkilendiği AB'deki en yüksek oranlar arasında yer almaya devam etmiştir. Garantili asgari gelir (GMI) reformunun 2017'de hayata geçirilmesi yoksulluğun azaltılması açısından gözle görülür bir etki yaratmıştır, ancak reformun ikinci ve üçüncü ayağı (tamamlayıcı sosyal hizmetlere erişim ve aktivasyon desteği) önümüzdeki zorluklarla yüzleşmek için hâlâ yeterince gelişmiş değildir. Çalışma yaşamında yoksulluk AB ortalamasının üzerindedir. Barınma maliyetlerindeki aşırı yük oranı 2019'da %36,2 ile AB'deki en yüksek orandır ve bir sosyal konut politikasının yokluğuyla tezat oluşturmaktadır. Pandeminin, GMI yararlanıcılarının sayısındaki artışta da görüldüğü üzere, sosyal durumu yeniden kötüleştirme muhtemeldir. Büyük sığınmacı akını, istihdam ve sosyal hizmetler üzerinde ek bir baskı oluşturmaktadır. Üçüncü ülke vatandaşlarının işgücü piyasasına ve topluma entegrasyonu özel zorluklar içermektedir. Özellikle başkent bölgesi ile ülkenin geri kalanı arasında büyük bölgesel farklılıklar bulunmaktadır. Yunanistan'ın kırsal kesimlerinde yoksulluk oranı çok yüksektir ve AB'deki en yüksek kırsal işsizlik oranlarından (özellikle gençlerde) birine sahiptir.

Sağlık ve ekonomik, sosyal ve kurumsal dayanıklılık

Yunan sağlık sisteminin hâlâ birçok yapısal sorunu bulunmaktadır. COVID-19 acil durumu, engelsiz erişimi sağlamak için kalan yapısal zorlukları ele alma ihtiyacını doğrulamıştır. Temel sağlık hizmetleri ağı, özellikle aile hekimi sayısının yetersizliği ve kapsamlı bir işgücü stratejisinin bulunmaması nedeniyle yeterince güçlü değildir. Son dönemde kaydedilen ilerlemeye rağmen merkezi tedarik hala olgunlaşmamıştır. AB ortalamasının önemli ölçüde altında olan (2018'de AB-27 için %0,2'ye karşılık GSYH'nin %0,1'i⁹) sağlık sektörüne yapılan yatırımlarda sınırlı ilerleme kaydedilmiştir. Özellikle sağlık sisteminin verimliliğini önemli ölçüde artıracak birinci basamak sağlık hizmetleri gibi öncelikli alanlarda yetersiz olduğu görülmektedir. Son yıllardaki bazı iyileşmelere rağmen, maliyet/mesafe/bekleme süreleri ile bağlantılı olarak karşılanamayan tıbbi bakım ihtiyaçları 2019'da AB'deki en yüksek ihtiyaçlar arasında yer almaya devam etmiştir ve en düşük ve en yüksek gelir grupları ile çalışan ve çalışmayan kişiler arasında büyük bir uçurum bulunmaktadır. Katkı payları, hassas grupları korumak için yeterince araç testine tabi tutulmamıştır. Bu durum, yüksek ve artan geri ödemelere de yansıyan, ilaç ve teşhis sektöründeki arz kaynaklı talep nedeniyle daha da kötüleşmektedir. Kişisel bakım ve/veya ev işlerinde ciddi zorluklarla karşılaşan 65 yaş üstü kişilerin oranı AB-27 ortalamasının oldukça üzerindeyken (mevcut en son yıl olan 2014'te 18.1'e karşılık 22.6¹⁰), uzun süreli bakım için yapılan kamu harcamaları çok düşüktür

⁹ Eurostat, sağlık hizmetlerinde brüt sermaye oluşumuna (gov_10a_exp) dayanmaktadır.

¹⁰ Kaynak: Eurostat. Cinsiyet, yaş ve ciddi zorlukla karşılaşılan faaliyet türüne göre kişisel bakım faaliyetlerinde veya ev faaliyetlerinde ciddi zorluklar (hlth_ehis_tadle). Son güncelleme: 08-02-2021.

(toplam sağlık harcamalarının %2'sinden azı). Yunanistan, OECD ülkeleri arasında 65 yaş ve üzeri 100 kişi başına düşen en düşük uzun süreli bakım çalışanı sayısına sahiptir.

Kurumsal kalite ile ilgili olarak Yunanistan, çeşitli alanlardaki düşük performansın da gösterdiği üzere, iş ortamı konusunda hâlâ büyük zorluklarla karşı karşıyadır. İş ortamına gelince, Yunanistan AB'de iş dinamizminin en düşük olduğu ülkelerden biridir. Özellikle sözleşmelerin uygulanması ve mülkiyetin tescili, ruhsatlandırma süreci, çevre izinleri gibi alanlarda kamu idaresindeki yüksek düzenleyici engeller ve verimsizlikler, adalet sisteminin nihai kararlarını vermek için ihtiyaç duyduğu süre ve mevcut vergi kurallarının net olmaması verimlilik artışını engellemektedir. Yunanistan'ın dijital performansını iyileştirmeye yönelik kilit reformlar ilerleme kaydetmekle birlikte, bu performans AB'deki en düşük performanslardan biri olmaya devam etmektedir.

Yunanistan, birçok kamu yönetimi göstergesi açısından AB ortalamasına kıyasla iyi bir performans göstermemektedir¹¹. Son on yıldaki kamu yönetimi reformları daha yalın ve daha verimli bir devlete ve hizmetlerin iyileştirilmesine odaklanmıştır. Ancak Yunanistan, AB'nin en az adem-i merkeziyetçi idari sistemlerinden biri olmaya devam etmektedir. Vatandaşlara sunulan dijital hizmetler yakın zamanda genişletilmiş (bkz. Gov.gr) ve kanun yapma süreçleri gözden geçirilmiş olsa da (bkz. Yürütme Devleti Kanunu), bu girişimlerin düzgün bir şekilde uygulanması ve tam olarak yaygınlaştırılması konusunda zorluk devam etmektedir. Ayrıca, bölgesel ve yerel yönetim düzeylerinin genel idari kapasitesi, belirsiz ve/veya örtüşen yetkilerle çok dengesizdir. İyileştirme yapılması gereken alanlar arasında (i) kamu politikalarını düzgün bir şekilde tasarlama ve uygulama kapasitesi; (ii) özellikle kesişen konularda belirgin olmak üzere koordinasyon; (iii) yetersiz kullanılan ve verimsiz bir şekilde tahsis edilen insan kaynakları; (iv) aşırı karmaşık düzenleyici çerçeve; (v) e-Devlet hizmetlerinin düşük penetrasyonu; (vi) operasyonel prosedürlerin standartlaştırılmaması nedeniyle idarede düşük süreklilik ve (vii) modern yöntem, teknik ve yönetim araçlarının yokluğu yer almaktadır. Düzenleyici kalite, aşırı düzenleme, kanıta dayalı araçların düşük kullanımı ve meritokratik olmayan ya da yoğun şekilde siyasallaşmış düzenlemelerden muzdariptir.

Son dönemde yapılan reformlara rağmen, adalet sistemi, verimliliğini ve kalitesini etkileyen birçok zorlukla karşı karşıyadır. İlk derece hukuk ve ticari uyuşmazlıkların çözüme kavuşturulması için gereken süre artmaya devam ettiğinden, hukuk mahkemesi sistemi verimlilik sorunlarıyla karşı karşıya kalmaya devam etmektedir. Buna ek olarak, ilk derece mahkemelerinin verimliliği, davalı hukuk ve ticaret davalarının sonuçlandırılma oranı bakımından iyileşmemiştir; bu da Yunanistan'ın, COVID-19 salgını nedeniyle kısmi iş kesintilerinin sonuçlarıyla daha da kötüleşen ek birikmiş iş yükü oluşturma riskiyle karşı karşıya olduğu anlamına gelmektedir¹². Eski altyapı ve insan gücü yetersizliklerinin yanı sıra mevcut yargı haritası kapsamında kaynakların verimsiz dağılımı sorunların bir kısmını açıklamaktadır. Adli istatistiklerin toplanmasına ilişkin sistemde daha fazla iyileştirme yapılması gerekmektedir. Adaletin dijitalleşmesindeki eksiklikler arasında şu hususlar yer almaktadır

¹¹ Örneğin Dünya Bankası Dünya Yönetişimi ve EC Standard Eurobarometer'in yıllık göstergeleri.

¹² 2021 AB Adalet Skor Tablosu (yakında yayınlanacak).

Yargı sistemi hakkında kamuoyuna çevrimiçi bilgi , yargı süreçlerinin dijitalleştirilmemesi, arşivlerin ve yargı kararlarının dijitalleştirilmemesi.

Eğitim ve beceriler de dahil olmak üzere gelecek nesil, çocuklar ve gençlere yönelik politikalar

Gelecek nesillere yönelik politikalar uyarınca, temel eğitim çıktılarının ve temel becerilerdeki performansın iyileştirilmesi bir önceliklidir. Öğretmenlik mesleğinin güçlendirilmesi, okul müfredatının yeniden düzenlenmesi ve dezavantajlı öğrencilere yeterli desteğin sağlanması genel zorluklardır. Mesleki eğitim ve öğretime katılımın artırılmasının yanı sıra beceri uyumsuzluklarını azaltmak ve yeşil ve dijital geçişi ele almak için yeniden beceri kazandırma ve beceri geliştirme teşvik edilmesi de kilit önem taşımaktadır. Beceri arzını düzenli olarak güncelleyecek kurumsal bir çerçeve ile modern bir eğitim tasarımı ve sunumu mekanizması eksiktir, bu da eğitim sistemi ile işgücü piyasası ihtiyaçları arasındaki bağlantıyı engellemektedir. Çocuk eğitimi ve bakımının (EÇEB) mevcudiyeti ve kalitesi, özellikle zorunlu okul öncesi yaşının altındaki çocuklar için nispeten düşüktür. Yeni gelen göçmenlerin eğitim sistemine entegrasyonu önemli bir sorun olmaya devam etmektedir.

2.3. Yeşil ve dijital dönüşümle ilgili zorluklar

Yeşil boyut

İyileştirme ve dayanıklılık planı yeşil geçişe katkıda bulunmalı ve mali tahsisatın en az %37'si iklim hedeflerine katkıda bulunmalıdır. Plandaki tedbirler, Üye Devletlerin ulusal enerji ve iklim planlarını dikkate alarak 2050 iklim nötrlüğü hedefine ve 2030 enerji ve iklim hedeflerine ulaşılmasına katkıda bulunacaktır. Ayrıca atık, su, kirlilik kontrolü, sürdürülebilir hareketlilik, biyoçeşitliliğin korunması ve restorasyonu, deniz ve su kaynaklarına ilişkin çevresel hedeflerin karşılanmasına katkıda bulunmalı ve kimsenin geride kalmamasını sağlarken sürdürülebilir gıda sistemlerine ve uygun şekilde döngüsel ekonomiye geçişi desteklemelidir. Yunanistan için bu, özellikle binalarda, ulaşımda ve sanayide enerji ve kaynak verimliliği; yenilenebilir enerji ve ilgili teknik yeterliliklerin ve becerilerin geliştirilmesi anlamına gelmektedir. Tedbirler aynı zamanda atık, su, kirlilik kontrolü, sürdürülebilir hareketlilik, biyoçeşitliliğin korunması ve restorasyonu, deniz ve su kaynakları için çevresel hedeflerin karşılanmasına katkıda bulunmalı ve kimsenin geride kalmamasını sağlarken sürdürülebilir gıda sistemlerine ve uygun şekilde döngüsel bir ekonomiye geçişi desteklemelidir. Yunanistan için, deniz koruma alanları (MPA) sınırlı gerçek koruma sağladığından ve aşırı avlanma devam ettiği için, deniz biyoçeşitliliği ve ekosistemlerine yatırım özellikle önemlidir.

Yunanistan tarihsel olarak elektrik üretimi için katı fosil yakıtlara (linyit) bağımlı olmuştur. Ancak, iklim politikalarının etkinliğinin artması ve karbon fiyatlarının yükselmesi, santrallerin daha katı çevre politikalarına uygun hale getirilmesi için modernize edilememesi ve alternatif enerji kaynaklarının rekabetinin artmasına yol açması beklenen piyasa reformlarının bir araya gelmesi, 2020 yılında %20'nin altında olan linyitle üretilen elektrik payını önemli ölçüde düşürmüştür.

Yunan hükümeti mevcut linyit bazlı enerji santrallerini 2023 yılına kadar aşamalı olarak kapatmayı taahhüt etti 2019'daki BM Özel İklim Eylemi Zirvesi'nde de bu taahhüdünü teyit etmişti.

Nihai Ulusal Enerji ve İklim Planı (NECP). Bunun tek istisnası, halen yapım aşamasında olan ve 2028 yılına kadar dönüştürülecek olan Ptolemaida V tesisidir. Linyit üretiminin aşamalı olarak durdurulmasının, başta Batı Makedonya ve - mutlak anlamda daha az ölçüde - Mora Yarımadası (Megalopolis) olmak üzere linyit üretiminin yoğunlaştığı bölgeler için önemli ekonomik ve sosyal sonuçları olacaktır. Arz güvenliğinin ve temiz enerji kaynaklarına yumuşak bir geçişin sağlanması gerekmektedir.

Yenilenebilir enerji üretimi ve tüketimi önemli ölçüde artmıştır. Yenilenebilir kaynaklardan elde edilen enerji tüketiminin payı 2010 (%10,08) ve 2019 (%19,68) yılları arasında neredeyse iki katına çıkmıştır. Bu nedenle Yunanistan, 2020 hedefi olan %18'in ötesine geçmiş ve 2030 için %35'lik bir hedef belirlemiştir; bu hedef, Komisyon tarafından NECP'nin nihai değerlendirmesinde yeterince iddialı olarak değerlendirilmiştir. İleriye bakıldığında, mevcut linyit santrallerinin 2023 yılına kadar devreden çıkarılması ve 2030 ve 2050 iklim hedefleri için artan hırs seviyesi, bu sektörde daha fazla önemli yatırım yapılmasını gerektirecektir.

Özellikle açık deniz rüzgârı Yunanistan'da henüz başlangıç aşamasındadır ancak diğer yenilenebilir enerji türleri için de iyi bir potansiyel tespit edilmiştir. Yunanistan, açık deniz rüzgar parkları için düzenleyici, kurulum ve destek unsurları da dahil olmak üzere çerçeve reformlarını duyururken, deniz mekansal planlarının hazırlanması gerekecektir. Yunanistan ayrıca atıklardan ve tarım ve ormancılık sektörlerinin yan ürünlerinden elde edilen diğer yenilenebilir enerji türleri için de yüksek bir potansiyele sahiptir (hava kirliliği ve atık hiyerarşisi üzerindeki etkiler dikkate alınarak). Yunanistan'ın özellikle orman yangınlarına eğilimli olduğu göz önünde bulundurulduğunda, ağaçlandırmanın yanı sıra orman dayanıklılığı ve restorasyonu desteklenerek ormanların zarar görmesi engellenmelidir.

Enerji verimliliği, nihai enerji tüketimi hedefleri için 2030 yılı için belirlenen mütevazı bir hırs seviyesi ve birincil tüketim için düşük bir hırs seviyesi ile kilit bir konu olmaya devam etmektedir. Bu durum özellikle, önemli potansiyel tasarrufları gerçekleştirmek için derinlemesine tadilatın geçmesi gereken özel ve kamu binaları için sorun teşkil etmektedir. NECP'de Yunanistan, kamu binalarının toplam taban alanının %3'ünün yıllık olarak yenilenmesi ve 2030 yılına kadar yılda 40.000 konutun yenilenmesi (2030 yılına kadar toplam konut stokunun %12-15'ine eşit) hedefini ortaya koyarken, Yunanistan'ın uzun vadeli yenileme stratejisine göre binalardaki nihai enerji talebi, hedeflenen politika önlemleri yoluyla 2015 seviyelerine kıyasla %8 oranında azaltılacaktır. Bu hedef yerinde olmakla birlikte yeterince iddialı değildir. İdeal olarak, bu çaba güçlendirilmeli ve Yunanistan için acil bir sosyal sorun olan enerji yoksulluğunu hafifletmeye yönelik tedbirlerle desteklenmelidir.

Yunanistan, ekonomik uyum programları kapsamında enerji piyasalarında derin reformlar gerçekleştirmiştir. Bu reformlar piyasaları ve rekabeti artırmaya odaklanmış ve elektrik perakende piyasasında 2015'te %95 olan yerleşik elektrik şirketinin pazar payının 2020'de %66'ya düşmesini sağlamıştır. Bu piyasadaki rakiplerin daha fazla ilgi çekmesi ve rekabetin toptan elektrik piyasasının farklı segmentleri de dahil olmak üzere tüm piyasa segmentlerini kapsamaya önemli olacaktır. Program sonrası güçlendirilmiş gözetim çerçevesi kapsamında daha fazla reform yapılması beklenmektedir ve esnek piyasa katılımını (talep yanıtı) artırarak ve komşu Üye Devletlerle piyasa bağlantısını tamamlayarak Yunanistan elektrik piyasalarını daha rekabetçi hale getirmek için uygulanması gerekmektedir. Ayrıca, yeni elektrik piyasalarının düzgün işlemlerini sağlamak için bir izleme mekanizması oluşturulmaktadır.

Ulusal düzenleyici otorite tarafından nihai hale getirilirken, tüm piyasa rol ve sorumluluklarını şeffaf ve takdire bağlı olmayan bir şekilde yerine getirmeleri esastır. Gaz konusunda, geçmiş reformlar, gaz dağıtım tekellerinin parçalanması ve dağıtım ve tedarik faaliyetlerinin ayrılmasıyla birlikte piyasanın tamamen serbestleşmesini sağlamıştır. Bulgaristan ile enterkonnektörün inşası rekabet olanaklarını artırmış ve arz güvenliğini geliştirmiştir.

Elektrik ve gaz iletim şebekesi operatörlerinin tam mülkiyetinin ayrıştırılması, şebekelere yapılan yatırım düzeyi üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Ekonomik büyüme üzerindeki etkisinin yanı sıra, anakara ile ara bağlantının adalardaki elektrik maliyetini düşürmesi beklendiğinden, bunun elektrik tüketici fiyatları üzerinde de olumlu bir etkisi olacaktır.

Komşu ülkelerle ara bağlantı kapasitesinin artırılması da kilit önem taşımaktadır. Bu, Yunanistan'ın Avrupa pazarlarına daha fazla entegre olmasını kolaylaştıracak ve rekabeti artıracaktır. Kıbrıs ile ara bağlantı bu açıdan özellikle önemlidir.

Kamu ve özel taşımacılık da enerji verimliliğini arttırmak, elektro-mobilite ve sürdürülebilir taşımacılığı geliştirmek için güçlü yatırımlara ihtiyaç duymaktadır. Yunanistan, elektrikli araçların benimsenmesinde (AB ortalaması yaklaşık %2 iken yeni satışlarda %0,3' bir oranla) ve özellikle iki büyük şehir olan Atina ve Selanik'te sürdürülebilir toplu taşımanın mevcudiyetinde oldukça geridedir. Yunan filosu, özellikle orta ve ağır hizmet araçları (AB ortalaması 11,7 iken Yunanistan'da 18,7 yıl) olmak üzere Avrupa'nın en yaşlı filoları arasında yer almaktadır; bu da ulaşım sisteminin petrole olan aşırı bağımlılığına ve 2020'ye kadar %10'luk bir hedefe karşın 2016'da sadece %1,7'lik bir orana sahip olan yenilenebilir enerji kaynaklarının düşük kullanımına katkıda bulunmaktadır. Bu durum aynı zamanda nispeten zayıf bir karayolu güvenliği siciline de katkıda bulunmaktadır. Sürdürülebilir ulaşımın teşvik edilmesinin temel bir ayağı olarak demiryolu sektöründe de, özellikle Atina ve Selanik arasındaki bağlantıda büyük reformlar yapılmalıdır. Adalar ile anakarayı birbirine bağlayan gemi filosunun yenilenmesi ve çevreci hale getirilmesi için de büyük yatırımlar yapılması gerekmektedir.

Atık yönetimi ve döngüsel ekonomi bir sorun olmaya devam etmektedir. Yunanistan, belediye atıklarının %80'ini (AB ortalaması %24¹³ iken) düzenli depolamaya götürmektedir ve döngüsel ekonomi ilkeleri doğrultusunda yeniden kullanım ve geri dönüşümü iyileştirme planları geride kalmaktadır. Ülke 2020 geri dönüşüm hedeflerini kaçıracaktır ve bu nedenle 2020 sonrası hedeflere ulaşmak ve AB çevre müktesebatını tam olarak uygulamak için önemli yatırımlar ve reformlar gerekmektedir. Yunanistan, Aralık 2018'de Ulusal Döngüsel Ekonomi Stratejisini kabul etmiştir, ancak döngüsel malzeme kullanım oranı şu anda %2,4 ile AB27 ortalamasının (%11,2) çok altındadır. Ulusal Atık Yönetim Planının 2020'de güncellenmesinin ardından, 13 Bölgesel Atık Yönetim Planının da güncellenmesi gerekmektedir.

Genel olarak su arıtma ve su altyapısının iyileştirilmesi için hala yatırıma ihtiyaç duyulmaktadır. Üretilen atık suyun yaklaşık %10'u toplama sistemlerine bağlı değildir,

¹³ Avrupa Komisyonu, [Çevresel Uygulama İncelemesi 2019 - Yunanistan](#).

Yunanistan'daki belediyelerin yarısına yakını temsil etmektedir. Bu yük sadece bireysel ya da geçici sistemlerle (örneğin septik tanklar, depolama üniteleri ya da bireysel arıtma tesisleri) arıtılmaktadır ve iyileştirmeye ihtiyaç duymaktadır. Su tedarik hizmetlerinin performansı, özellikle dağıtım kaçakları açısından zayıftır. Yunanistan ikinci Nehir Havzası Yönetim Planlarını uzun bir gecikmeyle sunmuştur. Üçüncü Nehir Havzası Yönetim Planlarının 2021 yılı sonunda tamamlanması ve Mart 2022'ye kadar Komisyona sunulması gerekmektedir. Sektörün düzgün işleyişi, yatırımların sürdürülebilirliğini ve operasyonel uygulanabilirliğini ve vatandaşlara kaliteli hizmet sunulmasını sağlamak için reformların yapılmasını ve yasal ve idari tedbirlerin alınmasını gerektirmektedir.

Yunanistan, iklim değişikliği nedeniyle yoğunlaşacağı tahmin edilen su kullanımı ve uzun süreli kuraklık dönemleriyle ilgili zorluklarla karşı karşıyadır. Su kütlelerinin Su Çerçeve Direktifi'nde öngörüldüğü şekilde iyi duruma getirilmesi bir sorun olmaya devam etmektedir. Toprak erozyonunun tersine çevrilmesi, hava kirliliğinin azaltılması ve su kullanım verimliliğinin artırılması önemli önceliklerdir. Biyoçeşitlilik, toprak, hava ve su ile ilgili zorlukların önceliklendirilmesi (örneğin, yakalama ve örtü bitkileri, tarlalarda mahsul kalıntılarının tutulması, daha az su yoğun mahsullere ve geliştirilmiş mahsul çeşitlerine geçiş, su tasarrufu sistemleri ve hassas tarım yoluyla sulama verimliliğinin artırılması), gelişmiş bir koşullulukla birlikte, Yunan tarımının başarılı bir şekilde yeşil dönüşümü için çok önemli olacaktır.

Biyoçeşitlilik yasası ve ulusal biyoçeşitlilik stratejisi sağlam ve kapsamlıdır, ancak ikisi de düzgün bir şekilde uygulanmamıştır. Yunanistan'ın Habitat Direktifi kapsamındaki habitatların ve türlerin korunma durumuna ilişkin son raporuna (2019) göre, Akdeniz habitat türleri için yapılan değerlendirmelerin yalnızca %48'i ve türler için %35'i iyi bir koruma durumu göstermektedir¹⁴. Ülke, istilacı yabancı türlere ilişkin Tüzüğün¹⁵ uygulanmasında geride kalmakta, Birlik açısından endişe verici istilacı yabancı türlerin girişini ve daha da yayılmasını önlemek için gözetim sistemleri ve resmi kontroller oluşturmada başarısız olmaktadır.

Aşağıdaki tablo, Yunanistan'ın Enerji Birliği ve İklim Eyleminin Yönetişimine ilişkin 11 Aralık tarihli ve 2018/1999 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü (AB) kapsamındaki amaç, hedef ve katkılarına genel bir bakış sunmaktadır.

Tablo 3 Yunanistan'ın (AB) 2018/1999 sayılı tüzük kapsamındaki amaçları, hedefleri ve katkıları

Ulusal hedefler ve katkılar	Mevcut en son veriler	2020	2030	2030 hedef seviyesinin değerlendirilmesi
-----------------------------	-----------------------	------	------	--

¹⁴ Avrupa Çevre Ajansı, [Habitatların ve türlerin korunma durumu ve eğilimleri 2019](#).

¹⁵ İstilacı yabancı türlerin girişinin ve yayılmasının önlenmesi ve yönetimine ilişkin 22 Ekim 2014 tarihli ve 1143/2014 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü (AB), OJ L 317, 4.11.2014, s. 35.

Çaba Paylaşımı Yönetmeliği (ÇPT) kapsamında 2005 kıyasla sera gazı emisyonları için bağlayıcı hedef (%)

-28
(2017)

-4

-16

ÇPT'de olduğu gibi, toplam sera gazı hedefi daha yüksek azaltımlar anlamına gelir

Aşağıdakiler için ulusal hedef/katkı

yenilenebilir enerji: Yenilenebilir kaynaklardan elde edilen enerjinin brüt nihai enerji tüketimindeki payı (%)

19.7
(2019)

18
(hedef)

35

Yeterince iddialı (%31 formülün sonucudur)

Enerji verimliliği için ulusal katkı:

Birincil enerji tüketimi (Mtep)

22.3
(2019)

24.7

20.55

Mütevazı

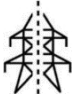
Nihai enerji tüketimi (Mtep)

16.2
(2019)

18.4

16.51

Düşük

Elektrik enterkonnektivite düzeyi (%)

10%

13

21

N.A.

Kaynak: Yunanistan'ın nihai ulusal enerji ve iklim planının değerlendirilmesi, SWD (2020) 907 final. Verilerin belirli yıllar için belirtildiği Eurostat.

Dijital boyut

İyileşme ve dayanıklılık planı dijital geçişe katkıda bulunmalı ve mali tahsisatın en az %20'si dijital hedeflere katkıda bulunmalıdır. Plandaki tedbirler, diğerlerinin yanı sıra, ekonomik ve sosyal sektörün (kamu yönetimi, kamu hizmetleri, adalet ve sağlık sistemleri dahil olmak üzere) dijital dönüşümüne katkıda bulunmalıdır. Plandaki tedbirlerin amacı, kapsayıcılığı sağlarken şirketlerin ve kamu aktörlerinin sadece rekabet gücünü değil aynı zamanda esnekliğini, çevikliğini ve güvenliğini de artırmak olmalıdır.

Yunanistan, 2020 Dijital Ekonomi ve Toplum Endeksi'nde (DESI) değerlendirilen 28 ülke arasında 27. sırada yer almaktadır. Bu durum, dijital dönüşümün tüm yönleriyle ilgili büyük eksikliklere işaret etmektedir. Pandemi öncesinde toplanan verilere göre Yunanistan, Dijital Ekonomi ve Toplum 'nin (DESI) alt boyutlarının çoğunda sınırlı ilerleme kaydetmiş ve diğer AB ülkelerine kıyasla aradaki farkı kapatamamıştır. Bağlanabilirlikteki eksiklikler, dijital becerilerin ve BİT uzmanlarının eksikliği, şirketler tarafından sınırlı dijital alım, düşük dijital kamu sektörü hizmetleri sunumu, Ar-Ge'de dijitalle ilgili düşük yatırım ve akıllı toplu taşıma çözümlerinin yokluğu, Yunan ekonomisinin ve toplumunun dijital dönüşümünü engellemektedir. Bununla birlikte, pandemi Yunanistan'da dijital dönüşüm için iddialı bir reform gündeminin belirlenmesinde ve bir dizi yeni dijital hizmetin başlatılmasında hızlandırıcı bir rol oynamıştır (bkz. gov.gr).

Bağlanabilirlik Yunanistan'da bir sorun olmaya devam etmektedir ve dijital geçişin önündeki önemli bir engeldir. Ülke çok yüksek kapasiteli ağların dağıtımına başlamış ve sabit çok yüksek kapasiteli ağ kapsamı bir önceki yıl %7 iken 2020'de %10'a ulaşmış olsa da, bu oran hala AB ortalaması olan %59'un çok altındadır. Sabit genişbant kullanımı yavaş bir şekilde gelişmektedir,

2019'da %76 olan bu oran 2020'de %77'ye ulaşacaktır (AB ortalamasıyla uyumlu olarak). Yunanistan son zamanlarda şebekelere yatırımın önündeki uzun süredir devam eden engellerin üstesinden gelmek için ilerleme kaydetmiş olsa da, özellikle Tesislere Kadar Fiber (FTTP) ve 5G'nin yaklaşan yayılımı göz önüne alındığında daha fazla çabaya ihtiyaç vardır. Tek durak ofisler, izin verme prosedürünün dijitalleştirilmesi gibi şebeke yatırımlarının önündeki engelleri ele alacak reformlara ihtiyaç vardır ve bu reformlar yatırımların etkisini en üst düzeye çıkaracaktır. Kırsal alanlardaki düşük genişbant kapsamı, özellikle uzak ve az nüfuslu kırsal alanlarda kırsal-kentsel uçurumu artırmakta, bilgi temelli ekonomiye entegrasyonlarını engellemekte ve işletmelerin gelişmesini zorlaştıran cazip olmayan bir ortama neden olmaktadır. 5G lisans ihalesi¹⁶ Aralık 2020'de başarıyla sonuçlanmıştır. Reformlar ve hedefe yönelik yatırımlarla Yunanistan'ın 2025 Gigabit hedeflerine ulaşmak için doğru koşulları yaratması ve ana adaların fiber ara bağlantısı, sınır ötesi 5G koridorları ve uzay tabanlı çözümlerle tamamlanan denizaltı fiber kablolarla adaların ara bağlantısı gibi dijital uçurumu kapatması gerekmektedir.

Hem temel hem de ileri düzeyde dijital beceri eksikliği, dijital geçişin önündeki engellerden biri olmaya devam etmektedir. Bir önceki yıldan bu yana yüzde 5 puanlık artışa rağmen, işlerin %90'ının en az temel dijital beceriler gerektirdiği 2019 yılında, en az temel dijital becerilere sahip vatandaşların oranı %51 ile düşük kalmıştır. BİT uzmanlarının toplam istihdam içindeki payı 2020'de %2,0 ile AB ortalaması olan %4,3'ün oldukça altındadır⁽¹⁷⁾. BİT mezunlarının toplam mezunlar içindeki payının da düşük olması nedeniyle durum kritiktir. Beceri uyumsuzluğu Yunanistan'da büyük bir sorundur ve şirketler doğru becerilere sahip kişileri bulmakta zorlandıklarını bildirmektedir. Müfredatın ve öğretmenin eğitiminin revizyonunu içeren kapsamlı bir dijital eğitim eylem planı 2020 yılında başlatılmıştır. 'Dijital Beceriler ve İşler için Yunan Ulusal Koalisyonu' gibi diğer girişimler, yetişkinlerin ve işgücünün becerilerinin geliştirilmesine ve yeniden becerilerinin geliştirilmesine katkıda bulunabilir. Bununla birlikte, AB ortalamasıyla aradaki farkı kapatmak ve ülkenin dijital dönüşümünü kolaylaştırmak için hem temel hem de dijital becerilerin artırılmasına yönelik önemli çabalar gerekmektedir.

Özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelerde (KOBİ'ler) dijital teknolojilerin entegrasyonu Yunanistan'da bir sorun olmaya devam etmektedir. Genel olarak Yunanistan, 2020 Dijital Ekonomi ve Toplum Endeksi'nde dijital teknolojilerin entegrasyonu açısından 24^{üncü} sırada yer almaktadır. Online satış yapan KOBİ'lerin payı 2019'da %9, yani AB ortalamasının yarısı kadardır ve e-ticareten elde edilen cironun payı KOBİ'lerin toplam cirosunun yalnızca %4'üne, yani AB ortalamasının neredeyse üçte birine ulaşmıştır. Yunanistan'daki KOBİ'lerin yenilikçi dijital çözümleri sınırlı düzeyde benimsemesi de inovasyon performansını engellemektedir.

Yunanistan'da dijital kamu hizmetlerinin sağlanması ve benimsenmesi AB ortalamasının altında kalmasına rağmen, pandemi dijital kamu hizmetlerinin kullanımını hızlandırıcı bir rol oynamıştır. İş dünyasına yönelik dijital kamu hizmetleri de son yıllarda gelişme göstermiş olmakla birlikte AB ortalamasının altında kalmaktadır. Dijital kamu hizmetlerinin sınırlı bir şekilde sunulması, aşağıdakilere erişimi zayıflatmaktadır

¹⁶ 2 GHz bandının yanı sıra tüm öncü bantlar 700 MHz, 3400 -3800 MHz ve 26 GHz) için.

¹⁷ Kaynak: Eurostat - İşgücü Anketi.

Sağlık ve eğitim/öğrenim gibi temel sosyal hizmetler, özellikle kriz dönemlerinde toplumun hassas gruplarını tehlikeye atmaktadır.

Yunanistan'daki araştırma ve yenilik faaliyetleri, BİT sektöründe de genel olarak düşük kalmaktadır. AB düzeyinde %2,19 olan Ar-Ge yoğunluğu, 2019 yılında Yunanistan'da GSYH'nin %1,27'sine ulaşmıştır¹⁸. 2017 yılında GSYH'nin %2,5'ini oluşturan BİT sektörü, diğer AB Üye Devletlerine kıyasla nispeten küçüktür ve Yunanistan'ın toplam Ar-Ge harcamalarının yalnızca %1,1'ini oluşturmaktadır. Yunanistan'ın ticari Ar-Ge harcamalarının artırılması, araştırma ve inovasyon kapasitesinin geliştirilmesinde etkili olacaktır.

Yunanistan'da ileri dijital teknolojilerin tüm ekonomik sektörlere yayılması, kısmen KOBİ'lerin büyük payı ve turizm gibi düşük teknoloji yoğunluklu hizmetlere büyük hizmet sektörü nedeniyle yavaş kalmaktadır. İşletmelerin %98'inin 20'den az çalışana sahip olması (2017)¹⁹ nedeniyle Yunanistan'daki iş dünyası, genel olarak en yeni teknolojileri adapte etmede daha yavaş olan mikro ve küçük işletmelerin büyük payıyla karakterize edilmektedir. Bu nedenle yapay zeka veya 3D baskı teknolojileri gibi yeni teknolojileri kullanan işletmelerin payı 2018'de sırasıyla %1 ve %2 ile düşük kalmaktadır²⁰. Bulut bilişim hizmetleri ve büyük veri analitiği daha yerleşik ileri teknolojiler, işletmelerin daha büyük bir kısmı tarafından kullanılmaktadır (2019'da sırasıyla %7 ve %13). Yunanistan ileri teknolojilere yatırım yapmaya ilgi duyduğunu ifade etmiş ve Kuantum İletişim Altyapısı Bildirgesini imzalamıştır (Aralık 2019'da)²¹. Şu anda yapay zeka konusunda ulusal bir strateji geliştirmektedir, ancak Endüstri 4.0'a yönelik bir strateji hala eksiktir.

Yunanistan, kentsel toplu taşımanın dijitalleştirilmesi ve diğer akıllı ve sürdürülebilir şehir girişimleri konusunda AB'nin geri kalanının önemli ölçüde gerisindedir. Atina ve Selanik Kentsel Ulaşım Organizasyonlarının (sırasıyla OASA ve OASTH) dijital dönüşümü, toplu taşımayı daha cazip hale getirmek için gerekli olacaktır ve diğer küçük belediyeler de entegre toplu taşıma sistemleri konusunda eksiktir. Daha az kirletici toplu taşıma alternatiflerinin daha cazip hale getirilmesi ülkenin yeşil dönüşümüne de katkı sağlayacaktır. Akıllı ve sürdürülebilir şehir girişimlerinin büyük veri analitiği teknolojileri, yapay zeka, akıllı su hizmetleri, trafik yönetimi, atık yönetimi çözümleri, akıllı aydınlatma ve akıllı enerji çözümleri, kentsel planlama, karar alma süreçlerine daha fazla sosyal katılım, hassas gruplara daha iyi hizmet sunumu, yerel kent merkezlerinin iyileştirilmesi ve dijital kaynakların daha iyi kullanılabilirliği, eğitim ve beceri geliştirme gibi diğer unsurları nispeten sınırlıdır. İlkelerine dayalı daha fazla faaliyet

¹⁸ Kaynak: Eurostat.

¹⁹ Kaynak: Eurostat.

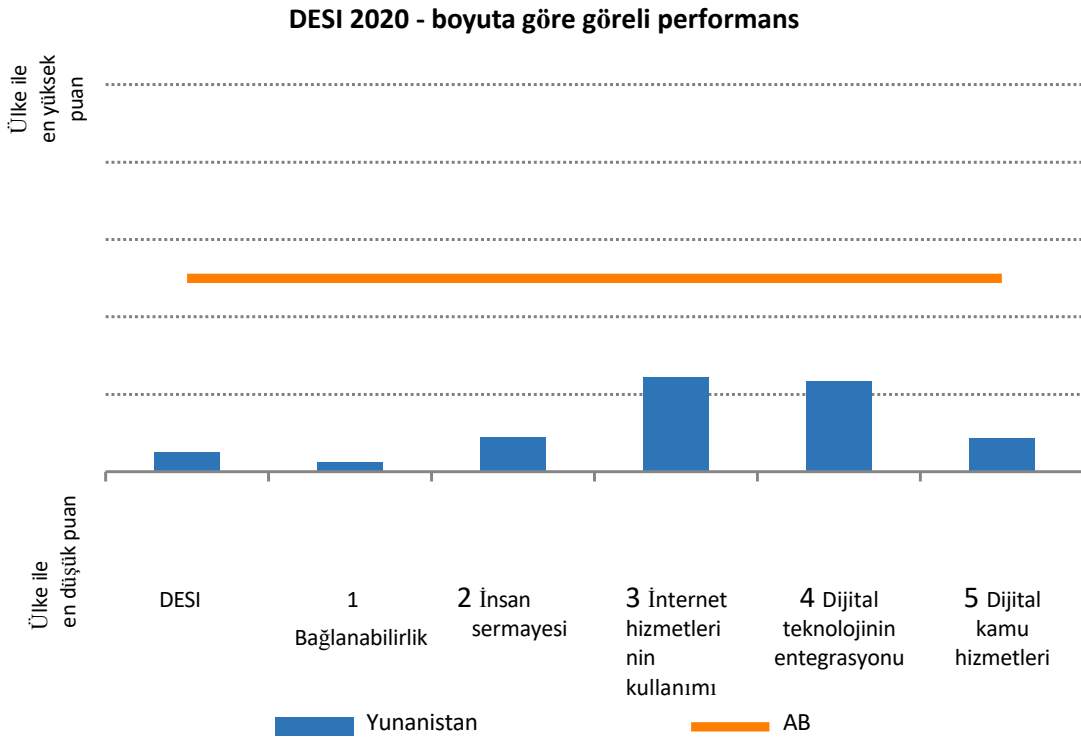
²⁰ Kaynak: Eurostat.

²¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/nine-more-countries-join-initiative-explore-quantum-communication-europe>

AB Living-in.eu deklarasyonu, akıllı veri platformlarına ve gelişmiş dijital hizmetlere yapılacak yatırımlarla vatandaşların yaşamını daha da iyileştirecektir.

Kırsal topluluklar ve tarım sektörüyle ilgili olarak, tarım toplulukları için bağlantı ve beceriler dijital dönüşümü başarmak için kilit önem taşıyacaktır. Bilgi ve inovasyon, çiftçilerin ve kırsal toplulukların gelecekte karşılaşacakları zorlukların üstesinden gelmelerinde kilit rol oynayacaktır. Uygun eğitimler yoluyla dijital becerilerin geliştirilmesini sağlamak için kırsal alanlarda tam geniş bant kapsamının yanı sıra inovasyon destek hizmetlerine ihtiyaç vardır. Danışmanlık hizmetleri ve operasyonel gruplar, çiftliklerin ekonomik, çevresel ve sosyal yönlerine ilişkin artan bilgi ihtiyaçlarına cevap vermek için gerekli olacaktır. Bilgi akışını artırmak ve araştırma ile uygulama arasındaki bağlantıları güçlendirmek için inovasyon destek hizmetleri, e-altyapılar, çalıştaylar ve bilgi yayma platformlarının oluşturulması da dahil olmak üzere daha fazla eylem gerçekleştirilmelidir.

Şekil 1 DESI 2020 - boyutlara göre göreceli performans

Not: AB toplamı, 2020 DESI raporuna dayalı olarak AB28'e karşılık gelmektedir.

Kaynak: Yunanistan'ın Dijital Ekonomi ve Toplum Endeksi 2020'deki sıralaması. <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/scoreboard/greece>

Yunanistan ulusal dijital strateji taslağında iddialı bir reform gündemi belirledi. Kamuoyu görüşüne açılmasının ardından revize edilmekte olan yeni dijital strateji ("Dijital İncil"), bağlantı, dijital becerilerin geliştirilmesi, e-Ticaret ve kamu BT sistemlerinin birlikte çalışabilirliğinin ve sağlamlığının artırılmasına odaklanan 450'den fazla proje sunmaktadır. Yeni Bakanlık

Dijital Yönetişim, yeni dijital strateji üzerindeki çalışmaları ve 2023 yılına kadar Yunanistan'da 'varsayılan olarak dijital' ilkesini uygulama hedefini takip etmektedir.

Kutu 1 Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Doğru İlerleme

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'nin (SKH'ler) amaçları 2020 döngüsünden bu yana Avrupa Sömestri'ne entegre edilmiştir. Bu, AB'deki ekonomi ve istihdam politikalarının koordinasyonunda sürdürülebilirliğe yönelik güçlü bir taahhüt sağlamaktadır. Bu bağlamda, bu bölümde Yunanistan'ın SKH'lere ilişkin performansı, 2021 Yıllık Sürdürülebilir Büyüme Stratejisi'nin temelini oluşturan ve toparlanma ve dayanıklılık planlarıyla (yeşil geçiş, adalet, dijital geçiş ve üretkenlik ve makroekonomik istikrar) ilgili dört boyutla özellikle ilgili olarak özetlenmekte ve Toparlanma ve Dayanıklılık Aracı'nın hedefleri doğrultusunda yatırım ve reformların SKH'lerdeki ilerlemeyi daha da hızlandırabileceği olası alanlar belirtilmektedir.

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ve Yıllık Sürdürülebilir Büyüme Stratejisinin temelini oluşturan dört boyut

AB bağlamında Yunanistan, nispeten düşük bir konumdan başlayarak geçtiğimiz yıllarda Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine (SKH'ler) ulaşma yolunda önemli ilerlemeler kaydetmiştir. AB ortalama performansı ile karşılaştırıldığında Yunanistan, [Avrupa İlerlemenin İzlenesi](#) için tarafından kullanılan AB SKH gösterge setinde yer alan birkaç başlık göstergeye dayalı olarak önemli adımlar atmıştır.

[bir AB'de SKH'lere yönelik olarak](#). Ancak bazı durumlarda bu durum, Yunanistan'ın bir bütün olarak AB'ye kıyasla nispeten düşük başlangıç pozisyonundan kaynaklanmıştır²².

Yunanistan, yeşil dönüşümle ilgili belirli çevresel hedeflere konusunda ilerleme kaydetmiştir. Uygun fiyatlı ve temiz enerji (SKH 7) alanında Yunanistan, sera gazı emisyon yoğunluğunu azaltma konusunda özellikle iyi bir performans sergilemiştir (2014 ve 2019 yılları arasında %23 oranında). Bununla birlikte, seviyeleri AB ortalamasının üzerinde kalmaya devam etmektedir. Yunanistan'ın uzun süre diğer AB Üye Devletlerinin önemli ölçüde gerisinde kaldığı bir alan olan uygun fiyatlı enerjiye erişim (2014'te nüfusun neredeyse 1/3'ü evlerini yeterince sıcak tutamıyordu) de son yıllarda belirgin bir şekilde iyileşmiştir, ancak 2019'da neredeyse %17,9 olan etkilenen hanelerin payı AB ortalamasının (%6,9) oldukça üzerinde kalmaya devam etmektedir. SKA 12 (sorumlu tüketim ve üretim) ile ilgili performans karışık. Yunanistan'da kaynak verimliliği 2014 ve 2019 yılları arasında %37 oranında artmış olsa da AB ortalamasının altında kalmaya devam ederken, Yunanistan'daki yeni binek araçların km başına ortalama CO₂ emisyonları aynı dönemde %7 oranında artmış, AB'de ise marjinal bir düşüş göstermiştir. Olumlu tarafta, döngüsel malzeme kullanım oranı (evsel kullanım için malzeme girdisinin) üç kat artmış (%1,4'ten %4,2'ye), ancak AB ortalamasının (2019'da %11,9) altında kalırken, büyük mineral atıklar hariç atık üretimi AB'de marjinal bir artış gösterirken yaklaşık %23 azalmıştır. İklim eylem hedeflerine (SKH 13) ulaşma yolunda da bazı adımlar atılmış olup bu adımlar, yenilenebilir enerjinin brüt nihai enerji tüketimindeki payının daha düşük bir seviyeden başlasa da 2019 itibarıyla AB ortalamasına (%19,7) ulaşan dramatik artışına yansımıştır

İşgücü piyasası ve sosyal politika alanında ise karışık bir ilerleme kaydedilmiştir. Yoksulluk oranlarında ve uzun süreli işsizlikte 2013 yılında zirveye ulaşan olumsuz eğilim, on yıl süren mali krizin ardından gelen ekonomik toparlanma ile tersine dönmüştür. Bu toparlanma istihdam yaratılmasını da desteklemiştir (SKH 1, 2, 8). Bununla birlikte, Yunanistan'ın nispeten daha zayıf başlangıç pozisyonu göz önüne alındığında, işgücü ve sosyal durumu neredeyse tüm göstergeler temelinde AB'nin genelinden daha az elverişli olmaya devam etmektedir. Aynı şekilde, toplumsal cinsiyet eşitliği (SKH 5, 10) gibi adalet unsurları bazı iyileşme işaretleri gösterse de, Yunanistan'ın istihdam ve ücret açısından hala büyük bir toplumsal cinsiyet uçurumuna sahip olması ve kadınların ekonomik ve siyasi hayatta daha belirgin bir şekilde eksik temsil edilmesi nedeniyle, AB kıyasla daha az olumlu olmaya devam etmektedir. Bu arada, bir dizi sağlık ve refah göstergesi (SKH 3) referans dönemi boyunca Yunanistan'da nispeten sabit kalmış, hatta AB genelinde gözlemlenen olumlu eğilimin aksine kötüleşmiştir (sigara içme yaygınlığı veya iş kazalarında ölen insanlar gibi). 2014-2019 döneminde iyileşme kaydedilmesine rağmen, sağlık hizmetlerine erişim de bir sorun olmaya devam etmektedir. 16 yaş ve üzeri nüfusun %8,1'i 2019 yılında maliyet, mesafe veya bekleme süreleri nedeniyle karşılanmamış tıbbi ihtiyaçları olduğunu bildirirken, bu oran AB genelinde sadece %1,7'dir.

Dijital geçiş, verimliliği ve makroekonomik istikrarı destekleme hedefleri kademeli olarak takip edilmektedir. Erken okul terki, yükseköğretime erişim, yetişkin öğrenimi ve temel dijital beceriler (SKA 4) gibi eğitim ve Ar-Ge sisteminin çeşitli yönlerindeki olumlu sıra daha yüksek Ar-Ge üretimi (SKA 9), ekonominin ve toplumun dijital dönüşümünü desteklemiş ve verimlilikteki olumsuz eğilimi tersine çevirmiştir. Makroekonomik istikrar (SKA 8), pandemiden beş yıl boyunca, esas olarak salgının etkilerinin azaltılması sayesinde iyileşmiştir.

²² Bu Kutuda açıklandığı üzere SKH'lerin karşılanmasına yönelik ilerleme, çeşitli göstergelere ilişkin verilerin mevcut olduğu 2014-2019 dönemi üzerinden değerlendirilmiştir. Pandeminin etkisi bu analize yansıtılmamıştır.

genel işgücü piyasası ve ekonomik iyileşme ile vatandaşların kişisel güvenlik ve adalet sistemine ilişkin algılarındaki iyileşmenin yansıttığı gibi kurumların güçlendirilmesi (SKA 16).

Yunanistan'ın ve dayanıklılık planı kapsamındaki finansman, SKH'lere ve Yıllık Sürdürülebilir Büyüme Araştırmasının temelini oluşturan dört boyuta yönelik ilerlemeyi daha da destekleyebilir. Yeşil ve dijital geçiş, sosyal içerme ve makroekonomik istikrar alanlarında önerilen geniş kapsamlı ve kapsamlı reform ve yatırımların ilgili SKH'lerin karşılanmasına daha fazla katkıda bulunması beklenmektedir. Yunanistan'da Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri doğrultusundaki eylemleri halihazırda önemli miktarda AB fonu desteklemektedir. Avrupa Yapısal ve Yatırım Fonları 17 SKH'den 13'ünü desteklemektedir ve fon harcamalarının %92'si ilgili hedeflere ulaşılmasına katkıda bulunmaktadır.

3. PLANIN HEDEFLERİ, YAPISI VE YÖNETİŞİMİ

3.1. Planın genel stratejisi

Yunanistan'ın toparlanma ve dayanıklılık planı, ekonomik faaliyetlerde, teknolojilerde ve kurumlarda kayda değer bir iyileşmeyi hedefleyen reformlar ve yatırımlar getirmektedir. Bu tedbirler ülkeyi daha dışa dönük, rekabetçi, yeşil ve dijital bir ekonomik modele doğru yönlendirmeyi amaçlamaktadır. Plan aynı zamanda uyum ve adaleti kolaylaştırmayı, daha etkin bir kamu yönetimi ile esnek ve kapsayıcı bir sosyal güvenlik ağı oluşturmayı amaçlamaktadır. Yunanistan, önerilen tedbirlerin yeni ve kalıcı iş imkânlarının yaratılmasına ve reel GSYH'de kalıcı bir artışa yol açacağını ve ilgili Ülkeye Özgü Tavsiyelerde tanımlanan zorlukların ele alınmasına katkıda bulunacağını öngörmektedir. Bu bağlamda plan, toplam on sekiz bileşeni kapsayan dört sütun etrafında yapılandırılmıştır: (i) Yeşil Dönüşüm (dört bileşen); (ii) Dijital Dönüşüm (üç bileşen); (iii) İstihdam, beceriler ve sosyal uyum (dört bileşen); (iv) Özel yatırım ve ekonominin dönüşümü (yedi bileşen). Planın uygulanmasına ilişkin zaman çizelgesi 2020'nin dördüncü çeyreği ile 2026'nın üçüncü çeyreği arasında değişirken, ödemeler tesisin ömrü boyunca orantılı olarak dağıtılmaktadır.

Yeşil geçiş ayağı enerji verimliliği ve binaların yenilenmesi, yenilenebilir enerji kaynakları, elektro-mobilite, iklim esnekliği ve çevre koruma konularına odaklanmaktadır. Bileşen 1.1'in (Power Up) amacı, elektrik şebekesinin dayanıklılığını, kapasitesini ve enerji depolama kapasitesini artırmak ve böylece yenilenebilir enerji kaynaklarının enerji karışımına daha fazla nüfuz etmesini sağlamaktır. Önlemler enerji maliyetlerini düşürmeyi, petrolle çalışan elektrik üretimini aşamalı olarak durdurmayı ve adaların yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretimini destekleme potansiyelini artırmayı amaçlamaktadır. Bileşen 1.2 (Yenileme), enerji performansını iyileştirmek ve karbon ayak izini azaltmak için kentsel ve mekansal planlamanın yanı sıra konut, ticari, endüstriyel ve kamu binalarının yenilenmesine yönelik reformlar ve yatırımlar getirmektedir. Bileşen 1.3 (Şarj ve yakıt ikmali), elektrikli araç şarj ekipmanlarının kurulmasını ve işletilmesini sağlayan ve gerekli altyapının oluşturulması için yatırımları teşvik eden eylemleri içermektedir. Çevrenin korunması ve doğal risklere karşı dayanıklılığın artırılması için bileşen 1.4 (Kaynakların sürdürülebilir kullanımı, iklim dayanıklılığı ve çevrenin korunması) ağaçlandırma ve biyoçeşitliliğin korunması, ulusal sulama ağının iyileştirilmesi ile ilgili tedbirleri tanımlamaktadır,

atık su ve su yönetimi ile doğal afetlere ve iklim değişikliği olaylarına karşı önlemlerin alınması ve koordinasyonu.

Dijital dönüşüm ayağı, ağ altyapılarının iyileştirilmesini ve kamu ve özel sektörde dijital geçişin kolaylaştırılmasını amaçlamaktadır. Dijital geçiş için kilit bir önkoşul olan bağlanabilirliği hızlandırmak amacıyla, bileşen 2.1'in (Bağlan) ana hedefleri binalarda fiber optik altyapının kolaylaştırılması, hızlı geniş bant bağlantılarına ve 5G teknolojisine geçiş ve uzay teknolojileri ve uygulamalarının kullanılmasıdır. Mevcut zorluklar dikkate alındığında, 2.2 (Modernizasyon) bileşeni kamu sektörüne yeni teknolojilerin, araçların ve altyapının dahil edilmesini ve vatandaşlara ve işletmelere daha iyi hizmet sunulmasını içermektedir. Sistemler ve veriler arasında birlikte çalışabilirliğin artırılması, siber güvenlik ve veri yönetişimi stratejileri ve politikaları ile bulut bilişim, yapay zeka ve büyük veri gibi ileri teknolojilerin kullanımının yaygınlaştırılmasını amaçlamaktadır. Bileşen 2.3 (İşletmelerin dijitalleşmesi), finansman ve dijital farkındalık programları aracılığıyla dijital bir altyapı oluşturarak, uygun dijital iş ekosistemini (endüstriyel platform ve veri alanları) yaratarak, modern dijital teknolojilere yatırımları teşvik ederek (örneğin vergi teşvikleri kullanarak) ve yazar kasaları ve Satış Noktası (POS) ekosistemini geliştirerek işletmelerin dijital olgunluğunu artırmaya odaklanmaktadır.

Üçüncü ayak işgücü piyasası, eğitim ve öğretim, sağlık hizmetlerinin sürdürülebilirliği ve sosyal politikalara erişim konularına odaklanmaktadır. Bileşen 3.1 (İş yaratma ve işgücü piyasasına katılımın artırılması), iş yaratmayı artırmak, iş kalitesini iyileştirmek, ekonomik ve sosyal dayanıklılığı güçlendirmek, işgücü piyasasına katılımı teşvik etmek ve eşitsizlikleri, yoksulluğu ve dışlanmayı azaltmak için işgücü piyasası politika reformları getirmektedir. Bileşen 3.2'nin (Eğitim, mesleki eğitim, öğretim ve beceriler) amacı, beceriler, hayat boyu öğrenme, mesleki eğitim ve öğretim, üniversitelerin araştırma performansı ve tüm seviyelerinin dijitalleştirilmesi konularında reformlar ve yatırımlar yoluyla uzun vadeli istihdamı ve üretkenliği artırmaktır. Bileşen

3.3'ün (Sağlık hizmetlerinin dayanıklılığının, erişilebilirliğinin ve sürdürülebilirliğinin artırılması) ana yapı taşları arasında kurumsal reformlar yoluyla sağlık sisteminin yeniden tasarlanması, mali kaynakların optimize edilmesi, temel sağlık sisteminde reform yapılması ve sağlık hizmetlerinin yeniden yönlendirilmesi yer almaktadır. Son olarak, 3.4 (Etkili ve kapsayıcı sosyal politikalara erişimin artırılması) bileşenindeki tedbirler, hassas nüfus gruplarının aktif olarak dahil edilmesi, erken çocukluk eğitimi ve bakımının güçlendirilmesi ve ayrımcılıkla mücadele ile ilgilidir.

Dördüncü sütun, kamu yönetimini, adaleti ve mali sistemi güçlendirmeye, araştırma ve yeniliği teşvik etmeye, kilit sektörlerde rekabet gücünü artırmaya ve özel yatırımları kolaylaştırmaya yönelik tedbirleri bir araya getirmektedir. Bileşen 4.1 (Vergilerin daha büyüme dostu hale getirilmesi ve vergi idaresi ile vergi tahsilatının iyileştirilmesi) ve 4.2 (Kamu idaresinin modernizasyonu), vergi kaçakçılığı ile mücadeleye katkıda bulunacak vergi politikası ve vergi idaresi tedbirlerinin (dijitalleşme dahil) yanı sıra kamu idaresi, yolsuzlukla mücadele, kamu mali yönetimi ve kamu alımlarının belirli alanlarındaki eylemleri tanımlamaktadır. Bileşen 4.3 (Adalet sisteminin etkinliğinin artırılması) yargı süreçlerinin hızlandırılmasını ve dijitalleştirilmesini ve ilgili altyapıların iyileştirilmesini amaçlamaktadır. Bileşen 4.4 (Mali sektörün ve sermaye piyasalarının güçlendirilmesi), özellikle özel borçluluğun ele alınması, borç verenler ve borç alanlar arasındaki bilgi asimetrisinin giderilmesi ve kamu finansmanının iyileştirilmesi için bir dizi mali sistem reformunu içermektedir.

sektör kuruluşlarının ve bankaların desteklenmesi ve sermaye piyasalarının güçlendirilmesi. Bileşen 4.5 (Araştırma ve inovasyonun teşvik edilmesi), bir dizi yatırım ve reform yoluyla Ar-Ge kamu ve özel yatırımlarının artırılmasını, bilim ve iş dünyası arasındaki bağların güçlendirilmesini ve Ar-Ge altyapısının geliştirilmesini amaçlamaktadır. Yunan ekonomisinin kilit sektörleri olan turizm, kültür, tarım, su ürünleri yetiştiriciliği, imalat ve taşımacılığın rekabet gücünü artırmayı amaçlayan grup tedbir, yakın zamanda Komisyon Tebliği "2020 Yeni Sanayi Stratejisinin Güncellenmesi" tarafından teşvik edildiği üzere 4.6 (Kilit ekonomik sektörlerin modernizasyonu ve dayanıklılığının artırılması) bileşeninde yer almaktadır: Avrupa'nın toparlanması için daha güçlü bir Tek Pazar inşa etmek²³ başlıklı Komisyon Tebliği ile desteklenmektedir. Bileşen 4.7 (Rekabet gücünün artırılması ve özel yatırım ve ticaretin teşvik edilmesi), iş ortamının iyileştirilmesini ve düzenleyici çerçevenin basitleştirilmesini hedefleyen ve RRF kredileri kullanılarak özel ekonomiye mali teşvikler sağlanmasıyla tamamlanan reformlarla ilgilidir (aşağıya bakınız).

RRF kredilerinin ekonominin dönüştürücü sektörlerinde özel yatırımı teşvik etmesi amaçlanmaktadır. Bileşen 4.7'de yer alan reformlar, Yunanistan'ın RRF kredilerini beş stratejik alanda özel yatırımı artırmak için kullanma önerisiyle tamamlanmaktadır: a) yeşil dönüşüm,

b) dijital dönüşüm, c) araştırma ve geliştirme, d) birleşmeler, satın almalar ve ortaklıklar yoluyla ölçek ekonomileri ve e) ticaretin teşviki olmak üzere üç farklı kanaldan sağlanacaktır. İlk olarak, finans kuruluşları ve ticari bankaların yanı sıra yararlanıcıların da küçük bir katılımıyla şirket tahvili alımları veya sendikasyon kredileri yoluyla finansman sağlanacaktır. İkinci olarak teklif, Yunan ekonomisinin önemli sektörlerinde yeni kurulan, ölçek büyüten ve dinamik KOBİ'leri hedefleyen bir sermaye platformunun kurulmasını içermektedir. Üçüncü olarak, teklif Yunanistan'ın InvestEU ulusal kompartımanının bir kısmının kullanılmasını içermektedir.

Tablo 4 Bileşenler ve ilgili maliyetler

Bileşen	Maliyetler (milyon Euro)
1.1 Güç Açma	1 200
1.2 Yenileme	2 711
1.3 Şarj ve yakıt ikmali	520
1.4 Kaynakların sürdürülebilir kullanımı, iklim esnekliği ve çevrenin korunması	1 763
Toplam Maliyetler 1. Sütun: Yeşil Dönüşüm	6 194
2.1 Bağlan	522
2.2 Modernleştirme	1 281
2.3 İşletmelerin dijitalleşmesi	375

²³ COM(2021) 350 final

Toplam Maliyetler 2. Sütun: Dijital Dönüşüm	2 178
3.1 İş yaratma ve işgücü piyasasına katılımın artırılması	776
3.2 Eğitim, mesleki eğitim, öğretim ve beceriler	2 311
3.3 Sağlık hizmetlerinin esnekliğini, erişilebilirliğini ve sürdürülebilirliğini iyileştirmek	1 486
3.4 Etkili ve kapsayıcı sosyal politikalara erişimin artırılması	611
Toplam Maliyetler 3. Sütun: İstihdam, beceriler ve sosyal uyum	5 184
4.1 Vergilerin daha büyüme dostu hale getirilmesi ve vergi idaresi ile vergi tahsilatının iyileştirilmesi	187
4.2 Kamu yatırımlarının uygulanmasının hızlandırılması, kamu ihale çerçevesinin iyileştirilmesi, kapasite geliştirme tedbirleri ve yolsuzlukla mücadele de dahil olmak kamu yönetiminin modernize edilmesi	189
4.3 Adalet sisteminin etkinliğinin artırılması	251
4.4 Mali sektörün ve sermaye piyasalarının güçlendirilmesi	21
4.5 Araştırma ve yeniliği teşvik etmek	444
4.6 Kilit ekonomik sektörlerin modernize edilmesi ve dayanıklılığının artırılması	3 743
4.7 Rekabet gücünün artırılması ve özel yatırım ve ticaretin teşvik edilmesi	5
Teknik Destek	40
Toplam Maliyetler Yapısal Blok 4: Özel yatırım ve ekonominin dönüşümü	4 880
Tüm Sütunların Toplam Maliyeti	18 436
RRF Kredi İmkamı	12 728 (krediler)

3.2. Planın uygulama yönleri

Diğer programlarla tutarlılık

İyileştirme ve dayanıklılık planı, diğer ulusal geniş planların hedefleri, öncelikleri ve politika ve reform önerileri ile uyumu için ayrıntılı gerekçeler sunmaktadır. İyileşme ve dayanıklılık planı, 2021 Ulusal Hükümet Politikaları Planının (NPGP) bir parçasıdır. Ayrıca Ulusal Reform Planı'ndaki (URP) reformlarla da bağlantılı ve tutarlıdır. Bazı durumlarda, plandaki reformlar diğer ulusal belgelerde sunulanlardan daha geniş olup daha fazla alanı kapsamaktadır. Plan, sadece planda listelenen ve URP için yeni olan reformların, URP'nin %5-10'u arasında değiştiğini (15 reformdan az), ancak düzenli revizyonunda URP'ye ekleneceğini belirtmektedir.

İyileşme ve dayanıklılık planı, 2030 iklim ve enerji hedeflerine ulaşmayı kolaylaştıracak ve 2050 yılına kadar iklim nötrlüğüne giden yolu açacak reformları ve yatırımları içeren Ulusal Enerji ve İklim Planı ile tutarlıdır. Planın özellikle "Yeşil Geçiş" ayağı, yenilenebilir enerji kaynaklarının enerji tüketimine daha fazla katılımı, evsel bina stokunun (ev, kamu ve ticari binalar) enerji verimliliğinin artırılması ve düşük karbonlu bir enerji sistemine geçişi desteklemektedir.

"daha yeşil" ve daha sürdürülebilir ulaşım sistemi (elektromobilité ve elektrikli araçların kullanımına vurgu yapılarak).

Yunanistan'ın kurtarma ve dayanıklılık planı, modern, sürdürülebilir, erişilebilir ve iklim değişikliğine dirençli ulaşım altyapılarının geliştirilmesinin önemini kabul ettiği için **Ulusal Ulaştırma Stratejik Planı ile tutarlıdır**. Her türlü tehdit ve riske karşı dayanıklılığın artırılmasını ekonomik ve toplumsal kalkınma ve ilerlemenin önemli bir unsuru olarak kabul etmektedir. Sonuç olarak, Kriz Yönetimi ve Tehlike Azaltma Ulusal Planı'nın stratejik yönergelerini, amaçlarını ve ayrıntılı hedeflerini içermektedir.

Plan aynı zamanda taslak Ulusal ve Bölgesel Adil Geçiş Planlarında sunulan hedef ve öncelikleri de dikkate almakta ve özel reformlar ve yatırımlar yoluyla kömüre bağımlı bölgelerin adil ve uygulanabilir sosyo-ekonomik geçişini kolaylaştırmaktadır. "Yeşil Geçiş" ayağı ve özellikle Bileşen 1.1, Batı Makedonya ve Megalopolis'teki linyit bölgelerinin, taslak Adil Geçiş Planında detaylandırılan beş büyüme sütununa göre yeni kullanımları barındıracak şekilde restorasyonu, rehabilitasyonu ve iyileştirilmesine yönelik yatırımları içermektedir: (i) temiz enerji, (ii) akıllı tarımsal üretim, (iii) sürdürülebilir turizm, (iv) sanayi, el sanatları ticaret ve (v) teknoloji ve eğitim. Bu çalışmaların yerel işgücü için yeni iş imkânlarının yanı sıra bir dizi yeni büyüme fırsatı yaratması beklenmektedir.

İyileşme ve dayanıklılık planı aynı zamanda Uyum Politikası fonlarının 2021-2027 Programlama Dönemi Kalkınma Çerçevesi için yeni Yunan Ortaklık Anlaşması ve onun sektörel ve bölgesel programları ile tutarlılık, tamamlayıcılık ve işbirliği içinde çalışacak şekilde tasarlanmıştır. Plan bir yandan yeni taslak Ortaklık Anlaşmasının stratejik yönlerini, hedeflerini ve önceliklerini içerirken, diğer yandan önceki MFF dönemi (2014 - 2020) için Ortaklık Anlaşmasının uygulanmasından elde edilen sonuçlardan ve deneyimlerden yararlanmakta ve bunları temel almaktadır. Ortak Tarım Politikası ile birlikte bu üç araç, önümüzdeki dokuz yıl içinde Yunan ekonomisine aktarılacak yatırım fonlarının büyük bir kısmına katkıda bulunmaktadır. 2021'e yönelik yeni Ortaklık Anlaşması

- Şu anda taslak halinde olan 2027 Programlama Dönemi, beş temel Politika Hedefi (PO) ve Adil Geçiş Fonu ile bağlantılı bir Özel Hedef etrafında yapılandırılmış olup, stratejik öncelikler, hedefler ve toparlanma ve dayanıklılık planının ilgili bileşenleri ile tutarlı bir şekilde sunulmuştur. Uygulama boyunca, yatırımların etkisini en üst düzeye çıkarmak ve verimliliği korumak için İyileştirme ve Dayanıklılık Planı ile Uyum Politikası fonları tarafından ortaklaşa finanse edilen operasyonel programlar arasında uygun koordinasyonu sağlamak, sinerjilerden yararlanmak ve çakışmalardan kaçınmak önemli olacaktır.

"Yeşil Geçiş", "Dijital Dönüşüm", "Özel yatırımlar ve ekonominin dönüşümü" ve "İstihdam, beceriler ve sosyal uyum" sütunları, doğrudan ve dolaylı olarak istihdam yaratılmasına, genç istihdamının artırılmasına katkıda bulunan ve Gençlik Garantisi Uygulama Planı ile etkileşim halinde olan yatırım ve reformları içermektedir. "İstihdam, beceriler ve sosyal uyum" ayağında yer alan reformlar ve yatırımlar, işgücü piyasası reformları, aktif ve pasif işgücü piyasası politikalarının yoluyla uzun vadeli istihdamı, istihdam edilebilirliği ve işgücü verimliliğini artırmayı amaçlamaktadır.

genç işsizlere yönelik), işgücü piyasası ihtiyaçlarının teşhisine yönelik mekanizmaların iyileştirilmesi ve Kamu İstihdam Hizmetinin (OAED) reforme edilmesi ve dijitalleştirilmesi. Bu reformlar ve yatırımlar, Ulusal Gençlik Garantisi Uygulama Planı'nın hedefleri ve öncelikleri ile ilgili olup, COVID-19 salgınının istihdam ve sosyal etkilerini hafifletmede tamamlayıcı olarak göstermeleri beklenmektedir.

En son Avro Bölgesi tavsiye kararında²⁴ belirlenen zorluklar ve önceliklerle tutarlılık

Toparlanma ve Dayanıklılık Planı aynı zamanda en son Avro Alanı tavsiyelerinde belirlenen zorluklar ve öncelikler ile Yıllık Sürdürülebilir Büyüme Stratejisinde belirlenen Avrupa Amiral Gemileri ile de tutarlıdır. Toparlanma ve Dayanıklılık Planı özellikle iş ortamının iyileştirilmesi, kamu yönetiminin verimliliği ve adalet sisteminin kalitesi ve verimliliği ile bağlantılı reformları aşağıdaki bileşenler aracılığıyla içermektedir

4.7 (Rekabet gücünün artırılması ve özel yatırım ve ticaretin teşvik edilmesi), bileşen 2.2 (Modernizasyon), bileşen 4.2 (Kamu Yönetiminin Modernizasyonu) ve bileşen 4.3 Adalet Sisteminin etkinliğinin artırılması). Kara para aklamayla mücadele çerçevesi, yolsuzlukla mücadele ve vergi toplama kapasitesinin güvence altına alınmasına ilişkin reformlar, AML/CFT çerçevesini geliştirecek, ilgili altyapıları ve veri tabanlarını modernize edecek ve dijitalleştirecek olan bileşen 4.1 (Vergilerin daha büyüme dostu hale getirilmesi ve vergi idaresi ile vergi tahsilatının iyileştirilmesi) ve bileşen 4.2 (Kamu İdaresinin Modernizasyonu) aracılığıyla ele alınmaktadır. Bu bağlamda, AB direktifleri, şeffaflığı artırmak, kara para aklama ve terörizmin finansmanı ile mücadele uygulamalarını genişletmek amacıyla, örneğin AMLD'nin⁵ Ekim 2020'de iç hukuka aktarılmasıyla (4557/2018 sayılı Kanun'u değiştiren 4734/2020 sayılı Kanun) Yunan hukukuna dâhil edilmiştir.

Planın uygulanmasına yönelik ulusal düzenlemeler

İyileştirme ve dayanıklılık planının uygulanması özel Koordinasyon Ajansı (RRF) tarafından koordine edilecektir. Planın uygulanmasını kontrol etmek için özel olarak tasarlanmış bir Yönetim ve Kontrol Sistemi (bundan sonra MCS olarak anılacaktır) kurulmuştur. Sistem, ulusal toparlanma ve dayanıklılık planının uygulanmasından genel olarak sorumlu olan ve Yunan Makamları ile Avrupa Komisyonu (AK) arasındaki tek temas noktasını ("koordinatör") oluşturan Toparlanma ve Dayanıklılık Tesisi Koordinasyon Ajansının doğrudan yönetimi altında geliştirilmiştir (Ayrıca bkz. Bölüm 4.8).

Yunan planı, Kurtarma ve Dayanıklılık Fonu'nun yönetim ve kontrol sistemini desteklemek ve güçlendirmek için Kurtarma ve Dayanıklılık Fonu'nun kullanılmasını öngörmektedir

²⁴ Avrupa Birliği Konseyi tarafından onaylandıktan sonra Konsey tarafından nihai olarak kabul edilmeyi beklemektedir. Eurogroup tarafından 16 Aralık 2020 tarihinde kabul edilen metne şu adresten ulaşılabilir: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14356-2020-INIT/en/pdf>

Koordinasyon Ajansı, ulusal planın artan yükümlülüklerini karşılamak ve verimli ve etkili bir şekilde uygulanmasını sağlamak için. Projelerin ilerleyişinin yakından izlenmesi, denetimler ve yerinde incelemeler, sertifikalandırmalar, bilgi sağlanması ve tanıtım faaliyetleri gibi belirli faaliyetlerin mali olarak desteklenmesi, toparlanma ve dayanıklılık planının amaçlarına ulaşılması için gerekli görülmektedir.

Toplumsal cinsiyet eşitliği ve herkes için eşit fırsatlar

cinsiyet eşitliği ve herkes için fırsat eşitliği ile ilgili olarak plan, özellikle 3. sütun (istihdam, beceriler ve sosyal uyum) altında önerilen tedbirler aracılığıyla kadınların ve çeşitli dezavantajlı grupların ihtiyaçlarını ele almaktadır. 2020 yılında Yunanistan'da kadınların işgücü piyasasına katılım oranı %51,8 iken bu oran erkeklerde %70,7'dir. Yunanistan'da kadınların işgücü piyasasına katılımı AB Üye Devletleri arasında en düşük oranlardan biridir ve Avrupa ortalamasının (%66,8) önemli ölçüde altındadır. Yunanistan planının üçüncü ayağı, her iki cinsiyet için de iş yaşam dengesini güçlendiren ve özellikle çocuk bakımına yatırım yoluyla kadınların işgücüne katılımını teşvik eden politika ve tedbirleri içermektedir. Yeni çocuk bakım birimlerinin oluşturulması (bebekler ve 2,5 yaşına kadar olan çocuklar için yerlere vurgu yapılarak), özel şirketlerde çocuk bakım tesislerinin oluşturulması ve kapsamlı bir öğrenme müfredatının geliştirilmesi, çocuk bakım hizmetlerinin kapsamını ve kalitesini artıracak ve böylece kadınların işgücü piyasasında kalmaları için eşit fırsatları artıracaktır. Fırsat eşitliği ayrıca engelliler, göçmenler ve asgari gelir garantisi alanlar gibi hassas gruplara yönelik işgücü piyasası aktivasyon programları ve çeşitlilik bilincini teşvik eden girişimlerle de ele alınmaktadır. Ayrıca, planın üçüncü ayağı, eşitsizlikleri ve ayrımcılığı daha iyi tanımlamak amacıyla veri toplama ve veri işlemeyi desteklemek Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı'nın Eşitlik Gözlemevi'nin güçlendirilmesini içermektedir. Bu aynı zamanda herkes için eşitlik ve fırsat eşitliği alanında kaydedilen ilerlemenin değerlendirilmesini de kolaylaştıracaktır.

Danışma süreci

Yunanistan, İyileşme ve Dayanıklılık Planını sunmadan önce bir istişare süreci yürütmüştür. İyi yönetim ilkesi doğrultusunda Yunanistan, taslak planın Kasım 2020'de Komisyon'a sunulmasının ardından bir paydaş istişare süreci yürütmüş ve Maliye Bakanlığı'nın internet sitesinde yayınlamıştır. Yetkililer, yerel ve bölgesel makamlardan, sanayiden, STK'lardan, sosyal ortaklardan, Yunanistan Ekonomik ve Sosyal Komitesi'nden ve diğer ekonomik birliklerden olmak üzere toplam 24 kurumdan reformlar ve yatırımlar hakkında katkı ve görüş almıştır. İstişare sürecinde toplanan girdiler ve Avrupa Komisyonu'ndan alınan yorumların ardından kamu istişaresinin bir özeti yayınlanmış, plan yeniden hazırlanmış ve Mart 2021 sonunda Bakanlar Kurulu tarafından onaylanmıştır. Ardından, Başbakan tarafından kamuoyuna sunulmuş ve özel web sayfasında bir sunum yayınlanmıştır ²⁵. Yunanistan daha sonra güncellenmiş taslak planın bir özetini resmi sunumdan birkaç hafta önce Parlamento'da görüşülmek üzere sunmuştur. Planın, Konsey Uygulama Kararı'nın kabul edilmesinin ardından Parlamento'da görüşülmek ve yasalaşmak üzere sunulması öngörülmektedir. Uygulama aşamasına daha fazla katılımlarını sağlamak amacıyla kilit paydaşlarla ilave istişareler . Aynı zamanda, Planın sahiplenilmesini arttırmak için bir dizi kamu etkinliği planlanmaktadır.

Teknik destek ve InvestEU

Yunanistan, Kurtarma ve Dayanıklılık Aracını, Teknik Destek Aracı (TSI), Ufuk Politikası Destek Aracı aracılığıyla Komisyondan teknik destek talep etmek ve InvestEU'nun ulusal bölümünü finanse etmek için kullanmayı planlamaktadır. Yunanistan, RRF Tüzüğü Madde 7(2) uyarınca Kurtarma ve Dayanıklılık Aracı'nın desteğiyle Teknik Destek Aracı (TSI) aracılığıyla Komisyon'dan teknik destek talep etmeyi planlamaktadır. Teknik desteğin, özellikle Kalite Güvencesi, Hasta Güvenliği ve Hasta Katılımı için Ulusal Strateji taslağının hazırlanmasını destekleyerek, sağlık yönetimi çerçevesinin kalitesini modernize etmek suretiyle Yunan sağlık sisteminin dayanıklılığını ve müdahale kapasitesini artırması beklenmektedir. Sağlık sistemindeki bu kurumsal reformları desteklemek için talep edilen teknik desteğin toplam tahmini maliyeti 0.5 milyon Avro'dur. Yunanistan ayrıca 500 milyon Avro tutarındaki InvestEU'nun Üye Devlet bölümünü finanse etmek için Kurtarma ve Dayanıklılık Tesisi kredilerini kullanmayı planlamaktadır. Bu, uluslararası finans kuruluşları, ticari bankalar ve bir sermaye platformu aracılığıyla RRF kredilerinin diğer kullanım yollarının yanı sıra. Araştırma ve yenilikçilik politikası reformlarının tasarımı, uygulanması ve değerlendirilmesine yönelik sektörel destek de Ufuk Politikası Destek Aracı vasıtasıyla sağlanacaktır.

Teknik Destek Aracı (TSI), bir dizi alanda planın uygulanmasına yönelik kapasitelerin oluşturulmasında uzmanlık sağlamaktadır. Bu alanlar temiz enerji, dijital dönüşümdür,

²⁵ <https://www.minfin.gr/web/guest/tameio-anakampses>

devlet yardımı, sağlık sistemi reformu, yaygın eğitim, gümrükler, finansal okuryazarlık ve planın genel olarak uygulanması.

Güvenlik öz değerlendirmesi

Yunanistan'ın planı, RRF Tüzüğü Madde 18(4)(g)'ye uygun olarak, **dijital kapasiteler ve bağlanabilirlik yatırımları için bir güvenlik öz değerlendirmesi içermektedir**. Bağlanabilirliğe, özellikle de 5G ağlarına yapılan yatırımlarla ilgili olarak, plan ilgili güvenlik sorunlarını tanımlamaktadır. Ayrıca, 5G ağları Siber Güvenliği için AB araç kutusunda yer alan ortak objektif kriterlere dayalı olarak bunların nasıl ele alınacağını da detaylandırmaktadır. Güvenlik öz değerlendirmesinde belirtilen stratejik tedbirlerin planın uygulanması sırasında yakından izlenmesi gerekecektir.

Sınır ötesi ve çok ülkeli projeler

Plan, ağırlıklı olarak dijital sütun altında olmak üzere **çeşitli sınır ötesi ve çok ülkeli projeler içermektedir** (bkz. Bölüm 4.6). Selanik-Sofya-Belgrad sınır ötesi koridorunu da destekleyecek olan '5G koridorları' yatırımı ve EuroQCI ile birlikte çalışabilirliği sağlayacak olan 'Küçük uydular' yatırımı gibi dijital ve Ar-Ge ile ilgili yatırım projeleri bulunmaktadır. Buna ek olarak, 'Denizaltı fiber kabloları' yatırım projesi, Yunanistan ankarasını adaları ve Kıbrıs ile birbirine bağlamak için denizaltı fiber kablolarının kurulmasını destekleyecektir. Plan ayrıca yeni bir yüksek performanslı bilgi işlem sistemine yatırım yapılmasını (Araştırma ve Teknoloji Ulusal Altyapılarının mevcut olanının iyileştirilmesi) ve bunun EuroHPC süper bilgisayarlarıyla ara bağlantısının kurulmasını; ulusal bir Siber Güvenlik Operasyon Merkezinin kurulmasını ve bunun diğer Üye Devletlerin benzer merkezleriyle ağa bağlanmasını da içermektedir. Ayrıca Avrupa Ortak Veri Altyapısı Hizmetleri çerçevesini ve bulutun birlikte çalışabilirliğini, yani Merkezi Bulut Bilişim Altyapısı ve Hizmetlerinin Tedarikini içermektedir.

İletişim stratejisi

Planda açıklanan İletişim Stratejisi şunlardan oluşmaktadır:

- Potansiyel alıcılar için finansman fırsatlarının geniş çapta yayılması da dahil olmak üzere, ulusal toparlanma ve dayanıklılık planıyla bağlantılı fırsatlara, yükümlülöklere vb. yanıt vermek için belirli bilgileri "bilmesi gereken" kitlelere (planda yer alan yatırımlardan veya reformlardan doğrudan **etkilenen** kişiler) vurgu yaparak, Yunanistan'ın Toparlanma ve Dayanıklılık Aracı kapsamında üstlendiğı reformlar ve yatırımlar hakkında **birden fazla kitleye tutarlı ve etkili bilgi**.
- **Planın hedefleri**, somut faydaları ve vatandaşların günlük yaşamı üzerindeki etkisi **konusunda farkındalığın artırılması**.
- **Finanse edilen projeler ve plan reformları hakkında bilgiye erişim**, ilgilenen herhangi bir vatandaşın veya grubun **planın uygulanmasını** takip etme fırsatını kolaylaştırmak ve böylece uygulama dönemi boyunca ulusal toparlanma ve dayanıklılık planının doğasında bulunan verimliliğı ve şeffaflığı teşvik etmek.
- **Rehberlik, izleme ve ağ oluşturma yoluyla alıcıların kendi iletişim eylemlerini tasarlamaları ve uygulamaları için bilgilendirilmesi, koordine edilmesi ve desteklenmesi**.

- **Toplum katılımını harekete geçirmek** ve planı sahiplenme duygusu oluşturmak için proje hikayelerini "yerinde" veya yerel olarak anlatarak vatandaş odaklı bir yaklaşım sunmak.
- **AB fonlarının görünürlüğünün sağlanması** ve vatandaşlara hem ulusal hem de AB politika aracı olarak Kurtarma ve Dayanıklılık Aracının hayatlarında yarattığı farkı adil bir şekilde değerlendirme fırsatı sunulması.

Bilgi almak isteyen tüm ilgili taraflar (kurumsal kuruluşlar, alıcılar, işletmeler, medya, genel kamuoyu) için tek bir giriş noktası sağlamak amacıyla ulusal toparlanma ve dayanıklılık planı ve ilgili projeler için özel bir web sitesi kurulacaktır. Planın, AB'nin rolünün ve finansmanının görünürlüğünü artırmak amacıyla İletişim Stratejisi, geleneksel medya aracılığıyla iletişim ve farklı platformlarda Dijital Kampanyalar aracılığıyla güçlü bir halkla ilişkiler iletişim stratejisi gibi çoklu faaliyetleri/kanalları entegre edecektir. Ayrıca İletişim Stratejisi, teknik terimleri basit, açık ve güvenilir mesajlara dönüştürerek toparlanma ve dayanıklılık planını vatandaşlara yakınlaştırmayı amaçlamaktadır.

Devlet yardımı

Devlet yardımı ve rekabet kuralları, Kurtarma ve Dayanıklılık Aracı tarafından finanse edilen tedbirler için tamamen geçerlidir. RRF fonları gibi Üye Devletlerin makamları aracılığıyla aktarılan Birlik fonları, Devlet kaynakları haline gelir ve ABİHA'nın 107(1) Maddesindeki diğer tüm kriterlerin karşılanması halinde Devlet yardımı teşkil edebilir. Durum böyle olduğunda ve Devlet yardımı mevcut olduğunda, bu tedbirler mevcut bir yardım planı kapsamında değilse veya bir blok muafiyet tüzüğüne, özellikle de ABİHA'nın 107 ve 108. Maddelerinin uygulanmasında belirli yardım kategorilerini iç pazarla uyumlu ilan eden Genel Blok Muafiyet Tüzüğü'nün (GBER) geçerli koşullarına uymuyorsa, Üye Devletler yardımı vermeden önce bu tedbirler Komisyon'a bildirilmeli ve Komisyon tarafından onaylanmalıdır⁽²⁶⁾. Devlet yardımının mevcut olduğu ve bildirim gerektirdiği durumlarda, ABİHA'nın 108(3) Maddesi uyarınca, Devlet yardımı tedbirlerini vermeden önce Komisyon'a bildirmek Üye Devletin görevidir. Bu itibarla, Yunanistan'ın kurtarma ve dayanıklılık planı kapsamında gerçekleştirdiği devlet yardımı analizi bir devlet yardımı bildirimi olarak kabul edilemez. Yunanistan'ın kurtarma ve dayanıklılık planında yer alan belirli bir tedbirin de minimis yardım veya bildirim yükümlülüğünden muaf tutulan yardım içerdiğini düşünmesi halinde, yürürlükteki kurallara tam uyumun sağlanması Yunanistan'ın sorumluluğundadır.

AB'nin Devlet destekleri rejimine uygun olup olmadıklarına bakılmaksızın, bu çerçevede alınan tedbirler AB'nin uluslararası yükümlülükleriyle, özellikle de Dünya Ticaret Örgütü kurallarıyla uyumlu olmalıdır.

²⁶ 651/2014 sayılı Komisyon Tüzüğü, OJ L 187, 26.6.2014, s. 1.

4. PLAN DEĞERLENDİRMESİNİN ÖZETİ

4.1. Ekonomik ve sosyal duruma kapsamlı ve yeterince dengeli yanıt

Plan, sosyo-ekonomik dayanıklılığı arttırırken toparlanmayı sağlamak için bütüncül bir yaklaşım izlemektedir. Genel olarak dengeli olan plan, Yunanistan'ın ikiz geçişin yanı sıra ülkenin sosyal ve eğitim ihtiyaçları, kamu yönetimi ile adalet ve finans sistemlerinin güçlendirilmesi, kilit sektörlerde rekabet gücünün artırılması ve araştırma ve inovasyonun teşvik edilmesi ve iş ortamının iyileştirilmesi yoluyla ekonominin üretken potansiyelinin artırılması ihtiyacıyla ilgili temel zorluklarına odaklanmaktadır. Yunanistan Ulusal Reform Programını 27 Nisan 2021 tarihinde sunmuştur. Ulusal Reform Programında yer alan bilgiler, bu Personel Çalışma Belgesinde toparlanma ve dayanıklılık planı ile birlikte ele alınmakta ve birlikte değerlendirilmektedir.

Tablo 5 Yunanistan'ın RRP bileşenlerinin Mali Yardım Programının altı ayağını kapsaması

	Yeşil geçiş	Dijital dönüşüm	Akıllı, sürdürülebilir ve kapsayıcı büyüme	Sosyal ve bölgesel uyum	Sağlık ve ekonomik, sosyal ve kurumsal al esneklik	Gelecek nesil için politikalar
1.1 Güç Açma	●		○	●		○
1.2 Yenileme	●		○	●		
1.3 Şarj ve yakıt ikmali	●		○			
1.4 Kaynakların sürdürülebilir kullanımı, iklim esneklik ve çevre koruma	●		●	●	○	
2.1 Bağlan		●	○			
2.2 Modernleştirme	●	●		●		
2.3 İşletmelerin dijitalleşmesi		●	●			●
3.1 İstihdam yaratma ve katılımın artırılması işgücü piyasası	●	●	●	●	○	●
3.2 Eğitim, mesleki eğitim, öğretim ve beceriler	●	●	●	●	○	●
3.3 Dayanıklılığı, erişilebilirliği ve sağlık hizmetlerinin sürdürülebilirliği	●	●	○	○	●	
3.4 Erişimin artırılması	○	●	○	●	●	●
etkili ve kapsayıcı sosyal politikalar						

4.1 Vergilerin daha büyüme dostu hale getirilmesi ve vergilerin iyileştirilmesi İdare ve vergi tahsilati	○	●	○		●	
4.2 Kamu yönetiminin modernleştirilmesi		●	●		●	
4.3 Adaletin etkinliğinin artırılması Sistem	●	●	●	○	●	○
4.4 Güçlendirmek finans sektörü ve sermaye piyasaları		●	○		●	○
4.5 Araştırma ve yeniliği teşvik etmek	○	●	●	○		●
4.6 Modernize edin ve kilit ekonomik sektörlerin dayanıklılığını artırmak	●	●	●	●		
4.7 Rekabet gücünün artırılması ve özel sektörün teşvik edilmesi yatırım ve ticaret			●		●	
Kredi İmkanı	●	●	●			
Önemli ölçüde katkıda bulunan toplam bileşen sayısı sütuna	11	14	10	8	7	5

Anahtar: "●"bileşen sütuna önemli ölçüde katkıda bulunur; "○" bileşen sütuna kısmen katkıda bulunur

Yeşil geçiş

İyileşme ve dayanıklılık planı Yunanistan'ın yeşil dönüşümüne katkıda bulunmak üzere tasarlanmıştır. Plan, Avrupa Yeşil Anlaşması'nın öncelikleri, 2030 iklim hedefleri ve 2050 yılına kadar iklim nötrlüğü hedefi ile uyumlu görünmektedir. Plan ayrıca Yunanistan'ın Ulusal Enerji ve İklim Planı'nın belirli hedeflerini ele almayı ve ilgili Komisyon tavsiyelerini dahil etmeyi amaçlamaktadır. Taslak ulusal ve bölgesel Adil Geçiş Planları ile sinerji içinde olan kurtarma dayanıklılık planı, linyitin planlanan aşamalı olarak kullanımdan kaldırılması göz önünde bulundurularak adil bir geçişin sağlanması ve enerji yoksulluğu sorunuyla mücadele edilmesi ihtiyacını dikkate almaktadır.

Birinci sütunda yer alan reformlar ve yatırımlar, Yunanistan'ın yeşil dönüşüme yönelik çabalarının ana itici güçleridir. Bileşen 1.1, düşük karbonlu bir enerji modeline geçişi, sera gazı emisyonlarının azaltılmasını ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının artırılmasını hedeflemektedir. Bu alandaki yatırımların elektrik şebekesinin dayanıklılığının artırılmasına ve adalar ile anakara arasındaki elektrik bağlantılarının geliştirilmesine katkıda bulunması beklenmektedir. Ayrıca bileşen, Yunanistan'ın linyitin tamamen kullanımdan kaldırılmasına yönelik ulusal hedefini, esas olarak araziye restore etmek ve alternatif kullanımını teşvik etmek için bir önlem yoluyla desteklemeyi amaçlamaktadır.

rekreasyonel ve ticari amaçlar için. Bileşen 1.2, Yunanistan'ın konut stoku için enerji verimliliği ve iklim azaltma ve uyum eylemlerini temel bir öncelik olarak belirlemektedir. Bileşen, binaların enerji verimli bir şekilde yenilenmesini ve iyileştirilmesini teşvik eden reformları ve yatırımları içermekte olup, enerji yoksulu haneler için özel fonlar tahsis edilmiştir. Bileşen ayrıca, kentsel ve mekânsal planlamanın uygulanmasına ve stratejik yeşil kentsel dönüşüm projelerinin geliştirilmesine yönelik tedbirleri de kapsamaktadır. Bileşenin ayrıca sera gazı emisyonlarının azaltılmasıyla bağlantılı ulusal ve AB iklim hedeflerine katkıda bulunması ve genel olarak şehirlerin iklim değişikliğine karşı direncini artırması beklenmektedir. Bileşen 1.3, daha yeşil ve sürdürülebilir ulaşımın doğru ilerlemek elektrikli araçlar için şarj altyapısının kurulmasını ve işletilmesini sağlayan reformlar getirmektedir. Elektrikli araçlar için kamuya açık şarj noktalarının kurulumu için mali destek sağlamakta ve şehir içi ve toplu taşımanın elektrifikasyonunu artıran yatırımlar öngörmektedir. Ayrıca ülkedeki ilk CO₂ depolama tesisinin geliştirilmesini de içermektedir. Bileşen 1.4, atık ve su yönetimi, çevrenin korunması (ağaçlandırma girişimleri ve biyoçeşitliliğin korunması) ve sivil koruma mekanizmasının kapasitesinin artırılması ile ilgili eylemleri içermektedir.

Diğer sütunlarda yer alan bileşenler de yeşil dönüşüme tamamlayıcı bir şekilde katkıda bulunmaktadır. Örneğin, bileşen 2.2, veri merkezlerinin ilgili Avrupa Davranış Kuralları ile uyumlu olması şartını getirerek atık ve enerji tüketimini azaltmaya yönelik politikaların uygulanmasını desteklemektedir. İstihdam, beceriler ve sosyal uyuma ilişkin 3. sütundaki bileşenler, döngüsel ekonomi beceri kazandırma ve yeniden beceri kazandırma programlarını teşvik etmeyi ve işsizlere, çalışma çağındaki nüfusa ve öğrencilere yeşil beceriler ve yetkinlikler geliştirmelerinde yardımcı olmayı amaçlayan tedbirler içermektedir. Enerji tasarruflu ve düşük emisyonlu yeni mahkeme binalarının yenilenmesi ve inşası ile 4.3 bileşenin Yunanistan'ın enerji ayak izinin azaltılmasına katkıda bulunması beklenmektedir. Altyapı ve ekipman yenilemelerine ilişkin 4.6 bileşenindeki yatırımlar emisyonları azaltabilir ve enerji verimliliğini artırabilirken, diğerleri mekânsal ve kentsel planlamanın oluşturulmasını hedeflemektedir. Son olarak, Kredi Kolaylığı, kredi portföyünün değerinin en az %37'sini biyoçeşitlilik de dahil olmak üzere yeşil dönüşüme tahsis edecek şekilde tasarlanmıştır.

Dijital dönüşüm

Kurtarma ve dayanıklılık planı Yunanistan'ın dijital dönüşümüne de katkıda bulunmaktadır. Plan, dijital eylemlere belirli miktarda fon tahsis ederken, 'Avrupa'nın dijital geleceğini şekillendirme' temel hedefleriyle uyumlu görünmektedir. Bunlar kamu hizmetlerinin tasarımında birlikte çalışabilirlik, bağlanabilirlik ve gelişmiş geniş bant bağlantıları, siber güvenlik, yapay zeka, dijital becerilerin geliştirilmesi, açık verilerin mevcudiyeti ve dijital çağda kadınların, yaşlıların ve hassas grupların güçlendirilmesi ve eşit katılımı ile ilgilidir. Tedbirler, Yunanistan'ın bağlantı ve geniş bant kapsamındaki konumunun yanı sıra genel dijital performansını iyileştirmek üzere tasarlanmıştır.

Planın 2. Bileşeni, bağlanabilirliği artıran ve kamu yönetimi ile işletmelerin dijitalleşmesini sağlayan eylemleri içermektedir. Bileşen 2.1, binalarda fiber optik kurulumunu kolaylaştıracak yatırımları, tüm büyük Yunan otoyollarını kapsayan 5G ağlarının geliştirilmesini, anakara Yunanistan'ı Yunanistan'a bağlamak için denizaltı fiber kablolarının konuşlandırılmasını içermektedir.

adaları ve Kıbrıs ile uzay teknolojileri ve uygulamalarının kullanımı. Reformlar, hızlı geniş bant bağlantılarına geçişi ve 5G teknolojisine geçişi kolaylaştırmak için gereken çerçeveyi oluşturmaktadır. Bileşen 2.2'deki tedbirler, kamu sektörü kuruluşlarının dijital dönüşümünü (arşivler ve gelişmiş dijital hizmetler), iş süreçlerinin iyileştirilmesini, sistemler ve veriler arasında birlikte çalışabilirliğin artırılmasını, siber güvenlik ve veri yönetimi stratejileri ve politikalarının yanı sıra ileri teknolojilerin (bulut bilişim ve büyük veri) yaygın kullanımını hedeflemektedir. Bileşen 2.3, dijital kapsayıcılığın temel zorluklarını ele alarak dijital teknolojilerin işletmeler (özellikle KOBİ'ler) tarafından benimsenmesini artırmayı amaçlamaktadır. Girişimler, dijital iş ekosisteminin oluşturulmasını sağlayacak ve KOBİ'lerin dijital hizmetler, veri platformları ve alanları ile yeni teknoloji yazar kasalar ve Satış Noktası (POS) terminalleri edinmelerini destekleyecektir.

İstihdam, beceriler ve sosyal uyum tedbirleri dijital dönüşüme daha fazla katkı sağlamaktadır. BT sistem entegrasyonları, hizmet yükseltmeleri ve sistemlerin birlikte çalışabilirliği ile ilgili 3.1 bileşenindeki yatırımlar, istihdam ve sosyal güvenlik kamu hizmetlerinin kilit sektörlerinde dijital dönüşüme katkıda bulunmaktadır. Bileşen 3.2, eğitim ve öğretim sisteminin dijital dönüşümünü desteklemek için e-öğrenme ve dijitalleştirilmiş eğitim içeriğinin geliştirilmesini ve işgücünün dijital beceriler kazanmasını sağlayacak yeni sistemlerin kurulmasını amaçlamaktadır. Bileşen 3.3, sürdürülebilir dijital sağlık çözümlerinin (salgın hastalıklarla mücadele de dahil olmak üzere) uygulanmasını kolaylaştırmayı, tıbbi ve klinik işgücünün becerilerini kullanmak için dijital altyapı ve uygulamaların geliştirilmesini ve yönetişimin modernizasyonunu ve güçlendirilmesini amaçlayan sağlığın dijital dönüşümüne yönelik yatırımları öngörmektedir. Bileşen 3.4 ayrıca sosyal yardım programlarına erişimin , kontrol ve izleme sistemlerinde iyileştirmeler ve sosyal refah kurumlarındaki personelin dijital becerilerinin geliştirilmesi gibi dijital reform unsurlarını da öngörmektedir.

Sütun 4'teki tedbirler kamu yönetiminin, adli ve mali sistemlerin ve ekonominin kilit sektörlerinin dijitalleşmesini hedeflemektedir. Bileşen 4.1, temel dijital sistemlerin değiştirilmesi ve yükseltilmesi, otomatik ofis ve iş süreçlerinin uygulamaya konulması, denetim ve kontrollerin dijitalleştirilmesi ve vergi mükelleflerine yönelik e-hizmetlerin güncellenmesi ve iyileştirilmesi yoluyla ulusal vergi makamlarının dijitalleştirilmesini öngörmektedir. Mevcut dijital altyapının iyileştirilmesi ve sistemlerin birlikte çalışabilirliğinin artırılması yoluyla kamu yönetiminde yeni entegre BT sistemlerinin oluşturulması bileşen 4.2'de açıklanmaktadır. Bileşen

4.3, mahkemelerin ve Adalet Bakanlığı'nın sistemlerinin dijital entegrasyonu, kontrol yönetim mekanizmalarının yükseltilmesi ve akıllı altyapıların uygulanması dahil olmak üzere yargı sisteminin dijitalleşmesine odaklanan reformları ve yatırımları içermektedir. Bileşen 4.4, finansal piyasa bilgilerinin ve kredi genişlemesinin izlenmesine, bilgi asimetrisinin giderilmesine ve denetim otoritesinin BT altyapısının iyileştirilmesine yardımcı olması beklenen dijital sistemleri, teknolojileri ve altyapıları (örneğin kredi bürosu, kayıtlar) tanıtmaktadır. İleri dijital teknolojilerin geliştirilmesi ve sivil koruma için yetkili makamların koordinasyonunun artırılması, aşağıdaki bileşenlere yatırım yapılması yoluyla öngörülmektedir

4.5. Bileşen 4.6, turizm, kültür, tarım, imalat ve su ürünleri yetiştiriciliği kilit ekonomik sektörlerin yanı sıra ulusal ulaşım ve lojistik altyapısına yönelik dijital çözümlere ilişkin eylemleri içermektedir. Son olarak, Kredi Kolaylığı, kredi portföyünün değerinin en az %20'sini dijital dönüşüme tahsis edecek şekilde tasarlanmıştır.

Ekonomik uyum, istihdam, üretkenlik, rekabet gücü, araştırma, geliştirme ve yenilikçilik ve güçlü KOBİ'lerle iyi işleyen bir iç pazar dahil olmak üzere akıllı, sürdürülebilir ve kapsayıcı büyüme

Planda yer alan yatırımlar, verimliliği artırma ve akıllı ve sürdürülebilir büyümeyi teşvik etme potansiyeline sahiptir. Plan, KOBİ'ler de dahil olmak üzere özel yatırımları doğrudan veya dolaylı olarak desteklemesi beklenen bir dizi tedbir içermektedir. Örneğin, sulama ve taşkın azaltma, sivil koruma ve demiryolu ağının iyileştirilmesine yönelik büyük altyapı projeleri için Kamu Özel Ortaklıkları, 1.4 ve 4.6 bileşenlerinde öngörülmektedir. Bileşen 2.3 kapsamındaki destek tedbirleri, e-ticaret ve e-faturayı desteklemek için dijital becerilerin geliştirilmesi ve yeni teknolojilerin entegrasyonu da dahil olmak üzere KOBİ'lerin dijital dönüşümünü amaçlamaktadır. Akıllı ve enerji tasarruflu çözümler yoluyla daha fazla üretkenliği teşvik etmeyi ve Yunanistan için kilit alanlarda (su ürünleri yetiştiriciliği, işlenmiş tarım ürünleri, kültür turizmi ve imalat gibi) ticareti teşvik etmeyi amaçlayan bir dizi yardım programı ve beceri kazandırma programı da bileşen 4.6'da yer almaktadır. Ayrıca Kredi Kolaylığı, finansal kurumlar, bir öz sermaye platformunun kurulması ve InvestEU aracılığıyla dağıtılacak özel yatırımlar için teşvik niteliğinde krediler sağlayacaktır. Fonlar uzun vadeli özel sektör yatırımlarına yönlendirilecek ve beklenen getiri oranı pozitif olan projeleri finanse edecektir.

Akıllı ve kapsayıcı büyümeye atıfla, Ar-Ge performansını teşvik etmek, istihdamı artırmak ve becerileri işlerle ilişkilendirmek için önemli müdahaleler getirilmektedir. Bileşen 4.5, Ar-Ge'ye yapılan kamu ve özel yatırımların artırılmasını, bilim ve iş dünyası arasındaki bağların güçlendirilmesini, Ar-Ge altyapısının geliştirilmesini ve yenilikçi şirketlerin Ar-Ge'ye yatırım yapmaya teşvik edilmesini hedeflemektedir. Bu sayede rekabet gücünün ve fikri mülkiyet haklarının kullanımının artırılması, yeni kurulan inovasyon ekosisteminin güçlendirilmesi, Ar-Ge harcamalarının harekete geçirilmesi ve 'beyin göçünün' tersine çevrilmesi öngörülmektedir. Ayrıca istihdam yaratma ile ilgili olan 3.1 bileşeni, tam zamanlı istihdamı teşvik etmek ve işsizliğe karşı koruma sağlamak için işgücü piyasasının etkinleştirilmesini kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. Son olarak, eğitim, öğretim ve becerilere ilişkin 3.2 bileşeni, beceri uyumsuzluğunu etkin bir şekilde ele alarak ve nitelikler ile işgücü piyasası ihtiyaçları arasında doğrudan bir bağlantı oluşturarak uzun vadeli istihdamı ve üretkenliği artırmayı amaçlayan tüm eğitim seviyelerindeki reformları içermektedir.

Bu tedbirler, iş ortamına yönelik önemli reformlarla desteklenmektedir. Özellikle 4.7 bileşeni, vergi teşviklerinin uygulamaya konmasını, ölçek ekonomilerini ve işletmelerin dışa açılmasını teşvik etmek için işbirliği yapılmasını, mülk kaydı ve inşaat izinlerinin alınması gibi temel idari süreçlerin basitleştirilmesini ve özellikle imalat ve lojistik gibi alanlarda düzenleme kalitesinin iyileştirilmesini öngörmektedir. Diğerlerinin yanı sıra, önerilen tedbirler tarımın sürdürülebilir kalkınmasını ve Yunan tarım ve gıda ürünlerinin tanıtımını desteklemeyi amaçlamaktadır. Buna ek olarak, bileşen

4.6, ek teşviklerle yeni bir yatırım kategorisinin oluşturulması, ruhsatlandırma prosedürünün basitleştirilmesi ve birleştirilmesi ve yeni ekonomik faaliyet alanlarının dahil edilmesi de dahil olmak üzere, stratejik yatırımların çekilmesine ilişkin yasal çerçevede bir reform içermektedir.

Kamu yönetimi ve adalet alanlarındaki geniş kapsamlı reformlar sürdürülebilir büyümeye daha fazla katkıda bulunmaktadır. Plan, kamu yönetiminin etkinliğini artırmaya yönelik tedbirler öngörmektedir.

kamu yönetimi (esas olarak bileşen 4.2'de). Bunlar arasında idari kapasitenin geliştirilmesi, koordinasyonun güçlendirilmesi ve kamu yatırım projelerinin uygulanması yer almaktadır. Bu alandaki diğer reformlar kamu ihale çerçevesini, kamu mali yönetim çerçevesinin modernizasyonuna devam edilmesini, şeffaflığın güçlendirilmesini ve yolsuzluk ve yasadışı ticaretle mücadeleyi hedeflemektedir. Plan ayrıca yargı sektörünün etkinliğini kritik reformlar da içermektedir (bileşen 4.3). Bu tedbirler, önceki paragraflarda belirtilenlerle birlikte, büyümenin sürdürülmesi ve üretkenliğin, rekabet gücünün ve iyi işleyen bir iç pazarın desteklenmesi için ayrılmaz bir unsurdur.

Sosyal ve bölgesel uyum

Sütun 3'teki bileşenler, işgücü piyasasına katılım ve beceri geliştirme ile ilgili zorlukları ele almak üzere tasarlanmıştır. Bileşen 3.1, işgücü piyasasının etkinleştirilmesini teşvik etmek, işsizlikten tam zamanlı istihdama geçişi kolaylaştırmak ve işsizliğe karşı etkili bir güvenlik ağı sağlamak amacıyla aktif işgücü piyasası politikalarının yeniden tasarlanmasını ve güçlendirilmesini kapsamaktadır. Bu bağlamda, önerilen programlar, bazıları eğitimle birlikte olmak üzere özel sektör istihdamı için sübvansiyonlar sağlamak ve işgücünün en kırılgan kesimlerini hedef almaktadır. Kamu istihdam hizmetlerinin personel sayısındaki artışı iğ arayanlara bireyselleştirilmiş yaklaşımları kolaylaştırması beklenmektedir. Bu reformlar, hareketsizliği caydırmak ve beceri kazandırma ve yeniden beceri kazandırma programlarına istihdam artırıcı katılımı teşvik etmek için teşviklerle uyumlu bir işsizlik yardımları çerçevesi de dahil olmak üzere pasif işgücü piyasası politikaları ile tamamlanmaktadır. Bileşen 3.2, beceri kazandırma, yeniden beceri kazandırma ve hayat boyu öğrenme için eğitim sunumunun yönetişimine ilişkin bir reform ile tüm işgücünü kapsayan ve beceri uyumsuzluklarını azaltmayı ve yeşil ve dijital geçişi desteklemeyi amaçlayan eğitim programlarına yatırım yapılmasını içermektedir.

Plan, ülkenin toplumsal cinsiyet eşitliği ve herkes için eşit fırsatlar alanındaki zorluklarının ele alınmasına katkıda bulunması beklenen bazı tedbirler içermektedir. Bunlar arasında, belediyelerde çocuk bakım tesislerinin genişletilmesi ve şirketlerde çocuk bakım birimlerinin oluşturulması da dahil olmak üzere, kadın istihdamının artırılmasına yönelik çeşitli tedbirler yer almaktadır. Fırsat eşitliği ayrıca mülteciler, garantili asgari gelirden yararlananlar, evsizler, Romanlar veya engelliler gibi istihdamın önünde daha fazla engel bulunan en dezavantajlı grupların işgücü piyasasına entegrasyonunu destekleyecek tedbirler yoluyla da teşvik edilmektedir. Planda ayrıca, çocuklar için erken engellilik tespiti, engelliler için erişilebilir turistik altyapılar, enerji yoksulluğuyla mücadele binaların termal yenilenmesi, çeşitlilik farkındalığı için eğitim, güçlendirilmiş eşitlik veri toplama ve en dezavantajlı haneler için borç ve iflas sorunlarının ele alınması gibi diğer tedbirlerde de eşitlik hususları yer almaktadır.

Ulaşım altyapısına yapılacak yatırımlar ile enerji ve iklim eylemlerinin bölgesel uyuma katkıda bulunması beklenmektedir. Bileşen 4.6, Yunanistan'ın bölgelerinde yüksek kaliteli, çok modlu, iklime dirençli ve güvenli ulaşımı teşvik etmeyi amaçlayan bir dizi altyapı yatırımı içermektedir. Kamu sözleşmelerinin düzenleyici çerçevesinin reformu ile birlikte, bunun ülkenin tüm bölgelerinde bağlanabilirliği geliştirmesi ve yeşil geçişi sağlaması beklenmektedir. Bu bileşen aynı zamanda kültür, turizm ve tarım sektörlerindeki müdahaleler yoluyla bölgesel büyümeyi artırmaya yönelik tedbirler öngörmektedir. Bunlara ek olarak plan şunları da içermektedir

Yunanistan genelinde coğrafi olarak dağıtılmış yatırımlar, örneğin: (i) elektrik dağıtım şebekesinde iyileştirmeler (bileşen 1.1); (ii) yeşil kentsel dönüşüm projeleri ve kamu sektörü binalarında enerji iyileştirmeleri (bileşen 1.2); (iii) ağaçlandırma, biyoçeşitliliğin korunması, atık su yönetimi ve arıtma altyapısı, su temini ve tasarrufu altyapısı, sulama şebekeleri, taşkın koruma projeleri (bileşen 1.4); (iv) akıllı şehirlerin teşvik edilmesi (bileşen 2.2). Ayrıca, bileşen 1.1, adil bir geçiş sağlamak için etkilenen alanların yeniden geliştirilmesi için entegre destek önlemleri (örneğin sosyo-ekonomik ve çevresel rehabilitasyon) getirirken, linyit ve petrolün tamamen aşamalı olarak kaldırılmasını teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

Diğerlerinin yanı sıra krize hazırlık ve krize müdahale kapasitesinin artırılması amacıyla sağlık ve ekonomik, sosyal ve kurumsal dayanıklılık

Bileşen 3.3, Yunanistan'ın sağlık sisteminin pandemi ile daha da kötüleşen uzun vadeli zorluklarını ele almak için ana araçtır. Bileşen temel olarak ulusal sağlık sisteminin güçlendirmek, sağlık hizmetlerine erişimi kolaylaştırmak ve sistemin sürdürülebilirliğini teşvik etmek için reformlarla desteklenen bir dizi yatırıma odaklanmaktadır. Ana yapı taşları şunlardır: (i) tıbbi geri ödemeleri rasyonelleştirmek ve güvenilir bir performans çerçevesi oluşturmak için kurumsal reformlar; (ii) aile hekimlerinin mevcut ve gelecekteki stoklarını artırmaya yönelik tedbirlerle desteklenen birinci basamak sağlık sistemine altyapı yatırımları; (iii) ulusal sağlık sisteminin altyapısının yenilenmesi ve iyileştirilmesi; (iv) sağlık hizmetlerinin dijital dönüşümü; (v) ulusal bir halk sağlığı önleme stratejisi; (vi) geri ödeme sisteminin revizyonu ve ilaç Ar-Ge'sini desteklemeye yönelik tedbirler de dahil olmak üzere ilaç harcamalarını rasyonelleştirmeye yönelik bir dizi tedbir.

Sosyal dayanıklılıkla ilgili olarak, bileşen 3.4 etkili sosyal politikalara erişimi artırmayı amaçlamaktadır. Bunun esas olarak en kırılgan nüfus gruplarının işgücü piyasasına (yeniden) entegrasyonunu teşvik edecek ve erken çocukluk eğitimi ve bakımının ulaşılabilirliğini artıracak tedbirler yoluyla gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Bileşen ayrıca sosyal yardım hizmetleri sağlayan yapıların iyileştirilmesini, sosyal yardımların optimize edilmesini ve sosyal koruma sisteminin dijital dönüşümünü öngörmektedir. Ayrımcılıkla mücadele için kamu ve özel sektörde çeşitlilik eğitimi de öngörülmektedir. Ayrıca, engelliler için kişisel yardım hizmetlerinin ve sosyal konutların geliştirilmesine yönelik pilot projeler de bulunmaktadır. Söz konusu tedbirlerin sosyal hizmetlere erişimi artırması, hassas grupları desteklemesi, işgücü piyasasına katılımlarını artırması ve böylece sosyal dayanıklılık perspektifinden olumsuz şokları azaltması beklenmektedir.

Plan ayrıca, kamu gelirlerinin sürdürülebilirliğini teşvik ederek, mali sektörün dayanıklılığını güçlendirerek ve ekonomik faaliyetleri çeşitlendirerek ekonomik şokları azaltmaya yönelik eylemler getirmektedir. Bileşen 4.1 vergi kaçakçılığıyla mücadeleyi, kamu gelirlerini artırmayı, kaçakçılıktan kaynaklanan gelir kaybını sınırlamayı ve vergi mükelleflerinin idari yükünü azaltmayı amaçlamaktadır. Bu hedeflere vergi mevzuatının düzenlenmesi, kaçakçılıkla mücadele ve elektronik işlemlerin artırılmasına yönelik reformların yanı sıra vergi idaresi ve denetimlerinin dijitalleştirilmesine yönelik yatırımlarla ulaşılması planlanmaktadır. Bileşen 4.4, yeterli kredi sağlanmasını geliştirmek için yeni iflas çerçevesinin BT altyapısının iyileştirilmesini içermektedir. Bileşen aynı zamanda bilgi ve iletişim teknolojilerinin ele alınmasına da katkıda bulunmaktadır.

asimetriklerin giderilmesi, kredi kararlarının alınmasının kolaylaştırılması ve bir kredi bürosunun ve sicillerinin kurulması yoluyla aşırı borçlanmanın önlenmesi. Bu tedbirler, finansmana erişimi artırarak dayanıklılığa katkıda beklenen sermaye piyasaları düzenleyici çerçevesinin kodifikasyonu ve modernizasyonu ve denetim otoritesinin dijitalleştirilmesi ile tamamlanmaktadır. Ayrıca, bileşen 4.7, çıktının daha yüksek teknoloji ve daha dışa dönük ekonomik faaliyetlere doğru çeşitlendirilmesini kolaylaştırmak ve Yunanistan'ın şok emme kapasitesine katkıda bulunması beklenen iş ortamını iyileştirmek için hedeflenen önlemleri içermektedir.

Kurumsal dayanıklılık, etkin kamu yönetimi ve sağlam yönetim sağlamaya yönelik eylemlerle elde edilebilir.

Bileşen 4.2, yönetimi ve idarenin kademeleri arasındaki sorumluluk dağılımını düzene sokmak, insan kaynaklarına yatırım yapmak, işe alma prosedürlerini modernize etmek, beceri kazandırma ve yeniden beceri kazandırmayı teşvik etmek ve kamu kurumları ve memurlar için bir ödül sistemi getirmek için reformlar getirerek bu çabaya öncülük etmektedir. Bileşen ayrıca yolsuzluğun tespiti ve önlenmesine yönelik yöntemlerin geliştirilmesi, yolsuzluğa karşı yeni yasal girişimler, Kara Para Aklama ve Terörizmin Finansmanı ile Mücadele (AML/CFT) için yasal çerçeve ve fikri mülkiyet haklarının korunmasına yönelik eylemler de dahil olmak üzere kapsamlı bir yolsuzlukla mücadele önlemleri paketi içermektedir. Bileşen 4.3 ayrıca, adalet yönetimini hızlandıracak reformlar, e-adaletin uygulamaya konması, hakimlerin ve yargı personelinin yeniden eğitilmesi ve becerilerinin artırılması yoluyla sözleşmelerin daha iyi ve daha hızlı uygulanmasını sağlayarak kurumsal dayanıklılığı teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

Eğitim ve beceriler gibi gelecek nesillere, çocuklara ve gençlere yönelik politikalar

Eğitimin tüm kademelerindeki reformlar ve yatırımlar, süreçlerin ve altyapıların dijitalleştirilmesini, becerilerin geliştirilmesini ve işbirliği ve araştırmanın kolaylaştırılmasını amaçlamaktadır. İlk ve orta öğretimle ilgili olarak, bileşen 3.2, eğitim materyallerinin dijitalleştirilmesini, modern dijital araçların okullara entegrasyonunu ve dezavantajlı öğrencilere ekipman edinmeleri için mali desteği kapsayan tedbirler içermektedir. Mesleki eğitim ve öğretim için ana hedefler, özellikle yeşil ve dijital geçiş olmak üzere, ilgili müfredatın işgücü piyasası ihtiyaçlarına göre güncellenmesi ve uyumlaştırılmasıyla ilgilidir. Buna ek olarak, bileşen çeşitli mesleki eğitim ve öğretim birimleri için laboratuvar ekipmanlarının iyileştirilmesini öngörmektedir. Tedbirler, çıraklık sisteminin güçlendirilmesini, sunulan modüllerin işgücü piyasasıyla ilgisini artırmak için güncellenmesini ve eğitim sonuçlarını izlemek için değerlendirme sistemlerinin kurulmasını kapsamaktadır. Yükseköğretim bileşeni, Yunan üniversiteleri ile yurtdışındaki üniversiteler arasında işbirliğini teşvik etmeye, Yunan üniversitelerinde özellikle işletmelerle işbirliği içinde araştırma faaliyetlerini artırmaya ve yükseköğretim ile işgücü piyasası arasındaki bağı güçlendirmeye yönelik müdahaleleri içermektedir. Ayrıca, bileşen 4.5, Yunanistan'ın bu alandaki performansını iyileştirmesi ve gelecek nesillere fayda sağlaması beklenen Ar-Ge yatırımlarını artırmaya ve akademi-iş dünyası bağlantılarını güçlendirmeye yönelik tedbirler içermektedir. Örneğin, bu bileşendeki bir reform, araştırma merkezleri, inovasyon kümeleri, yetkinlik merkezleri ve son derece yenilikçi yerel şirketler de dahil olmak üzere Yunan inovasyon ağını daha geniş bir ölçekte birbirine bağlayarak araştırma ve inovasyon ekosisteminin açılmasını teşvik etmektedir.

Bileşen 3.4, çocuklara ve gençlere yönelik reformları ve yatırımları içermektedir. Bu bileşendeki kilit reform, okul öncesi birimler için birleşik ve kapsamlı bir müfredatın tasarlanması ve uygulamaya konulmasıdır. Bu, öğrenme ve gelişim bozukluklarının erken teşhisi için psiko-teknik araçların kullanımı da dahil olmak üzere erken müdahaleye odaklanacaktır. Reform aynı zamanda otizm spektrumundaki çocukların psiko-duygusal gelişimini, yaşam kalitesini ve sosyal katılımını desteklemeyi amaçlayan erken müdahale ile de bağlantılıdır. Ayrıca, bu bileşenin stratejik hedeflerinden biri, ergenlerin destekli yaşam yapılarına aktarılması, beceri programlarıyla daha fazla desteklenmeleri ve engelli çocukların aile ortamlarına yerleştirilmesini artırmak için koruyucu bakımın geliştirilmesi yoluyla çocukların ve ergenlerin kurumsuzlaştırılmasıdır. Bileşen ayrıca on iki ila on beş yaş arası çocuklar için tasarlanmış dijital beceri programları da sağlamaktadır.

Diğer bileşenler de gelecek nesillere yönelik politikalara katkıda bulunmaktadır. Özellikle, bileşen 2.3 genç girişimciliği güçlendirmek için özel bir program öngörmektedir. Ayrıca, bileşen 3.1, kamu istihdam hizmetinin dijitalleştirilmesi ve ulusal gençlik garantisi uygulama planıyla bağlantılı olan işgücü piyasası ihtiyaçlarının teşhis mekanizmasının iyileştirilmesi için eylemler içermektedir.

Sonuç

Yunanistan tarafından öngörülen tüm reformlar ve yatırımlar dikkate alındığında, kurtarma ve dayanıklılık planı, büyük ölçüde, ekonomik ve sosyal duruma kapsamlı ve yeterli derecede dengeli bir yanıt teşkil etmekte ve böylece, Yunanistan'ın özel zorlukları ve mali tahsisi dikkate alınarak, RRF Tüzüğü'nün 3. Maddesinde atıfta bulunulan altı sütunun tamamına uygun şekilde katkıda bulunmaktadır. Bu durum, RRF Tüzüğü Ek V'te yer alan 2.1 numaralı değerlendirme kriteri kapsamında A notu verilmesini gerektirmektedir.

4.2. Ülkeye özgü tavsiyeler ve Avrupa Sömestri ile bağlantı

RRF Tüzüğü Ek V'teki değerlendirme kriteri 2.2 doğrultusunda, bu bölümde Yunanistan'ın toparlanma ve dayanıklılık planının ülkenin ekonomik ve sosyal zorluklarının tamamını veya önemli bir alt kümesini etkili bir şekilde ele almasının beklenip beklenmediğine dair olgusal bir genel bakış sunulmaktadır. Bu zorluklar, Temmuz 2019 ve Temmuz 2020'de Yunanistan'a gönderilen ilgili Ülkeye Özgü Tavsiyelerde (CSR'ler), bunların mali boyutları ve 2019 2020'de yayınlanan 1176/2011 sayılı Tüzüğü'nün (AB) 5. Maddesi kapsamında Yunanistan için yapılan derinlemesine incelemeye dayalı olarak 1176/2011 sayılı Tüzüğü'nün (AB) 6. Maddesi uyarınca yapılan tavsiyeler de dâhil olmak üzere tanımlanmıştır.

Komisyon'un 2021 derinlemesine incelemesinin bulgularına ilişkin olarak 2 Haziran'da yayımladığı Tebliğ, Yunanistan'ın aşırı dengesizlikler yaşadığı sonucuna varmıştır. 2021 derinlemesine incelemesi, Yunanistan'ın kırılganlıklarının yüksek işsizlik ve düşük potansiyel büyüme bağlamında yüksek kamu borcu, tamamlanmamış dış yeniden dengeleme ve yüksek sorunlu kredilerle ilgili olmaya devam ettiği sonucuna varmıştır. Bu zorlukların ele alınmasının, Yunanistan ekonomisinin büyüme potansiyelini sürdürülebilir bir şekilde önemli ölçüde artırması beklenmektedir. COVID-19 krizi, önceki yıllarda başlatılan uyum sürecini kesintiye uğratmıştır. Son kriz aynı zamanda, eski dengesizliklerin düzeltilmesi ve ekonomik ve sosyal direncin güçlendirilmesi için ülkenin büyüme beklentilerinin desteklenmesinin önemini ön plana çıkarmıştır.

Bu çerçevede, Avrupa Sömestri kapsamında 2019 ve 2020 yıllarında Yunanistan'a yönelik Ülkeye Özgü Tavsiyeler aşağıdaki alanları kapsamaktadır:

- (1) *Kamu maliyesi ve sağlık hizmetleri:* Yetkililer, sağlık sisteminin dayanıklılığını ve erişilebilirliğini güçlendirmek de dâhil olmak üzere, salgının etkilerini etkili bir şekilde ele almak, ekonomiyi sürdürmek ve müteakip toparlanmayı desteklemek için uygun mali müdahale tedbirlerini benimsemeye çağrılmaktadır. Ekonomik koşullar elverdiğinde Yunanistan, ihtiyatlı orta vadeli mali pozisyonlara ulaşmayı ve borç sürdürülebilirliğini sağlamayı amaçlayan mali politikalar izlemeye ve yatırımları arttırmaya davet edilmektedir.
- (2) *İşgücü piyasası ve sosyal politika:* Tavsiyeler, krizin istihdam ve sosyal etkilerini hafifletmek için kısa süreli çalışma programları ve etkin aktivasyon desteği sağlanması gibi tedbirlere duyulan ihtiyacı vurgulamaktadır.
- (3) *Kamu ve özel yatırım:* Yunanistan, COVID-19'dan etkilenen işletmelere sürekli likidite sağlamaya davet edilmektedir. Ayrıca, özellikle sürdürülebilir ulaşım ve lojistik, temiz ve verimli enerji üretimi ve kullanımı, çevresel altyapılar, dijital teknolojiler, insan sermayesinin geliştirilmesi ve kentsel alanların yenilenmesi alanlarına odaklanarak, olgun kamu yatırım projelerinin önden yüklenmesi ve yeşil ve dijital geçişi kolaylaştıracak, istihdamı destekleyecek ve işgücü verimliliğini artıracak alanlarda özel yatırımların teşvik edilmesi tavsiye edilmektedir. Bu bağlamda, kamu yönetiminin etkinliğinin ve dijitalleşmesinin iyileştirilmesi ve işletmelerin dijital dönüşümünün teşvik edilmesi kilit öneme sahip olacaktır.
- (4) *Ekonominin işleyişini iyileştirmek için yapısal reformlar:* Yetkililer, özellikle mali ve mali yapısal politikalar, sosyal refah, mali istikrar, işgücü ve ürün piyasası ve kamu yönetiminin modernizasyonu alanlarında yapısal reformlar uygulamaya teşvik edilmektedir.

Toparlanma ve Dayanıklılık Aracı kapsamında uygulanacak reformlar ve yatırımlar, diğer AB destekleriyle birlikte, büyümenin önündeki engellerin kaldırılması ve böylece belirlenen makroekonomik dengesizliklerin düzeltilmesini desteklerken daha kapsayıcı ve sürdürülebilir bir büyüme modelinin teşvik edilmesi için önemli bir fırsat sunmaktadır. Plan, vergi idaresi reformu, sosyal, sağlık ve iş ortamı reformlarının yanı sıra kamu yönetimi ve adalet sistemini güçlendiren reformlar ve yatırımlar da dahil olmak üzere, ekonomik uyum programları kapsamında başlatılan ve halihazırda güçlendirilmiş gözetim altında izlenen reform gündemi üzerine inşa edilmiştir. Plan ayrıca girişimciliği, özel ve kamu yatırımlarını ve verimlilik artışını desteklemek için çeşitli kurumsal ve yapısal reformlar içermektedir. Şirketlerin büyümesine, yenilik yapmasına ve daha iyi ticaret yapmasına yardımcı olacak teşvikler sağlarken, kamu yönetimindeki verimsizliklerle mücadele etmekte ve daha iş dostu bir vergi sistemini teşvik etmektedir. Plan, dijital ve yeşil dönüşümü destekleme hedefine odaklanmıştır.

Kamu maliyesi ve sağlık hizmetleri

COVID ile ilgili kamu destek tedbirleri nedeniyle artan finansman ihtiyaçları, devlet açığını genişletmiş ve kamu borcunu artırmıştır. 2020 yılında genel devlet bütçesi GSYH'nin %9,7'si oranında açık verirken, devlet borcu GSYH'nin %206'sına yükselmiştir. Yunanistan, salgının etkilerini ele almak, ekonomiyi ayakta tutmak ve müteakip toparlanmayı desteklemek için hızlı bir şekilde harekete geçmiştir. Yetkililer geniş bir yelpazede kısa vadeli tedbirler ortaya koymuştur

Bireylere gelir desteği sağlamak, özel ekonomide likiditeyi korumak ve işten çıkarmaları önlemek için vergi ve sosyal güvenlik katkı paylarının ertelenmesi, mali tedbirler ve likidite garantilerinin sağlanması gibi tedbirler (Bölüm 2.1).

Ülkeye özgü tavsiye doğrultusunda, plan ileriye dönük yatırımların teşvik edilmesinde kilit bir rol oynayabilir. İstihdam, yatırım ve verimlilik artırıcı politikalara güçlü bir şekilde odaklanması nedeniyle, planın uygulanmasının büyümeyi artırması ve böylece orta ve uzun vadede kamu maliyesinin sağlam bir zemine oturtulmasına katkıda bulunması beklenmektedir. Ayrıca plan, elektronik işlemlerin kullanımının daha da artırılması, katma değer vergisi iadelerinin hızlandırılması ve kaynakların kayıt dışı sektöre yanlış tahsisinin sınırlandırılması da dahil olmak üzere, vergileri daha büyüme dostu hale getirmek ve vergi idaresi ile vergi tahsilatını iyileştirmek için bir dizi reform sunmaktadır. Bu reformlar, kaçakçılıktan kaynaklanan gelir kaybını ortadan kaldırmayı ve vergi mükelleflerinin idari yükünü azaltmayı amaçlayan Bağımsız Kamu Gelirleri Kurumu' (IAPR) ve vergi denetimlerinin dijitalleşmesini destekleyecek yatırımlarla tamamlanmaktadır. Plan ayrıca dijitalleşme, kamu alımları reformları ve kamu iktisadi teşebbüslerinin kurumsal çerçevesinin modernizasyonu da dahil olmak üzere kamu mali yönetiminin iyileştirilmesine yönelik tedbirler öngörmektedir.

Plan, sağlık sistemindeki zorluklara yanıt olarak, hastane sisteminin altyapısının iyileştirilmesi ve bazı operasyonel yönlerinin geliştirilmesi için önemli yatırımlar yapılmasını ve daha geniş anlamda sağlık sektörüne erişim, verimlilik ve dayanıklılığın teşvik edilmesini öngörmektedir. Sağlık sisteminin temel zayıflıkları, karşılanmamış ihtiyaçlara yol açan, hala zayıf ve yetersiz personele sahip birinci basamak sağlık sektörü ve az gelişmiş uzun süreli bakım sektöründe kendini göstermektedir. Bu durum, sağlık hizmetleri için süregelen arz kaynaklı talep ve sağlık harcamaları için merkezi tedarik sistemindeki zayıflıklar nedeniyle daha da kötüleşmektedir (Bölüm 2.2). Bu zorluklar ışığında plan, birinci basamak sağlık sektörünü güçlendirmeyi, hazırlıklı olmayı da destekleyecek kapsamlı bir ulusal halk sağlığı programı ile önleyici hizmetleri teşvik etmeyi, sağlık sisteminin ruh sağlığı ve evde bakım hizmetleri sunma kapasitesini artırmayı, ilaç harcamalarını rasyonelleştirmeyi ve ilaç Ar-Ge'sini desteklemeyi amaçlamaktadır. Planın bir diğer önemli unsuru da hizmetlere erişimin genişletilmesi ve kamu harcamalarının verimliliğinin artırılması amacıyla sağlık sistemlerinin ve hizmetlerinin dijitalleştirilmesine yönelik iddialı tedbirlerdir.

İşgücü piyasası ve sosyal politika

Etkili politika müdahalesi sayesinde salgının işsizlik oranı üzerinde nispeten sınırlı bir etkisi olmuş olsa da, işgücü piyasası önemli zorluklarla karşılaşmaya devam etmektedir. İşsizlik AB'deki en yüksek oranlardan biri olmaya devam ederken, istihdam en düşük oranlar arasında yer almaktadır. Zorluklar arasında ayrıca yüksek genç işsizliği, yüksek cinsiyet istihdamı farkı ve uzun süreli işsizlerin büyük bir payı bulunmaktadır. Pandemi öncesindeki iyileşmelere rağmen, işgücü verimliliği zayıf kalmaya devam etmektedir ve COVID-19 krizi sırasında uygulanan kısa süreli çalışma programlarının ötesinde, aktivasyon desteğinin etkinliği, kısmen Kamu İstihdam Hizmetinin kapasite kısıtlamaları nedeniyle düşüktür (Bölüm 2.2).

Plan, istihdamı desteklemek için bir dizi tedbir içermektedir. Plan, bir dizi hedefli işe alım sübvansiyonu, dijital ve yeşil ekonomi de dahil olmak üzere beceri kazandırma programları ve dijital hizmetlerinin genişletilmesi de dahil olmak üzere Kamu İstihdam Hizmetinin (OAED) idari kapasitesini artırmaya yönelik tedbirler sunmaktadır. Bu tedbirler geniş kapsamlıdır ve aşağıdaki hususları içeren ülkeye özel tavsiyenin ele alınmasına katkıda bulunmaları beklenmektedir

Yunanistan, sağlık krizinin istihdam ve sosyal etkilerini hafifletmek amacıyla etkin aktivasyon desteği sağlamalıdır. Aynı zamanda, işsizlere sürekli olarak kişiye özel aktivasyon desteğinin etkin bir şekilde sağlanması için daha fazla alan bulunmaktadır. Ayrıca plan, işgücü piyasasının temel yönlerini modernize etmek ve işleyişini iyileştirmek için bir İş Kanunu reformunun kabul edilmesini öngörmektedir. Bu tedbirler, eğitime katılım konusundaki caydırıcı unsurları azaltırken işsizlik sigortası sisteminin yeterliliğini artırmayı amaçlayan, teşviklerle uyumlu yeni bir 'karşılıklı yükümlölükler çerçevesi' de dahil olmak üzere pasif işgücü piyasası politikalarına ilişkin reformlarla tamamlanmaktadır.

Plan, Yunan eğitim sisteminin karşılaştığı zorlukların çoğunu etkili bir şekilde ele almakta ve hassas grupların işgücü piyasasına entegrasyonuna vurgu yapmaktadır. Hatırlatmak gerekirse, Yunanistan kısmen öğretimdeki zayıflıklar nedeniyle temel becerilerde alt sıralarda yer almaktadır ve eğitim sistemi işgücü piyasasının ihtiyaçlarına tam olarak karşılık vermezken eğitim sonuçları öğrencilerin sosyoekonomik geçmişinden oldukça etkilenmektedir (Bölüm 2.2). Plan, tüm seviyelerdeki eğitimin kalitesini ve işgücü piyasasına uygunluğunu iyileştirmek ve eğitime erişimi iyileştirmenin bir yolu olarak uzaktan eğitim fırsatlarını genişletmek için çeşitli önlemler içermektedir. Plan ayrıca hayat boyu öğrenme sisteminde kapsamlı bir reform ve özellikle yeşil ve dijital geçişe odaklanan beceri kazandırma ve yeniden beceri kazandırma programlarına büyük miktarda yatırım içermektedir. Bu programların etkinliği önemli ölçüde hayat boyu öğrenme sisteminin reformuna ve sunulan programların yüksek kalite ve işgücü piyasasına uygunluğunun, sağlayıcıların hesap verebilirliğinin ve katılımcıların uygun seçiminin ne ölçüde yardımcı olacağına bağlı olacaktır. Plan, diğerlerinin yanı sıra, çeşitlilik bilincini teşvik etmeyi ve işgücü piyasasının etkinleştirilmesi yoluyla engelliler, evsizler, Romanlar ve aşırı yoksullar da dahil olmak üzere hassas grupların sosyal entegrasyonunu desteklemeyi amaçlamaktadır. Plan, toplumsal cinsiyet eşitliğine büyük önem vermekte ve hedeflenen istihdam sübvansiyonları, beceri kazandırma programları ve çocuk bakım olanaklarının genişletilmesi yoluyla kadınların işgücü piyasasına katılımını teşvik etmektedir. Son olarak plan, linyite dayalı elektrik üretiminin aşamalı olarak sonlandırılacağı bölgelerde sosyal açıdan adil bir geçişin sağlanmasıya yönelik tedbirler içerirken, binaların enerji verimli bir şekilde yenilenmesini ve iyileştirilmesini teşvik eden yatırımlar yoluyla enerji yoksulu hane halklarının desteklenmesi için özel fonlar tahsis etmektedir.

Kamu ve özel sektör yatırımları

Plan, olgunlaşmış kamu yatırım projelerinin önden yüklenmesine ve dijital ve yeşil dönüşüme katkıda bulunanlar da dahil olmak üzere öncelikli sektörlerde kamu ve özel sektör yatırımlarının teşvik edilmesine özellikle vurgu yapmaktadır. Büyük kamu altyapı projelerinin uygulanması, etkili bir planlama ve izleme sisteminin eksikliğinden sürekli olarak zarar görmüştür (Bölüm 2.2). Buna karşılık olarak plan, kamu yönetimi, ihale ve kamu muhasebe sistemini modernize ederek ve yolsuzlukla mücadeleyi güçlendirerek politika ve planlama koordinasyon çerçevesini güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Sektörel düzeyde, ülkeye özgü tavsiye kararı doğrultusunda, plan yenilenebilir enerji ve elektrik enterkoneksiyonu, kamu, konut ve konut dışı binaların enerji performansının artırılması, kentsel alanların yenilenmesi, güvenli ve sürdürülebilir ulaşım ve lojistik, çevre koruma ve altyapı, çok yüksek kapasiteli dijital altyapı, kamu yönetiminin dijitalleşmesi, işletmelerin dijital dönüşümü ve araştırma ve geliştirmeyi teşvik eden bir dizi yatırım sunmaktadır. Bu tedbirler, planın kredi bileşeninin finansal kurumlar aracılığıyla dağıtımını sağlayan kredi tesisinin kurulmasıyla tamamlanmaktadır,

ve InvestEU'dan oluşan bir sermaye platformu kurarak özel sektörün yatırımlarını artırması için mali teşvikler oluşturmaktadır.

Genel olarak plan, enerji verimliliği ve kentsel alanların yenilenmesi ile ilgili zorlukları ele almaktadır. Yunanistan'ın kamu ve özel binalarının enerji tüketimi, toplam nihai enerji tüketiminin yaklaşık %40'ını oluşturmaktadır ve bu da tasarruf sağlamak için derinlemesine yenileme ihtiyacına işaret ederken, enerji yoksulluğu da acil bir sosyal sorundur (Bölüm 2.3). Bu zorluklara yanıt vermek için plan, enerji yoksulu haneler de dahil olmak üzere konut sektörüne odaklanarak binaların enerji performansını artırmayı amaçlamaktadır. Plan ayrıca yenilenebilir enerji kaynakları (YEK) sisteminin mali sürdürülebilirliğini sağlamayı, YEK lisanslama prosedürünü daha da basitleştirmeyi ve ulusal enerji düzenleyicisi tarafından bir izleme mekanizmasının kurulması da dahil üzere belirli enerji piyasası reformları getirmeyi amaçlayan reformları da içermektedir. Ayrıca plan, esas olarak ülkenin tüm bölgelerini kapsayan yerel kentsel planlama reformu yoluyla kentsel alanların yenilenmesi ihtiyacına ilişkin ülkeye özgü tavsiyenin ele alınmasına yardımcı olacaktır.

Plan, diğer AB finansman kaynakları tarafından desteklenen lojistik altyapılarının genişletilmesine yönelik tamamlayıcı çabalarla birlikte sürdürülebilir ve güvenli taşımacılıkla ilgili zorlukların ele alınmasında etkili olacak tedbirler sunmaktadır. Taşımacılık, ulusal sera gazı emisyonlarının %21'inden sorumludur ve nihai enerji tüketiminde en büyük paya sahiptir (%41). Yunan filosu Avrupa'nın en eskileri arasındadır ve büyük ölçüde petrole bağımlıdır; e-mobilite pazarı ise henüz erken bir gelişim aşamasındadır. Yunanistan ayrıca yol güvenliği açısından da alt sıralarda yer almaktadır (Bölüm 2.3). Plan, ulaşım sisteminin hem çevresel hem de güvenlik yönlerini ele almayı amaçlamaktadır. Elektrikli araçlar için 8.000'den fazla şarj istasyonu kurulması, bir dizi otobüs ve taksinin bataryalı elektrikli araçlarla değiştirilmesi ve e-mobilite sektöründe üretimle ilgili yeni faaliyetler için hedeflenen desteğin sağlanması için tedbirler içermektedir. Plan ayrıca demiryolları sektöründe önemli bir reform ve fosil yakıtlı karayolu taşımacılığından daha sürdürülebilir ulaşım modlarına geçişe katkıda bulunacak çeşitli demiryolu projeleri içermektedir. Ayrıca, Yunanistan'ın deniz taşımacılığındaki rekabet avantajının, Yunan yolcu gemisi filosunun yenilenmesi için bir ana planın geliştirilmesi ve bölgesel ve turistik limanlarda seçilmiş müdahaleler yoluyla artırılması muhtemeldir. Son olarak bu plan, Avrupa Yapısal Yatırım Fonları (ESIF) veya Avrupa'yı Birleştirme Programı (CEF) RRF dışındaki AB finansman kaynakları tarafından desteklenen lojistik yatırımlarını tamamlayıcı niteliktedir.

Plan, çevrenin korunmasını güçlendirmeyi amaçlayan bir dizi tedbir içermekte ve diğer AB finansman kaynakları tarafından desteklenen tamamlayıcı tedbirlerle sinerji oluşturmaktadır. Yunanistan bu alanda önemli zorluklarla karşı karşıyadır ve bu zorluklar zayıf bir katı atık yönetim sistemine yansımakta ve yetersiz denetim yapıları ile su ve atık yönetimi için uygun düzenleyici çerçevelerin eksikliğinden muzdariptir (Bölüm 2.3). Planda, ülkenin çeşitli bölgelerinde su temini ve atık su arıtımının iyileştirilmesi için çeşitli yatırımlar öngörülmektedir. Ulusal bir atık yönetimi denetleme kurumu ve ulusal bir su düzenleme otoritesinin kurulması, sırasıyla operatörlerin hesap verebilirliğini artıracak, yönetim mimarisini güçlendirecek ve hem katı atık de su sektörlerinde mali sürdürülebilirliği sağlayacaktır. Ayrıca plan, hem iklim değişikliği ve doğal risklere karşı dayanıklılığı artırmayı hem de orman yangınları, seller ve depremler dahil olmak üzere doğal afetlere müdahale etmeyi amaçlayan kapsamlı bir sivil koruma ve afet yönetimi programı içermektedir. Plan ayrıca Ortak Tarım Politikası kapsamındaki eylemleri tamamlayan sulama şebekelerinin iyileştirilmesi de dahil olmak üzere tarım sektörünün 'yeşillendirilmesi', modernize edilmesi ve rekabet gücünün artırılmasını amaçlayan tedbirleri de içermektedir. Son , plan

başta Avrupa Yapısal Yatırım Fonları (ESIF) olmak üzere RRF dışındaki AB finansman kaynakları tarafından desteklenen çevresel altyapı yatırımlarını tamamlar.

Planın, hem kamu idaresinin hem de iş sektörünün düşük dijitalleşmesiyle ilgili zorlukların ele alınmasına yardımcı olması muhtemeldir. Zaman içinde iyileşme gösterse de Yunanistan'ın dijital performansı AB'deki en düşük performanslardan biri olmaya devam etmektedir ve bağlantı, dijital beceriler, şirketlerin dijitalleşmesi, dijital kamu hizmetlerinin sağlanması, Ar-Ge'ye düşük yatırım ve akıllı toplu taşıma çözümlerinin yokluğu gibi eksikliklerin bir araya gelmesiyle karakterize edilmektedir (Bölüm 2.3). Dijital yönetişimi ve dijital kamu hizmetlerinin sağlanmasını iyileştirmeye yönelik son çalışmaların ardından plan, adalet sistemi ve vergi ve gümrük idaresi de dâhil olmak üzere kamu yönetimini dijital olarak dönüştürmek ve sınırlı olan kamu sektörü sistemlerinin ve kayıtlarının birlikte çalışabilirliğini teşvik etmek için bir dizi tedbir içermektedir. Planda ayrıca, gelişmiş dijital altyapı ve ilgili teknoloji danışmanlık hizmetlerinin devreye sokulması, küçük ve orta ölçekli işletmelerde dijital becerilerin geliştirilmesi ve yeni teknolojilerin ve inovasyonun entegrasyonuna elverişli bir iş ekosisteminin teşvik edilmesi yoluyla işletmelerin dijitalleşmesine yönelik yatırımlar da sunulmaktadır.

Plan, iş yapmayı ve ticareti kolaylaştırmaya yönelik çabaları temel almakta ve tamamlamaktadır. Yunanistan, AB'de iş dinamizminin en düşük olduğu ülkelerden biridir. Verimlilik artışı, yüksek düzenleyici engeller ve kamu idaresindeki verimsizlikler - özellikle sözleşmelerin uygulanması ve mülkiyetin tescili, ruhsatlandırma süreci ve çevre izinleri gibi alanlarda - adalet sisteminin nihai kararlarını vermek için ihtiyaç duyduğu zaman ve vergi kurallarının uygulanmasında netlik eksikliği gibi önemli engellerle karşı karşıyadır. Planın temel hedeflerinden biri ticareti kolaylaştırmak firmaların büyümesi ve yenilik yapması için teşvikler sağlamaktır. Çeşitli tedbirler, modern dijital teknolojilere yatırımları teşvik ederek ve maddi olmayan varlıklar için vergi teşvikleri kullanarak doğrudan ya da inovasyona elverişli gelişmiş bir iş ekosisteminin teşvik ederek dolaylı olarak özel yatırımı desteklemektedir. Plan, ruhsatlandırma prosedürlerinin basitleştirilmesini bir dizi ekonomik sektöre yayarak işletmeler üzerindeki aşırı idari yükleri kaldırmayı, etkili piyasa gözetimi ve iyileştirilmiş bir düzenleyici çerçeve yoluyla uyumluluğu ve eşit bir oyun alanını teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Plan ayrıca, yakın zamanda yapılan bir reform (4782/2021 sayılı kanun) temelinde kamu alımları çerçevesinin iyileştirilmesine ve kamu-özel sektör ortaklıklarının teşvik edilmesine vurgu yapmaktadır.

Ekonominin işleyişini iyileştirmek için geniş kapsamlı yapısal reformlar

Plan, ekonominin daha geniş çaplı işleyişini iyileştirmek üzere ekonomik uyum programları kapsamında başlatılan temel yapısal reformlar üzerine inşa ve bunları tamamlayıcı niteliktedir. Plandan ortaya çıkan reform gündemi, Nobel ödüllü ekonomist Profesör Pissarides başkanlığındaki bir uzmanlar komitesi tarafından hazırlanan Yunan Ekonomisi için Kalkınma Planına **dayanmaktadır**. Plan özellikle vergi idaresi ve kamu alımları dahil olmak üzere mali yapısal; işgücü piyasası, sosyal yardımlar ve sağlık hizmetleri; eğitim, mali sektör ve iş ortamı; kamu yönetiminin modernizasyonu, adalet ve yolsuzlukla mücadele gibi kilit alanlarda önemli reformlar içermektedir. Temel unsurlarından bazıları aşağıdaki reformları ve destekleyici dijital yatırımları içermektedir: a) iş kanununun iyileştirilmesi ve modernizasyonu, b) Ulusal Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin kurulması, c) elektronik Tıbbi Sağlık Kaydı ve teletıp dahil olmak üzere temel sağlık hizmetleri sisteminin ve e-sağlığın yaygınlaştırılması, d) çevrimiçi yazar kasalar ve KDV iadelerinin hızlandırılmasının yanı sıra vergi mevzuatının kodlanması ve basitleştirilmesi dahil olmak üzere Bağımsız Kamu Gelirleri Kurumunun çeşitli süreçlerinin dijitalleştirilmesi; e)

yasal belgelerin elektronik ortamda dosyalanmasının uygulanması, e-adalet sisteminin (OSDDY-PP) ve veri toplama ve işleme için 'JustStat' biriminin kurulmasının II. aşamasının tamamlanması, f) ilgili yasal çerçevenin etkinliğini sağlayarak sorunlu kredilerin çözülmesi çabaları da dahil olmak üzere bankacılık sisteminin sağlığını güçlendirmeyi amaçlayan reformların uygulanması ve g) üzerinde mutabık kalınan kalan sektörlerdeki prosedürlerin basitleştirilmesi ve denetim mevzuatının tamamlanması yoluyla yatırım lisansı reformunun tamamlanmasına yönelik girişimler. Bu tedbirler, kısmen halen devam etmekte olan ekonomik uyum programları kapsamında başlatılan reformları temel alıp tamamlarken, toparlanma ve dayanıklılık planında yer alan reformlar ve yatırımlar, hem kapsamaları hem de zaman çerçeveleri bakımından Yunanistan tarafından 2018'de Eurogroup'ta verilen spesifik taahhütlerin ötesine geçmektedir. Spesifik Avro Grubu taahhütlerine yönelik politikalar, güçlendirilmiş gözetim altında izlenmeye devam etmektedir.

Sonuç

Yunanistan tarafından öngörülen reformlar ve yatırımlar dikkate alındığında, toparlanma ve dayanıklılık planının, mali yönleri de dâhil olmak üzere ülkeye özgü tavsiyelerde ve Makroekonomik Dengesizlikler Prosedürü²⁷ uyarınca yapılan tavsiyelerde belirlenen ekonomik ve sosyal zorlukların önemli bir alt kümesinin etkili şekilde ele alınmasına katkıda bulunması beklenmektedir. Bu durum, RRF Yönetmeliği Ek V'te yer alan 2.2 değerlendirme kriteri kapsamında A notu verilmesini gerektirecektir.

²⁷ Bu makroekonomik dengesizlikler, 2019 ve 2020 yıllarında 1176/2011 sayılı Tüzüğün (AB) 6. Maddesi uyarınca yapılan tavsiyelere atıfta bulunmaktadır.

Tablo 6 2019-20 ülkeye özgü tavsiyelerde tanımlanan ülke zorlukları ile Yunanistan'ın toparlanmasının 18 bileşeninin eşleştirilmesi

[illegible]

sağlık sisteminin direncini güçlendirmek ve yeterli sağlık hizmeti sağlamak için ve sağlık hizmetlerine eşit erişim	2020.1.3																	
İşgücü piyasası ve sosyal politikalar																		
Aşağıdakiler gibi istihdamı destekleyici önlemlerin uygulanması kısa süreli çalışma programları	2019.1, 2020.4, 2020.2.1							•										
Çalışma teşvikleri, iş yaratma, işgücü piyasasına katılım ve etkili aktivasyon desteği.	2020.2.2							○			○							
Yoksulluğun azaltılması ve sosyal içerme	2019.1, 2020.2.1, 2020.4		○								•							
Dijital ve yeşil dönüşüme ve özellikle aşağıdaki alanlara yatırımı destekleyen politikalar																		
a) Güvenli ve sürdürülebilir ulaşım ve lojistik	2019.2.1, 2020.3.4			•													○	
b) Yenilenebilir enerji de dahil olmak üzere enerjinin temiz ve verimli üretimi ve kullanımı ve ara bağlantı projeleri	2019.2.2, 2020.3.5	•	•	•														
c) Çevresel altyapı	2019.2.2, 2020.3.6				○													
d) Çok yüksek kapasiteli dijital altyapı ve	2019.2.3, 2020.3.7					•	•	○				○	○	○				

dijital teknolojiler																			
e) İşletmelerin dijital dönüşümünü teşvik etmek	2020.3.10					•		•					•		•				•
f) Eğitim	2019.2.5								•		○								
g) Dijital beceriler de dahil olmak üzere beceriler ve istihdam edilebilirlik	2019.2.6, 2019.2.7, 2020.3.8								•	•		○			○			○	
h) Araştırma ve Geliştirme	2019.2.4									•							•		
i) Kentsel alanların yenilenmesi	2019.2.9	•	○	•	•							○							
Kamu yönetimi ve iş ortamı																			
Olgun kamu yatırım projelerinin ön yüklemesi	2020.3.2													•				•	
Kamunun etkinliğini ve dijitalleşmesini iyileştirmek YÖNETİM	2020.3.9				○	•	•		•	•	•	•		•	•			○	
Özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelere odaklanarak, likidite sağlamak ve ekonomiye kredi ve diğer finansman akışını sürdürmek için tedbirleri hızla devreye sokun. en çok etkilenen büyük ölçekli işletmeler Kriz.	2020.3.1															•		○	•
Ekonomik kalkınmayı için özel yatırımları teşvik etmek kurtarma	2020.3.3		•	•				○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	•
Ekonominin daha geniş çaplı işleyişi																			
Yapısal olarak takip edin	2019.1,	○				○		○		•	•	•	•	•	•	•	•	○	•

Vergi idaresi ve kamu alımları dahil olmak üzere mali yapısal; işgücü piyasası, sosyal yardımlar ve sağlık hizmetleri; eğitim, mali sektör ve iş ortamı; ve kamu yönetiminin modernizasyonu gibi kilit alanlarda reformlar, adalet ve yolsuzlukla mücadele.	2020.4																			
---	--------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Not: "●" bileşenin yatırım ve reformlarının önemli ölçüde ele aldığını; "○" bileşenin yatırım ve reformlarının sorunu kısmen ele aldığını gösterir.

4.3. Büyüme potansiyeli, istihdam yaratma, ekonomik, kurumsal ve sosyal dayanıklılık, Avrupa Sosyal Haklar Sütunu, krizin etkilerinin azaltılması ve sosyal bölgesel uyum ve yakınsama

Tüzüğün Ek V'inde yer alan değerlendirme kriteri 2.3'e uygun olarak, bu bölümde planın Üye Devletin büyüme potansiyelinin, istihdam yaratılmasının ve ekonomik, sosyal ve kurumsal dayanıklılığının güçlendirilmesine, çocuklara ve gençlere yönelik politikaların teşvik edilmesi de dâhil olmak üzere Avrupa Sosyal Haklar Sütununun uygulanmasına ve COVID-19 krizinin ekonomik ve sosyal etkilerinin hafifletilmesine ve böylece Birlik içindeki ekonomik, sosyal ve bölgesel uyumun ve yakınlaşmanın artırılmasına beklenen katkısının değerlendirilmesi özetlenmektedir.

Plan, Nobel ödüllü Profesör Pissarides başkanlığındaki bir komite tarafından 2020 yılında Yunan ekonomisi için hazırlanan kapsamlı Kalkınma Planına dayanmakta ve bu planla tutarlılık göstermektedir. Bu haliyle plan, başta yatırım açığı, verimliliği arttırmak için gerekli tedbirler ve eğitimin kalitesi ile kamu yönetimi ve adaletin etkinliğini artırma ihtiyacı olmak üzere Yunanistan'da uzun vadeli büyümeyi etkileyen başlıca engelleri ele almaktadır. Planın aktif işgücü piyasası politikaları, yeniden beceri kazandırma ve beceri geliştirme konularına yaptığı güçlü vurgu, işgücü piyasasına katılımı ve istihdamı (kadınlar da dahil olmak üzere) artırma potansiyeline sahiptir ve halen yüksek olan işsizlik oranı göz önüne alındığında bu durum memnuniyetle karşılanmaktadır.

Kısa ve orta vadede, model simülasyonları, yapısal reformların olası olumlu etkisi olmaksızın, toparlanma ve dayanıklılık planının uygulanması sonucunda 2021-2026 döneminde temel ortalama yıllık GSYH büyümesinde yüzde 0,3-0,5 puanlık bir artış olacağını tahmin etmektedir (bkz. Kutu 2). GSYH'deki genel artışın 2026 yılına kadar %2,1-3,3'e ulaşması öngörülmektedir. Büyüme etkisi sayesinde, toparlanma ve dayanıklılık planının Yunanistan'ın kamu maliyesinin genel sürdürülebilirliğini sağlamak için gereken planlanan faiz dışı fazlayı elde etmesine de destek sağlaması beklenmektedir.

Kutu 2 QUEST ile şekillendirilmiş NGEU etki simülasyonları - Yunanistan

Komisyon tarafından QUEST modeli kullanılarak yapılan model simülasyonları, NGEU'nun Yunanistan'daki ekonomik etkisinin 2026 yılına kadar GSYH'de %2.1 ila %3.3 arasında bir artışa yol açabileceğini göstermektedir.²⁸ 20 yıl sonra, GSYH %1.2 daha yüksek olabilir. Bu etkinin büyük bir kısmını yayılmalar oluşturmaktadır.

Bu simülasyonlara göre, bu 62.000'e kadar ek istihdam anlamına gelecektir. Sınır ötesi (GSYH) yayılmalar 2026'da 0.3 pps'ye karşılık gelmektedir ve bu da senkronize harcamaların katma değerini göstermektedir

²⁸ RRF, ReactEU, Horizon, InvestEU, JTF, Rural Development ve RescEU'yu da içeren NGEU'nun yaklaşık %90'ına tekabül etmektedir.

Üye Devletler arasında (sadır 2). NGEU fonlarının verimliliğinin daha düşük olduğı bir senaryoda bile, bu yine de önemli bir etkiye yol açacaktır (sadır 3)²⁹.

Tablo 1. QUEST simülasyon sonuçları: QUEST simülasyon sonuçları (reel GSYİH seviyesinin NGEU olmayan duruma göre % sapması, 6 yıl boyunca doğrusal ödeme varsayımı)

Senaryo	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2040
Başlangıç Noktası	1.6	2.7	2.7	2.8	3.0	3.3	2.3	1.5	1.7	1.8	1.2
hangi yayılma	0.3	0.4	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.2	0.2	0.1	0.0
Düşük verimlilik	1.4	2.3	2.1	2.0	2.1	2.1	1.1	0.2	0.4	0.6	0.5

Bu stilize senaryo, önemli olabilecek yapısal reformların olası olumlu etkisini içermemektedir. Model tabanlı bir kıyaslama çalışması, yapısal reform göstergeleri açısından en iyi performans gösteren ülkelerle aradaki farkı yarıya indirecek yapısal reformların gerçekleştirilmesinin Yunanistan'ın GSYH'sini 20 yıl içinde %18 oranında artırabileceğini göstermektedir ki bu oran AB ortalaması için bulunan %11'lik orandan daha fazladır; aradaki fark Yunanistan'da en iyi performans gösteren ülkelerle aradaki nispeten daha büyük farkı yansıtmaktadır³⁰.

Varsayımlar ve metodolojideki farklılıklar nedeniyle, **bu stilize değerlendirmenin sonuçları Yunanistan'ın RRP'sinin 4. bölümünde rapor edilen rakamlarla doğrudan karşılaştırılmaz.**

Plan, önerilen reformların ve yatırımların genel etkisinin ayrıntılı bir analizini sunmaktadır. Kılavuza uygun olarak, bir makroekonomik ve sosyal görünüm içermekte ve bunu planın bir bütün olarak makroekonomik ve sosyal etkisinin tartışılması izlemektedir. Makroekonomik tahminlerin metodolojisi, hem Yunanistan Merkez Bankası tarafından yapılan tahminler hem de Ekonomik Danışmanlar Konseyi tarafından yapılan tahminler için ayrıntılı olarak açıklanmaktadır. Belgede planlanan yatırım ve reformların sürdürülebilirliğine ilişkin argümanlar , ancak sosyal ve bölgesel uyum üzerindeki toplam etki ayrıntılı olarak ele alınmamaktadır. Tüm etki daha sonra yatırım taban çizgisi ile karşılaştırılmaktadır.

Ekonomik büyümenin ve istihdamın desteklenmesi

Plan, ekonomik büyümeye ve istihdamın artırılmasına katkıda bulunan geniş bir dizi yatırım ve reform içermektedir. Geri ödemesiz mali destekle finanse edilen tedbirlerin sağladığı büyüme teşvikinin 2021'de GSYH'nin %1'inden fazla olacağı tahmin edilmektedir ki bu da pandemi sonrasında ekonomik toparlanmaya önemli bir katkıdır.

²⁹ Teknik olarak, düşük verimlilik senaryosu kamu sermayesinin çıktı esnekliğini önemli ölçüde azaltmaktadır.

³⁰ Varga, J, in 't Veld J. (2014), "The potential growth impact of structural reforms in the EU: a benchmarking exercise", European Economy Economic Papers no. 541. http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/economic_paper/2014/pdf/ecp541_en.pdf

Çeşitli önlemler verimliliği artırmayı amaçlamaktadır. Pandemiden önce bile Yunanistan'ın büyüme performansı düşüktü ve ekonomi, bu belgenin 2.2 bölümünde tartışılan büyüme potansiyeline yönelik çeşitli zorluklarla karşı karşıyaydı. Ana faktörlerden biri Yunan firmalarının düşük verimliliğidir. Bileşen 4.7'nin bu sorunun çeşitli nedenlerini ele alması beklenmektedir. İş ortamının basitleştirilmesi, iş yapma kolaylığının daha da iyileştirilmesi ve birleşme ve devralmalar yoluyla ortalama şirket büyüklüğünün artmasını kolaylaştıracak yasal çerçevenin geliştirilmesi yoluyla verimlilik artışının teşvik edilmesine yönelik eylemleri içermektedir. Ayrıca plan, yetkililerin 2021 yılında GSYH büyümesinde ek bir yüzde puanlık artış sağlamasını beklediği kredi kolaylığı kapsamında özel yatırımlara önemli mali teşvikler sağlamaktadır. Bu çabalar, küçük ve orta ölçekli işletmelerin dijitalleşmesini geliştirmesi ve böylece verimliliğin artırılmasında iyi bir ivme yaratması beklenen bileşen 2.3 ile tamamlanmaktadır. Son olarak, bileşen 4.5, kurumsal ve bilimsel sektörler arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesi ve yeni kurulan şirketlerin desteklenmesi de dahil olmak üzere araştırma ve geliştirmede kamu-özel işbirliğinin artırılması yoluyla araştırma ve yeniliğin teşvik edilmesi yoluyla önemli bir katkı sağlamaktadır.

Ekonominin dışa açıklığının artırılması, böylece Yunanistan'ın karşılaştırmalı avantajlarından daha iyi faydalanılması ve ekonominin daha yüksek rekabete maruz bırakılarak rekabet gücünde iyileşmenin teşvik edilmesi yoluyla verimliliğin de artması beklenmektedir. Bileşen 4.7, daha büyük şirket büyüklüğünü teşvik ekonominin dışa dönüklüğünü geliştirmesi beklenen unsurlara sahiptir ve bileşen 4.6 da bu konuda önemli adımlar atmaktadır. Yunanistan'ın en karakteristik sektörleri olan turizm, kültür ve tarım-gıda sektörlerini tanıyan bileşen, bu sektörlerde önemli altyapı ve beceri geliştirmelerini teşvik ederek bu sektörlerden elde edilen katma değer artmasına ve çeşitlenmesine yol açabilir. Aynı bileşenin ticaretin kolaylaştırılmasını da geliştirmesi beklenmektedir ve verimlilik artışı için anahtar olabilecek imalatla akıllı teknolojilere yatırımı arttırmayı amaçlayan çeşitli reformlar içermektedir.

Plan, kamu yatırım yönetiminin iyileştirilmesine yönelik tedbirler içermektedir. Yunanistan, büyük altyapı projelerinin uygulanmasına yönelik planlama ve izleme sisteminin eksikliğinden muzdariptir. Bu sorun, politika ve planlama koordinasyonunun geliştirilmesi ve kamu idaresi, satın alma ve tahakkuk muhasebesinin modernize edilmesi yoluyla kamu yatırım projelerinin uygulanmasını hızlandırmayı ve aynı zamanda yolsuzlukla mücadele çerçevesini güçlendirmeyi amaçlayan 4.2 bileşeni ile ele alınmaktadır. Bunların, planda tanımlanan tüm kamu yatırımlarının zamanında ve etkin bir şekilde gerçekleştirilmesinde etkili olması beklenmektedir.

Vergi idaresinin ve yargı sisteminin etkinliğinin iyileştirilmesine yönelik önemli adımlar atılmıştır. Yüksek vergi yükü, vergiye uyum, bürokrasi, düzenleyici yük ve yavaş adalet sistemi de potansiyel büyüme için uzun süredir devam eden zorluklardır. İyileşme ve Dayanıklılık Aracı doğrudan vergileri azaltmak için kullanılamasa da, yetkililer tarafından sunulan plan, Bağımsız Kamu Gelirleri Kurumu'nun dijital dönüşümü yoluyla vergi kaçakçılığının azaltılması yoluyla daha verimli bir vergi sistemine giden yolu açan ve daha sonra daha büyüme dostu bir vergi ortamı yaratılmasına da olanak sağlayabilecek reformlar içermektedir. Özellikle 4.1 bileşeni, dijitalleşme yoluyla vergi idaresini ve tahsilatını iyileştirmesi beklenen bir dizi geniş kapsamlı reform ve yatırım getirmektedir.

Vergi mevzuatının basitleştirilmesi. Bu bileşen, vergi tahsilatı ve gözetiminin dijitalleşmesini kolaylaştıracak olan işletmelerin dijitalleşmesini teşvik eden 2.3 bileşeni ile sinerji içindedir. Bileşen 4.2, kamu yönetimini modernize etme çabalarını sürdürürken idari ve düzenleyici yükü azaltan girişimleri içermektedir. Plan ayrıca adalet sisteminin kalitesini ve verimliliğini artırmaya yönelik iddialı bir gündem de içermektedir. Bileşen 4.3'ün adli prosedürlerin dijitalleştirilmesine devam etmesi beklenmekte ve idari, hukuk ve ceza mahkemeleri için adli haritanın 21^{inci} yüzyılın ihtiyaçlarına hale getirilmesi için revize edilmesi öngörülmektedir. Buna, hakimlerin ve yargı personelinin becerilerini geliştirmek ve adalet yönetimini hızlandırmak için mevcut altyapının ve tedbirlerin iyileştirilmesi eşlik etmektedir.

Yunan firmaları için yeni ve daha ucuz bir finansman havuzu mevcut hale gelecektir. Kredi Kolaylığı (bileşen 4.7) mevcut ve uygun fiyatlı finansman eksikliğini gidermektedir. Yunan bankaları hala yüksek takipteki kredi oranları ve diğer kısıtlamalarla karşı karşıyadır ve bu da kredi verme faaliyetlerini sınırlamakta ve kredi verme oranlarını artırmaktadır. Kredi Kolaylığı'nın finansmanı hem daha ucuz hem de daha erişilebilir hale getirmesi beklenmektedir. Toparlanma ve Dayanıklılık Kredisi'nin tutarı, esas olarak uluslararası finans kuruluşları ve ticari bankalar aracılığıyla verilen krediler yoluyla özel sektöre aktarılmaktadır. Kolaylık kredilerinin uygun kredi oranlarının aktarılmasıyla şirketlere uygulanan ortalama faiz daha düşük olacak ve beklenen zararların bankalar ve kredi veren kuruluşlarla paylaşılmasıyla finansman bulunabilirliği artacaktır. Yaratıcının toplam yatırımın küçük bir miktarıyla katılımı, tüm taraflar arasında uygun teşvik yapısını sağlayarak ahlaki tehlike endişelerini azaltacaktır. Bu Kredi Kolaylığının, yeşil dönüşüm ve dijital dönüşüm odaklı özel yatırımlara önemli bir destek sağlaması beklenmektedir. Yetkililerin tahminlerine göre, geri ödemesiz mali destek yoluyla finanse edilen yatırımlardan daha büyük bir büyüme teşviki sağlayacaktır. Gerçek büyüme etkisi önemli ölçüde bu kredilerin kullanım oranına ve ayrıca banka kredilerinin olası dışlanmasına bağlı olacaktır.

Bölüm 2.2'de tanımlanan ve çoğunlukla dördüncü sütundaki yatırımlar ve reformlar kapsamında yer alan zorlukları doğrudan ele alan tedbirlerin ötesinde, toparlanma ve dayanıklılık planı büyüme ve istihdama yardımcı olacak çeşitli tedbirler önermektedir. Birinci sütun olan yeşil geçiş kapsamındaki yatırımlar, daha ucuz ve daha sürdürülebilir enerji ve doğal kaynakların daha iyi yönetimi yoluyla büyüme ve verimliliği teşvik etmektedir. Bu kapsamda yenilenebilir enerji kaynakları reformu, konut binalarının yenilenmesi ve düşük karbon ekonomisini desteklemek üzere kurulmakta olan sanayi birimlerinin desteklenmesine yönelik yatay bir program yer almaktadır. İkinci sütun olan dijital dönüşüm kapsamındaki tedbirler, hem kamu hem de özel sektör için daha etkili ve verimli olacak bir dizi başka reform için gerekli koşulları yaratmaktadır. Üçüncü sütun olan istihdam, beceriler ve sosyal uyum kapsamındaki tedbirler, toparlanmanın ve ileriye dönük kalkınmanın kapsayıcı bir şekilde gerçekleşmesini sağlamayı amaçlamaktadır.

Yunan makamları, her bir tedbir için planın doğrudan büyüme etkisine ilişkin bir tahmin sunmuştur. Bu hesaplama, toplam faktör verimliliği üzerindeki içsel etkiler hariç tutularak ve reformların etkisinin çok az olduğu ya da hiç olmadığı kabul edilerek statik bir girdi-çıktı modeli ile yapılmıştır. Bu sayısallaştırma Planlama ve Ekonomik Araştırmalar Merkezi (KEPE) tarafından yapılmıştır. Olarak

Yetkililer, bu hesaplamaların ihtiyatla ele alınması ve Yunanistan Merkez Bankası tarafından tahmin edilen planın toplam etkisini yansıttığı düşünülmemesi gerektiğini belirtmektedir. Bununla birlikte hesaplamalar, her bir tedbirin doğrudan etkisini ve farklı sütunların göreceli itici gücünü göstermesi açısından faydalıdır. Sonuçlara göre, birinci ve dördüncü sütun kapsamındaki tedbirlerin hem GSYH hem de istihdam açısından daha büyük doğrudan ekonomik etkiye sahip olması beklenirken, ikinci sütun kapsamındaki tedbirlerin en küçük doğrudan ekonomik etkiye sahip olması beklenmektedir. Bu etkiler, farklı sütunlara yapılan maliyet tahsisi ile büyük ölçüde orantılıdır. Tedbir düzeyinde, KEPE'nin tahmini, analize dahil edilen 167 tedbirden 140'ına pozitif büyüme ve istihdam etkisi atamaktadır.

Toparlanma ve dayanıklılık planı kapsamında öngörülen yatırımların kamu yatırımlarını önemli ölçüde artırması beklenmektedir. Yunanistan'da kamu yatırımları küresel mali krizden bu yana düşük seyretmektedir. Kamu yatırımları 1995 ve 2009 yılları arasında GSYH'nin %5'i civarında seyrederken, 2010 ve 2020 yılları arasında ortalama %3'e düşmüştür. Bu düşüş büyük ölçüde bütçe kısıtlamaları nedeniyle yatırımlara yapılan ulusal harcamaların azalması ve 2014-2020 programlama döneminin ilk yıllarında AB yapısal fonlarının düşük emilim oranı ile açıklanmaktadır. Toparlanma ve Dayanıklılık Aracı kapsamındaki yatırımları içermeyen Komisyon'un 2020 sonbahar tahminine göre, kamu yatırımları 2021-2022'de GSYH'nin %4'üne ulaşacaktı. Planın Tablo 4b'sinde yer alan analize göre, Toparlanma ve Dayanıklılık Aracı'nın geri ödemesiz mali desteği ile finanse edilen tedbirler nedeniyle büyümeyi artırıcı harcamaların GSYH'ye oranı, mevcut duruma kıyasla ortalama yüzde 1,6 puan daha yüksek olacaktır. Bu, kamu yatırımlarının 2021'de GSYH'nin %5'ine ve 2022'de %6'sına ulaşmasını bekleyen Komisyon'un 2021 bahar tahmininde varsayılan ek etki ile büyük ölçüde uyumludur.

Sosyal uyumun güçlendirilmesi

Küresel mali krizin istihdam üzerinde açtığı yaralar, mevcut pandemi krizinden önce sarılmamıştı. İstihdam ve katılım seviyeleri düşüktür ve işsizlik 2013'ten bu yana düşüş eğiliminde olmasına rağmen hala AB'deki en yüksek seviyededir. Genç işsizliği ve uzun dönemli işsizlik özellikle ısrarla yüksek seyretmekte olup, bu durum sosyal uyuma zarar vermektedir.

İyileşme ve dayanıklılık planı, işgücü piyasasındaki eksikliklerin giderilmesi ve sosyal uyumun iyileştirilmesi için kapsamlı bir dizi tedbir sunmaktadır. Bu politikalar arasında insan sermayesine yatırım, aktivasyon politikaları ve sosyal hizmetler, eşitsizliklerle mücadele, işgücü piyasasının modernleştirilmesi ve sosyal içermenin artırılması yer almaktadır. Plan, Sosyal Skor Tahtası tarafından belirlenen kırılganlıkları ele almak için seçilen müdahalelerin ayrıntılı bir haritasını sunmaktadır. Planın tahminlerine göre, tüm tedbirlerin uygulanması 180.000 - 200.000 yeni kalıcı iş imkanı sağlayabilir.

Planın üçüncü ayağı kapsamındaki tedbirler, sosyal uyumun güçlendirilmesinin belkemiğini oluşturmakta ve çeşitli işgücü piyasası ve sosyal göstergeleri iyileştirerek Avrupa Sosyal Haklar Sütununa katkıda bulunmaktadır. Bileşen 3.1'in tedbirleri istihdam ve sosyal yapıların kapasitelerini geliştirmeyi, kurumları güçlendirmeyi ve şoklara karşı kırılganlıkları azaltmayı amaçlamaktadır

İş Kanunu'nun kapsamlı bir şekilde gözden geçirilmesi ve kamu yönetiminin etkinliğinin artırılması (istihdam ve sosyal güvenlik sistemlerinin dijitalleştirilmesi ve işgücü piyasasının daha iyi izlenmesi). Aktif işgücü piyasası politikalarına yapılan yatırımlar ve pasif işgücü piyasası politikalarında katılımın önündeki engellerin kaldırılmasına yönelik reformlar işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılması için elverişlidir. Bu programlar, COVID-19 krizinin ardından istihdama etkin aktif destek verilmesine ilişkin Komisyon Tavsiyesi (EASE) doğrultusunda tasarlanan, beceri kazandırma ile birlikte işe alım teşvikleri programlarını içermektedir. Bileşen 3.2, hayat boyu öğrenme sisteminde yapılacak bir reformun yanı sıra eğitim, öğretim, yeniden beceri kazandırma ve beceri geliştirme harcamalarının artırılması yoluyla beşeri sermayenin kalitesini artırmaktadır. Bunun, Yunan ekonomisinin uzun süredir devam eden bir başka kırılganlığını ele alması beklenmektedir: uzun vadeli işsizliğe katkıda bulunan beceri uyumsuzlukları. Bileşen 3.4, engelli mülteciler ve Romanlar gibi hassas grupların işgücü piyasasına entegrasyonunu teşvik etmektedir. Ayrıca, sosyal koruma sisteminin dijital dönüşümü ve özellikle savunmasız çocuklar ve engelliler için sosyal hizmetlerin geliştirilmesi yoluyla erken çocukluk eğitimi ve bakımının mevcudiyetini ve etkili sosyal politikalara erişimi iyileştirir.

Kutu 3 Avrupa Sosyal Haklar Sütununa eşlik eden Sosyal Skor Tahtası ışığında istihdam ve sosyal zorluklar

Avrupa Sosyal Haklar Sütununu destekleyen Sosyal Skor Tahtası, Yunanistan'da bir dizi istihdam ve sosyal zorluğa işaret etmektedir. COVID-19 krizi, geçmiş yıllarda gözlemlenen olumlu işgücü piyasası gelişmelerini durdurmuş ve yoksulluk veya sosyal dışlanma riski altındaki kişilerin payında artışa yol açma riski taşımaktadır (AROE). Aralık 2020'de %15,8 olan işsizlik oranı, AB ortalamasının (aynı dönemde %7,5) çok üzerindedir. Yunanistan'da uzun süreli işsizlerin payı son derece yüksek olmaya devam etmektedir (2020'nin 4. çeyreğinde %66,4). Genel istihdam oranı 2020'nin 4. çeyreğinde %61,5 ile AB'deki en düşük oran olmaya devam etmektedir ve kadınların istihdam oranı erkeklerin yaklaşık 18 puan altındadır. Bu çok büyük cinsiyete dayalı istihdam açığı kısmen kadınların bakım sorumluluklarından kaynaklanmaktadır. Son yıllarda çocuk bakımı kayıt oranlarında kayda değer bir artış gözlenmiştir. 2017'de %20,5 olan 3 yaşından küçük çocukların %32,4'ü 2019'da resmi çocuk bakımına gitmiştir.

Social Scoreboard for GREECE	
Equal opportunities and access to the labour market	Early leavers from education and training (% of population aged 18-24) (2020)
	Youth NEET (% of total population aged 15-24) (2020)
	Gender employment gap (2020)
	Income quintile ratio (S80/S20) (2019)
	At risk of poverty or social exclusion (in %) (2019)
Dynamic labour markets and fair working conditions	Employment rate (% population aged 20-64) (2020)
	Unemployment rate (% population aged 15-74) (2020)
	Long term unemployment (% population aged 15-74) (2020)
	GDHI per capita growth (2019)
	Net earnings of a full-time single worker earning AW (2019)
Social protection and inclusion	Impact of social transfers (other than pensions) on poverty reduction (2019)
	Children aged less than 3 years in formal childcare (2019)
	Self-reported unmet need for medical care (2019)
	Individuals' level of digital skills (2019)
	Unemployment rate among young people (2019)
Critical situation	Weak but improving
Good but to monitor	On average
Best performers	

Sistem. Reform. mevcut parçaları programları yeniden tasarlayacak ve geliştirecek, işgücü piyasası ihtiyaçlarıyla bağlantılı yeni değerlendirme çerçevesi oluşturacaktır. Mesleki eğitim ve öğretimin daha da iyileştirilmesine yönelik yatırımlar da öngörülmektedir. İşgücü piyasası dinamiklerini ve çalışma koşullarını iyileştirmek için Yunanistan ayrıca işgücü piyasasının işleyişini iyileştirmeyi amaçlayan bir iş kanunu reformu ve Avrupa Sosyal Fonu tarafından desteklenen aktivasyon programlarını tanımlanacak beceri kazandırma programlarına önemli yatırımlar planlamaktadır. Çalışmaya yönelik teşvikleri iyileştiren reformlar ve kamu istihdam hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik yatırımlar da öngörülmektedir. Ancak, aktif işgücü piyasası politikalarının ülke çapında iş arayanlara zamanında ve özel olarak sunulmasını sağlamak için gereken yapısal reform yeterince ele alınmamıştır.

COVID-19 krizi nedeniyle daha fazla insanın temel güvenlik ağlarına geri dönme ihtimali nedeniyle, Avrupa Sosyal Fonu finansmanı ile sinerji içinde, çok ihtiyaç duyulan desteği sağlamak için sosyal koruma ve kapsayıcılık reformları önemlidir. Plan, sosyal alanda, diğerlerini yanı sıra, erken çocukluk eğitimi ve bakımına erişimin genişletilmesi, çocukların ve ergenlerin kurumsuzlaştırılması, engellilere destek ve işgücü piyasasına yönelik çok sayıda müdahaleyi içermektedir.

Updated 23 April 2021. The data in this table are based on the latest available data from the European Statistical Data Archive (ESDA) and the European Social Survey (ESS). The data are presented in EU averages and classifies Member States in seven categories. For methodological details, please consult the Joint Employment Report 2021. NEET: neither in employment nor in education and training; GDHI: gross disposable household income.

kırılgan grupların piyasa entegrasyonu. Bununla birlikte, sosyal içirme ile ilgili yatırım ihtiyaçlarını ele almakla ilgili olsa da, müdahaleler konut da dahil olmak üzere sosyal hizmetlere erişimi güçlendirmek için genel bir çerçeveden yoksundur. Son olarak, planda temel sağlık hizmetlerinin reformu ve genişletilmesi ile sağlık hizmetlerinin dijitalleştirilmesine yatırım yönelik tedbirler yer almaktadır. Bu tedbirler, halen yüksek olan karşılanmamış tıbbi bakım ihtiyaçlarının (2019'da AB'de %1,7'ye kıyasla %8,1) daha da azaltılmasına yardımcı olmak açısından önemlidir.

Kırılganlığın azaltılması ve dayanıklılığın artırılması

Çeşitli tedbirler ve bileşenler ülkenin kırılganlıklarını azaltmayı ve şokları absorbe etme kapasitesini artırmayı amaçlamaktadır. Makroekonomik Dengesizlikler Prosedürü tarafından tespit edilen başlıca kırılganlıklar şunlardır: 1) yüksek kamu borcu, 2) bankacılık sektöründe yüksek takipteki krediler oranı, 3) yüksek dış yükümlülük stoku, 4) düşük faaliyet ve istihdam oranları ve özellikle gençler arasında yüksek işsizlik ve 5) düşük büyüme potansiyeli. Bu kırılganlıklar tipik olarak ataletle sahiptir ve bunların düzeltilmesi önemli miktarda zaman gerektirir. Bu dengesizliklerin ortak özelliği, düzeltilmelerinin büyüme potansiyelinin ve istihdamın sürdürülebilir ve kapsayıcı bir şekilde iyileştirilmesini gerektirmesidir. Bu nedenle önceki iki alt bölümde tartışılan önlemlerin çoğu burada da son derece önemlidir.

Şoklara dayanma kapasitesi önemli ölçüde en az dört faktöre bağlıdır. Birincisi, olumsuz bir şok durumunda istihdama verilen zararı sınırlandırmak için iyi hedeflenmiş ve etkili bir sosyal güvenlik ağı ile tamamlanan yeterince esnek bir işgücü piyasası gereklidir. İkinci olarak, maliye politikası, kamu maliyesinin sürdürülebilirliğini korurken otomatik dengeleyicilerin serbestçe çalışmasına izin vererek konjonktür karşıtı hareket edebilecek bir konumda olmalıdır. Üçüncü olarak, kamu yönetimi ihtiyaç anında koordineli politika tepkileri uygulama kapasitesine sahip olmalı ve normal zamanlarda da özel sektörün yardımcı bir ortağı olmalıdır. Son olarak, iyi işleyen bir mali piyasa hem krizlerin önlenmesinde hem de mali hızlanmanın önüne geçerek etkilerinin azaltılmasında önemli bir rol oynar.

İşgücü piyasasında planlanan reformların piyasanın dayanıklılığını artırması beklenmektedir. Yukarıda tartışıldığı üzere, 3.1 bileşeni kapsamında iş kanununun modernizasyonunun bireysel iş kanunu, toplu iş kanunu, sendika kanunu ve izleme sistemlerinde yapısal bir reform getirmesi beklenmektedir. Aynı bileşen kapsamında, yeniden beceri kazandırma, beceri geliştirme ve işe alma teşvikleri de dahil olmak üzere aktif işgücü piyasası politikalarına yapılacak büyük yatırımlar ve kamu istihdam hizmetlerinin iyileştirilmesi işsizliğin azaltılmasına yardımcı olacaktır. Pasif işgücü piyasası politikaları, işe dönüş için daha iyi teşvikler sağlayacak şekilde yeniden tasarlanacaktır. İşgücü piyasası direncinin ayrıca hayat boyu öğrenmeyi (bileşen 4.3 ve 3.2), mesleki eğitimi (bileşen 3.2) ve diğer eğitim türlerini (bileşen 3.4) teşvik eden ve destekleyen daha fazla reform ve yatırımla güçlendirilmesi beklenmektedir.

Vergi ve kamu idaresinin daha da güçlendirilmesinin daha dirençli bir ekonomiyi desteklemesi beklenmektedir. Orta ve uzun vadede, vergi kaçakçılığının azaltılması ve adil ve büyüme dostu bir vergi ortamının oluşturulması, gerekli politika müdahaleleri için mali alan sağlanması açısından faydalı olabilir. Bileşen 4.1, elektronik işlemlerin artırılmasına yönelik teşvikler ve KDV iadelerinin dijitalleştirilmesi ve otomatikleştirilmesi yoluyla gelir tahsilatını ve idaresini iyileştirmektedir. Ayrıca, vergi idaresinin kapasitesini artıran çeşitli alt projeler de bulunmaktadır.

Vergi kaçakçılığı ile mücadelede etkili olacak Bağımsız Kamu Gelirleri Kurumu. Daha geniş anlamda, genel olarak kamu yönetimini iyileştiren, örneğin kamu yönetiminin modernleştirilmesinin ana bileşeni olan bileşen 4.2 kapsamındaki reformlar ve aynı zamanda kamu yönetimini daha dijital hale getirerek ve daha verimli ve dijital süreçlerle daha hızlı tepki vererek ve vatandaşlar ve işletmelerle daha yakın ve daha doğrudan bağlantı kurarak şoklara daha hızlı tepki vermesini sağlayarak bileşen 2.2 kapsamındaki reformlar gibi çeşitli tedbirler bulunmaktadır.

Plan, finans sektörünü ve sermaye piyasalarını güçlendirmeye yönelik bir dizi reform içermektedir. Tedbirler, 1 Haziran 2021'de yürürlüğe giren ve gelişmiş gözetim kapsamında değerlendirilen yakın zamanda kabul edilen iflas çerçevesini desteklemek için gerekli dijital altyapıyı geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bileşen 4.4 kapsamındaki reformlar, özel borçlar için iyileştirilmiş bir izleme sicilini, bir kamu kredi bürosunun geliştirilmesini, merkezi bir kredi sicilini ve bir kredi genişleme gözlemeyi içermektedir. Bunların hepsi, kamu kurumları, finansal kuruluşlar, hane halkları ve işletmeler arasındaki asimetrik bilginin azaltılmasında faydalıdır; bu da risk primlerinin azaltılması yoluyla kredinin daha verimli bir şekilde tahsis edilmesine yol açabilir ve takipteki krediler için ikincil piyasada daha fazla büyümeyi kolaylaştırabilir. Sermaye piyasalarına yönelik düzenleyici ve yasal çerçevenin kodifikasyonu ve modernizasyonu ile Yunanistan Sermaye Piyasası Komisyonu'nun iç süreçlerinin ve organizasyonunun dijitalleştirilmesi yoluyla sermaye piyasalarının güçlendirilmesi beklenmektedir. Bu çabalar, daha sonra banka finansmanını tamamlayabilecek olan sermaye piyasaları için daha sağlam bir düzenleyici çerçeve sağlamayı amaçlamaktadır. Toparlanma ve dayanıklılık planında önerilen Kredi Kolaylığı'nın da hem risk paylaşımı yoluyla finans sektörüne hem de daha ucuz finansman sağlayarak reel sektöre yardımcı olması beklenmektedir ki bu da ekonominin bir bütün olarak dayanıklılığını artırabilir.

Sağlık sistemine yapılacak yatırımlar ve destekleyici tedbirler yoluyla dayanıklılığın da artırılması beklenmektedir. Yunanistan'daki sağlık sistemi halihazırda tedarikçiden kaynaklanan talep, aile hekimi eksikliği, yetersiz gelir testli katkı payları ve sürekli artan kamu sağlık harcamalarına yansıyan sınırlı yatırımlar gibi bir dizi yapısal soruna sahiptir. Bileşen 3.3, mevcut eksikliklerden bazılarını gidermeyi amaçlamaktadır. Sağlık hizmetleri maliyetlerinin ve bunların izlenmesinin, dijitalleşme ve sağlık hizmetleri sisteminde faaliyete dayalı bir geri ödeme sistemi ve bir kalite değerlendirme çerçevesi oluşturan kurumsal bir reformun uygulanması da dahil olmak üzere rasyonelleştirilmesi beklenmektedir. Sağlık altyapısı, çok ihtiyaç duyulan yatırımlarla iyileştirilecek ve geri ödemelerin bir kısmı Ar-Ge harcamalarından mahsup edilebileceğinden, sağlayıcılar Ar-Ge yapmaya teşvik edilecektir. Temel sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesine yönelik tedbirler ve ulusal bir halk sağlığı önleme stratejisinin oluşturulması, nüfusun sağlık durumunun genel olarak iyileştirilmesine ve sağlık sisteminin verimliliğinin, sürdürülebilirliğinin ve dayanıklılığının artırılmasına katkıda bulunabilir.

Uyum ve yakınsama

İyileşme ve dayanıklılık planının ekonomik, sosyal ve bölgesel uyum ve yakınlaşmanın artırılmasına katkıda bulunması beklenmektedir. Yunanistan'da hâlihazırda önemli ekonomik, sosyal ve bölgesel eşitsizlikler bulunmaktadır. Yüksek işsizlik ve bunun sonucunda ortaya çıkan yoksulluk (özellikle çocuklar ve çalışma çağındaki nüfus arasında) sorunları, iyileşmelere rağmen devam etmektedir.

COVID-19 krizi öncesindeki ekonomik toparlanma ve en önemlisi 2017 yılında garantili asgari gelir reformunun uygulamaya konulması da dahil olmak üzere sosyal refah reformları sayesinde ortaya çıkmıştır. Ekonomik eşitsizlikler genellikle bölgesel eşitsizliklere dönüşmektedir, zira kırsal bölgeler genellikle orta düzeyde istihdam olanakları sunmaktadır.

Büyümeyi artırıcı geniş bir dizi tedbirin büyümeyi sağlaması ve böylece ekonomik eşitsizlikleri azaltması beklenmektedir. Yoksullukla mücadelede en etkili politika ekonomik büyüme ve kalıcı istihdam yaratmaktır. Önceki alt bölümlerde tartışıldığı gibi, plan ekonomiyi canlandırmaya yardımcı olması beklenen çok çeşitli tedbirler içermektedir. Bu tedbirler arasında küçük ve orta ölçekli işletmeleri desteklemeyi amaçlayanlar, ekonomik eşitsizliklerin azaltılması açısından özellikle önemlidir. İş ve vergi idaresinin basitleştirilmesi (bileşen 4.1), mali piyasaların iyileştirilmesi (bileşen 4.4), kültür profesyonellerinin becerilerinin artırılması, turizmin geliştirilmesi (bileşen 4.6) ve iş ortamının iyileştirilmesinin (bileşen 4.7) küçük işletmelerin büyümesi için daha iyi bir zemin sağlanmasına katkıda bulunması ve bunun da bu işletmelerin faaliyet gösterebileceği nüfusun imkanları kısıtlı kesimlerinde büyüme yaratması beklenmektedir.

Planın üçüncü ayağı kapsamındaki tedbirlerin çoğunun sosyal uyumu geliştirmesi, yoksulluğu ve eşitsizlikleri azaltması beklenmektedir. Bileşen 3.1 kapsamındaki işgücü piyasası reformları ve aktif işgücü piyasası politikaları bu konuda etkili olacaktır. Plan ayrıca 3.2 bileşeni altında eğitim, mesleki eğitim ve öğretim ile hayat boyu öğrenme sistemlerinin iyileştirilmesi yoluyla özellikle beşeri sermaye ve becerilere yatırım yapılmasını öngörmektedir. Buna ek olarak, halk sağlığını önleme programının işgücünün genel sağlığının iyileştirilmesine yardımcı olması beklenmektedir. Son olarak, 3.4 bileşeni sosyal hizmetlere erişimi iyileştirecek ve mülteciler de dahil olmak üzere hassas grupların işgücü piyasasına entegrasyonunu teşvik edecektir. Erken çocukluk eğitimi ve bakımının yaygınlaştırılması, çocukların korunması, çeşitlilik bilinci ve engellilere destek gibi tedbirler, daha kapsayıcı ve eşit fırsatlara sahip bir topluma yönelik adımlardır.

Plan, bölgesel eşitsizlikleri öncelikle ulaşım altyapısına yapılacak yatırımlar ve turizm ile kültür sektörünü geliştirmeye yönelik programlar aracılığıyla ele almaktadır. Yunanistan'ın mevcut iç ulaşım sistemi bir dizi zorlukla karşı karşıyadır; ülkenin coğrafi özellikleri ise bölgesel eşitsizlikleri azaltmak için iyi işleyen ve uygun maliyetli bir ulaşım ağı gerektirmektedir. Bileşen 4.6'nın ana hedeflerinden biri ulaşım altyapısının iyileştirilmesidir. Tedbirler arasında yeni otoyolların inşa edilmesi, yol güvenliğinin artırılması, demiryolu sisteminin geliştirilmesi, bölgesel limanların iyileştirilmesi ve 13 bölgesel havaalanının Avrupa Birliği Havacılık Güvenliği Ajansı (EASA) uyum programı ile sertifikalandırılması yer almaktadır. Bu bileşen altındaki diğer tedbirler, bölgesel büyümenin motoru olarak kültür, turizm ve tarımı teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Diğer bileşenler altındaki müdahaleler de bölgesel eşitsizliklerin azaltılmasına katkıda bulunmaktadır: linyit madenlerinin sonlandırılmasından etkilenen bölgelerin yeniden canlandırılması ve ara bağlantıların iyileştirilmesi, adalar için daha istikrarlı ve uygun fiyatlı elektrik sağlayacak ve böylece turistik yerler olarak potansiyellerini artıracaktır (bileşen 1.1), stratejik bir Ulusal Afet Yönetim sisteminin kurulması (bileşen 1.4), sağlık sektörünün dijital dönüşümü (bileşen 3.3).

Sonuç

Yunanistan tarafından öngörülen tüm reformlar ve yatırımlar dikkate alındığında, toparlanma ve dayanıklılık planının Üye Devletin büyüme potansiyelinin, istihdam yaratılmasının ve ekonomik, sosyal ve kurumsal dayanıklılığının güçlendirilmesi, çocuklara ve gençlere yönelik politikaların teşvik de dâhil olmak üzere Avrupa Sosyal Haklar Sütununun uygulanmasına katkıda bulunulması ve COVID-19 krizinin ekonomik ve sosyal etkilerinin hafifletilmesi ve böylece Birlik içindeki ekonomik, sosyal ve bölgesel uyum ve yakınlaşmanın artırılması üzerinde yüksek bir etkiye sahip olması beklenmektedir. Bu durum, değerlendirme kriteri kapsamında A derecelendirmesini gerektirmektedir

RRF Yönetmeliği Ek V 2.3.

4.4. 'Önemli zarar vermeme' ilkesi

RRF Tüzüğü, toparlanma ve dayanıklılık planında yer alan hiçbir tedbirin, Taksonomi Tüzüğü'nün 17. Maddesi³¹ kapsamında altı çevresel hedeften herhangi birine önemli zarar vermemesini öngörmektedir. RRF Tüzüğü ve 'önemli zarar vermeme'⁽³²⁾ ilkesinin uygulanmasına ilişkin Teknik Kılavuz ('DNSH Teknik Kılavuzu') doğrultusunda, Üye Devletler 'önemli zarar vermeme' (DNSH) değerlendirmesi sunmakta, Komisyon da bu değerlendirmeye dayanarak planlarda yer alan her bir tedbirin (yani her bir reform ve her bir yatırımın) DNSH ile uyumlu olup olmadığını değerlendirmektedir. Dolayısıyla DNSH uyumu, Komisyon'un toparlanma ve dayanıklılık planını olumlu değerlendirmesi için gerekli bir koşuldur. Yunanistan, Komisyon tarafından sağlanan şablona ve DNSH Teknik Kılavuzuna uygun olarak planında yer alan her tedbir için bir DNSH değerlendirmesi eklemiştir. Komisyon, Yunanistan'ın planındaki her bir tedbirin DNSH ile uyumlu olup olmadığını ve nasıl uyumlu olduğunu bu temelde değerlendirmiştir.

Yunan planının, sadece DNSH ile uyumlu tedbirleri seçerek veya tasarlayarak çevresel hedeflere önemli bir zarar verilmemesini sağlaması beklenmektedir. Ağaçlandırma gibi çevresel hedeflere önemli ölçüde katkıda bulunan veya çevresel hedefler üzerinde öngörülebilir etkisi olmayan veya önemsiz olan (işgücü piyasası, sosyal politika veya kamu yönetimi gibi) tedbirlerin seçilmesiyle, Yunanistan'ın planındaki birçok tedbirin en başından itibaren DNSH ile uyumlu olduğu düşünülebilir. Diğer tedbirler, doğrudan veya çevresel hedeflere önemli zarar vermeyeceklerini kanıtlamak için kilometre taşları ve hedefler aracılığıyla belirli kanıtlar ve taahhütler gerektirerek DNSH ile uyumluluğu sağlamak üzere tasarlanmıştır. En ilgili konuların bir özeti aşağıda yer almaktadır.

DNSH ile uyumlu tedbirler yeşil geçişi kolaylaştırmaktadır. Öz değerlendirme, özellikle 1.1 bileşenindeki enerji ağlarına yapılan yatırımlar için uygunluğu netleştirmiştir.

³¹ Altı çevresel hedef (1) iklim değişikliğinin azaltılması, (2) iklim değişikliğine uyum, (3) su ve deniz kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ve korunması, (4) dögüsel ekonomi, (5) kirliliğin önlenmesi ve kontrolü ve (6) biyoçeşitliliğin ve ekosistemlerin korunması ve restorasyonundan oluşmaktadır.

³² 2021/C58/01.

kablolar döşenecek veya dağıtım şebekesi iyileştirilecektir. Özellikle ikinci tedbir, örneğin şu anda ormanlık alanlardan geçen kabloların yer altına alınması yoluyla çevrenin daha iyi korunmasını amaçlamaktadır. Bileşen 1.2'de yer alan konut ve kamu binalarının yenilenmesi için (ayrıca sağlık ve çocuk bakımına ilişkin tedbirler için 3. sütunda), Binalarda Enerji Performansı Direktifindeki asgari gerekliliklere uyulması ve inşaat atıkları söz konusu olduğunda döngüsel ekonomi ilkelerine saygı gösterilmesi yoluyla ilkeye saygı gösterilmesi sağlanacaktır. Bu, özellikle inşaat atıklarının %70'inin geri dönüştürüleceği anlamına gelmektedir. Yeni bir deniz mekansal planlama çerçevesinin oluşturulması gibi reformlar da deniz çevresini ve biyoçeşitliliği doğrudan korumayı amaçlamaktadır. Bileşen 1.3'te, toplu taşıma araçlarına yapılan yatırım elektrikli araçlarla sınırlandırılırken, Yunanistan'da "türünün ilk örneği" olan CO2 jeolojik depolama tesisinin geliştirilmesi için yetkililer, olası çevresel etkileri kapsamlı bir şekilde analiz etmiş, ayrıca gelişmiş petrol geri kazanımı için tasarlanmış teknolojilerin, tesislerin veya ekipmanların kullanılması olasılığını hariç tutmuş, olası petrol veya gaz çıkarımının, basıncı yönetmek ve depolama alanlarının güvenliğini sağlamak için vazgeçilmez ihtiyaçlarla sınırlı olmasını sağlamıştır. Bileşen 1.4'te yer alan sulama, taşkın azaltma ve su önlemleri için, barajlarla ilgili herhangi bir çalışmanın Su Çerçeve Direktifi ile uyumlu olması şartı getirilerek, diğerlerinin yanı sıra, en iyi bilime dayalı olarak iklim değişikliğinin öngörülen etkileri de dikkate alınarak, yeni çıkarma işlemlerine yalnızca su kütesinin durumu iyi ise ve bu şekilde kalacaksa izin verilmesini sağlayarak DNSH ilkesine uyum sağlanacaktır. Aynı bileşende, sivil savunma ve yangınla mücadele için özel amaçlı araçların satın alınması ve yükseltilmesinin DNSH ile uyumu, bu araçların çevresel performans açısından "sınıfının en iyisi" olmasıyla sağlanmaktadır.

Sütun 2 (dijital) veya Sütun 4'te (yatırım) yer alan tedbirler de DNSH ilkesine uyulmasını sağlamak üzere tasarlanmıştır. Yunanistan anakarası ile adaları ve Kıbrıs'ı birbirine bağlayacak fiber denizaltı kablolarının döşenmesi çevresel etki değerlendirmesine tabi tutulurken, bulut bilişim yatırımları enerji verimli ekipmanlara odaklanacaktır. Sütun 4'teki otoyol yatırımlarına, alternatif yakıt altyapısına yatırımlar (8.000 şarj istasyonu), 7.000'den fazla tehlikeli noktaya müdahale içeren büyük bir yol güvenliği programı, yol erişim reformları (elektronik ücretlendirme gibi), otobüsler ve taksiler dahil elektrikli araçlara geçişi destekleyen tedbirler, karayolundan demiryoluna geçişi desteklemek için demiryolu sektöründe bir reform ve TEN-T çekirdek ağı ve banliyö demiryolu yatırımları gibi yan tedbirler eşlik etmektedir. TEN-T çekirdek ağı ve banliyö demiryolu projeleri de dahil olmak üzere demiryolu altyapısına yapılan müdahaleler, aynı zamanda ağı modernize etmeyi ve elektrikli hale getirmeyi amaçlamaktadır. Bileşen 4.3'te, yeni adli binaların inşası için sıfıra yakın enerjili binaları tanımlayan kriterlere uygunluk gerekecektir.

Plan, DNSH ile uyumlu olacak şekilde tasarlanmış yatay nitelikteki tedbirleri de içermektedir. DNSH Teknik Kılavuzunda belirtildiği üzere, geniş sektör destek programları (örneğin, birden fazla sektördeki şirketlere yapılan yatırımları kapsayan finansal araçlar) daha genel nitelikteki tedbirler, ilgili yatırımların DNSH'ye uygunluğunu sağlamak üzere tasarlanmalıdır. Plan, şirketlere kredi ve öz sermaye finansmanı sağlamak için RRF kredilerinin kullanılması veya yenilikçi ürün ve hizmetlerin geliştirilmesini destekleyecek tedbirler gibi geniş kapsamlı tedbirler içermektedir. Bunlar için - diğer daha spesifik tedbirlerde olduğu gibi - Yunanistan şunları yapacaktır,

Diğerlerinin yanı sıra, fosil yakıtlarla ilgili yatırımları, ETS kapsamında öngörülen CO2 eşdeğer emisyonları ücretsiz tahsis için belirlenen ilgili kriterlerden önemli ölçüde düşük olmayan faaliyetleri, atıkların düzenli depolama sahasında bertaraf edilmesine yönelik tesislere, mekanik biyolojik arıtma (MBT) tesislerine ve atıkların arıtılmasına yönelik yakma fırınlarına yapılan yatırımları ve atıkların uzun vadeli bertarafının çevreye uzun vadeli zarar verebileceği faaliyetleri destek kapsamı dışında bırakan bir dışlama listesine dayanan seçim kriterlerini uygulamaktadır. Bu yaklaşım sayesinde Yunanistan, planda yer alan geniş kapsamlı tedbirlerin DNSH ile uyumlu olmasını sağlamaktadır.

Sonuç

Öngörülen tüm tedbirlerin değerlendirilmesi dikkate alındığında, Yunanistan'ın toparlanma ve dayanıklılık planında yer alan reform ve yatırım projelerinin uygulanmasına yönelik hiçbir tedbirin, 2020/852 sayılı Tüzüğün (AB) 17. Maddesi ("önemli zarar vermeme" ilkesi) anlamında çevresel hedeflere önemli bir zarar vermesi beklenmemektedir. Bu durum, Toparlanma ve Dayanıklılık Tesisi Yönetmeliği Ek V'in 2.4 numaralı değerlendirme kriteri kapsamında A derecesi verilmesini gerektirecektir.

4.5. Yeşil geçiş

Bu bölümde, önerilen tedbirlerin RRF Yönetmeliği Ek V değerlendirme kriteri 2.5'e karşılık gelen unsurları ne ölçüde karşıladığı değerlendirilmektedir. Değerlendirme özellikle RRF Yönetmeliği Ek VI'daki iklim izleme metodolojisinin doğru uygulanıp uygulanmadığına ve %37 hedefine ulaşıp ulaşılmadığına odaklanırken, tedbirlerin biyoçeşitlilik de dahil olmak üzere yeşil geçiş üzerindeki etkisini de ortaya koymaktadır.

İklim hedefi

Yunanistan'ın toparlanma ve dayanıklılık planı, iklim hedefine 11 428 milyon Avro ayırmaktadır; bu da planın geri ödemesiz mali destek ve kredilerdeki toplam tahsisinin %37,5'ini temsil etmektedir. Geri ödemesiz mali destekle finanse edilen yatırımlar şu şekilde katkı sağlamaktadır

37.8'i yeşil dönüşüme, kredi tahsisi yoluyla finanse edilen Kredi Kolaylığı ise iklim hedefine .0 oranında katkıda bulunmaktadır. Bu oran, İyileştirme ve Dayanıklılık Aracı Tüzüğü'nde belirtilen toplam tahsisatın %37'si şeklindeki asgari iklim hedefini aşmaktadır ve söz konusu Tüzüğün Ek VI'sında belirtilen iklim izleme metodolojisinin, müdahale alanlarının ve iklim değişikliği hedeflerine desteğin hesaplanması için karşılık gelen katsayıların belirlenmesi suretiyle doğru bir şekilde uygulanmasına dayanmaktadır. Yunanistan'ın planı, yatırımlar için belirli iklim katsayılarında herhangi bir yükseltme veya artış kullanmamaktadır.

İklim değişikliği hedeflerine katkıda bulunan ana sütun, toplam 35 tedbiri kapsayan dört bileşenden oluşan yeşil sütundur. Bu tedbirlerin büyük çoğunluğu, akıllı enerji sistemleri ve yenilenebilir enerji kaynaklarından bisiklet altyapısı ve enerji verimliliğine uzanan geniş bir yelpazedeki müdahaleler yoluyla iklim değişikliği hedefine katkıda bulunmaktadır.

'PowerUp' amiral gemisine dayanan Bileşen 1.1 (toplam tahmini değer: 1,20 milyar Avro), yenilenebilir enerji kaynaklarının YEK) penetrasyonunu artırmak için depolama sistemlerinin kurulumunun desteklenmesi gibi iklim hedefine katkıda bulunan bir dizi yatırım içermektedir. Bu yatırımlar

Bileşen ayrıca, RES destek programının uygulanabilir kalmasını sağlamayı amaçlayan üreticilere yönelik önemli bir reformu da içermektedir. Adalar ve anakara arasındaki elektrik bağlantılarına ve özellikle Kiklad Adalarının anakara şebekesine bağlanmasına güçlü bir vurgu yapılmaktadır.

Yenileme dalgası amiral gemisine dayanan Bileşen 1.2 (toplam tahmini değer: 2.71 milyar Avro), 1.253 milyar Avro olarak tahmin edilen "Konut binalarının enerji yenilemesi" amiral gemisi yatırımı da dahil olmak üzere Yunanistan'ın bina stokunda enerji verimliliğini artırmaya yönelik önemli yatırımları kapsamaktadır. Yenileme ve enerji verimliliğinin artırılmasına ilişkin tedbirler, ortalama %30 birincil enerji tasarrufu veya sera gazı azaltımı ile sonuçlanacaktır. Bileşen ayrıca kentsel politika ve ilgili planlama sistemleri için kapsamlı ve tutarlı bir çerçeve oluşturmak amacıyla kentsel planların geliştirilmesine yönelik önemli bir reformu da içermektedir. Kentsel planlar, genel iklim direncini güçlendirmek için belediye düzeyinde uyum önlemlerine ilişkin özel bir bölüm içerecektir.

Temiz, akıllı ve adil kentsel hareketlilik amiral gemisine dayanan Bileşen 1.3 (toplam tahmini değer: 520 milyon Avro) kentsel hareketliliği daha temiz, daha akıllı, daha güvenli ve daha adil hale getirmeyi amaçlamaktadır. Elektrikli araçlar için 8.000'den fazla şarj noktasının kurulmasına ve 2.000 taksi ile 220 toplu taşıma otobüsünün akülü elektrikli araçlarla değiştirilmesine yönelik tedbirleri kapsamaktadır. Ayrıca, temiz enerji geçişine katkıda bulunan Yunanistan'ın ilk Karbon Yakalama, Kullanma ve Depolama Tesisinin (CCUS) geliştirilmesini kapsamaktadır. Bu bileşen aynı zamanda şehir içi ve bölgesel yolcu taşımacılığı hizmetlerine yönelik yasal çerçevenin gözden geçirilmesi ve bir elektro-mobilite ajansının kurulmasına yönelik bir fizibilite çalışmasının yürütülmesi gibi kilit reformları da içermektedir.

Bileşen 1.4 (toplam tahmini değer: 1.76 milyar Avro), ağaçlandırma ve biyoçeşitliliğin korunmasından sulama ağının ve atık su yönetiminin iyileştirilmesine kadar çevrenin korunmasına bir dizi tedbiri kapsamaktadır. Bileşen ayrıca, sel ve orman yangınları gibi iklimle ilgili riskleri ele almak için Yunanistan'ın sivil koruma ve afet yönetim sistemlerinin operasyonel yeteneklerini geliştirmeyi amaçlayan tedbirleri de içermektedir.

Planın ikinci ayağı (dijital) da iklim hedefine katkıda bulunan tedbirler içermektedir. Bu sütun üç bileşenden oluşmaktadır ve bunlardan Yunan kamu idaresinin dijital hizmetlerini modernize etmeyi ve geliştirmeyi amaçlayan 2.2 bileşeni iklim hedefine katkıda bulunan iki tedbir içermektedir. Her iki tedbir de kamu bulut altyapısı ve hizmetlerinin tedariki ve yükseltilmesiyle ilgilidir ve en iyi uygulamaları uygulayarak veri merkezlerinin enerji tüketimini azaltmayı amaçlayan Veri Merkezi Enerji Verimliliğine ilişkin Avrupa Davranış Kurallarını takip edecektir.

İstihdam, beceriler ve sosyal uyuma odaklanan üçüncü sütun, dört bileşeninden üçünde iklim hedefine katkıda bulunan tedbirler içermektedir. Bileşenler

3.1 ve 3.2'de istihdamın desteklenmesi ve işgücünün beceri kazanmasının güçlendirilmesi amacıyla yeşil becerilerin geliştirilmesi ve yeşil ekonomide iş yaratılmasının desteklenmesi için özel fonlar bulunmaktadır. Yaşam boyu beceri kazandırmaya yönelik yeni strateji, kaynak verimliliği, düşük karbonlu sanayi, iklime bağımlılık ve doğal varlıkların yönetimini kapsayan yeşil becerilere yönelik eğitim programlarını içermektedir. Bu strateji

İklimle ilgili diğer tedbirler, 3.3 bileşeni kapsamında hastaneler için altyapı iyileştirmeleri de dahil olmak üzere enerji verimliliği yenilemelerine odaklanmaktadır.

Vergi politikası, özel yatırımlar ve ekonominin dönüşümünü kapsayan dördüncü sütun da iklim hedefine katkıda bulunan bir dizi tedbir içermektedir. Özellikle "Kilit ekonomik sektörlerin modernizasyonu ve dayanıklılığının artırılması" ve "Rekabet gücünün artırılması ve özel yatırımların ve ticaretin teşvik edilmesi" bileşenleri iklim değişikliği ile ilgili önemli yatırımlar içermektedir. İlk bileşen, kentsel ve ulusal demiryolu ağını güçlendirmeye yönelik tedbirlerin yanı sıra iklim uyum tedbirleri için tarım sektörüne hedeflenen desteği içermektedir. İkinci bileşen, fonlarının en az %37'sini önemli enerji tasarrufu veya sera gazı emisyonlarının azaltılması, yeni enerji kaynaklarının kapasitesi (güneş ve rüzgar) ve akıllı enerji sistemleri ile özel sektör için verimlilik ve demonstrasyon projeleri gibi iklim geçişini destekleyen faaliyetlere tahsis edecek olan 12.728 milyon Avroluk bir Kredi Kolaylığı içermektedir. Son olarak, bileşen 4.1, KOBİ'lerin yeşil ve dijital yatırımlar için yaptıkları harcamalarda süper indirim sağlayan vergi teşvikleri getiren bir reform içermektedir ve yeşil ve dijital geçişler için yatırımları artırması beklenmektedir.

Tablo 7 Bileşen başına iklim katkısı

Bileşen ve tedbirin adı	Maliyet (milyon Euro)	İklim katkısı (milyon Euro)	İklim katkısı * (yüzde)
1.1. Güç açma	1 200.3	987.8	3.2%
1.2. Yenileme	2 711.5	2 532.5	8.3%
1.3. Şarj ve yakıt ikmali	520.0	520.0	1.7%
1.4. Kaynakların sürdürülebilir kullanımı, iklim esneklik ve çevre koruma	1 762.7	1 065.1	3.5%
2.1. Bağlan	521.6	0.00	0.0%
2.2. Modernleştirme	1 280.6	63.2	0.2%
2.3. İşletmelerin dijitalleşmesi	375.0	0.00	0.0%
3.1. İş yaratma ve katılımın teşvik edilmesi işgücü piyasası	776.3	100.00	0.3%
3.2. Eğitim, mesleki eğitim ve eğitim ve beceriler	2 311.4	513.00	1.7%
3.3. Esnekliğin, erişilebilirliğin ve sağlık hizmetlerinin sürdürülebilirliği	1 485.7	204.7	0.7%
3.4. Etkili ve kapsayıcı hizmetlere erişimin artırılması sosyal politikalar	611.4	0.0	0.0%
4.1. Vergilerin daha büyüme dostu hale getirilmesi ve vergi idaresinin ve vergi tahsilatının iyileştirilmesi	187.2	0.0	0.0%
4.2. Kamu yatırımlarının uygulanmasının hızlandırılması, kamu alımları çerçevesinin iyileştirilmesi, kapasite geliştirme tedbirleri ve YOLSUZLUK	188.8	0.0	0.0%
4.3. Adalet sisteminin etkinliğinin artırılması sistem	250.7	38.4	0.1%

4.4. Mali sektörün ve sermayenin güçlendirilmesi pazarlar	20.7	0.00	0.0%
4.5. Araştırma ve yenilikçiliğin teşvik edilmesi	443.6	50.00	0.2%
4.6. Kilit noktaların modernize edilmesi ve dayanıklılığının artırılması ekonomik sektörler	3 742.1	644.3	2.1%
4.7. Rekabet gücünün artırılması ve teşvik edilmesi özel yatırımlar ve ticaret	12 733.7	4 709.6	15.4%
Teknik yardım	40.0	0.00	0.0%
Toplam	31 163.5	11 428.5	37.5%

* Yüzde olarak iklim değişikliği katkısının Yunanistan'ın toplam geri ödemesiz mali destek (17 769,9 milyon Avro) ve kredi (12 727,54 milyon Avro) tahsisine dayalı olarak hesaplandığını lütfen unutmayın.

Yeşil geçiş

İyileştirme ve dayanıklılık planı Yunanistan'ın yeşil dönüşümüne katkıda bulunmakta, ilgili zorlukları ele almakta ve genel olarak Avrupa Yeşil Mutabakatı ve 2030 iklim hedefi planının yanı sıra AB'yi 2050 yılına kadar iklim açısından nötr hale getirme hedefinin öncelikleriyle iyi bir şekilde uyumludur. Plan, bir dizi yeşil geçiş alanını ele alan ve bu hedeflere ulaşılmasına katkıda bulunan bileşenler içermektedir. Temiz enerji konusunda, bileşen 1.1, Yunanistan'ın enerji karışımında yenilenebilir enerji kaynaklarını artırmayı amaçlayan hem reformları hem de yatırımları içermektedir. Bina ve yenileme konusunda, Yunanistan'ın yaşlanan konut stokunun enerji verimliliğini artırmak için bileşen 1.2 altında büyük yatırımlar planlanmakta, enerji yoksul hane halklarını hedefleyen eylemlerin yanı sıra kentsel planların geliştirilmesi ve müdahaleler için reformlar ve yatırımlar ile tamamlanarak yeşil yatırımları desteklemek ve şehirlerin iklim direncini artırmak için bir çerçeve oluşturulmaktadır. Sürdürülebilir hareketlilik konusunda, bileşen 1.3, kentsel toplu taşımayı iyileştirmeyi ve elektrikli araçlar için altyapıyı geliştirmeyi amaçlayan hem reformları hem de yatırımları içermektedir. Bileşen 1.4, türlerin ve habitat türlerinin kalıcı olarak izlenmesine yönelik yeni bir sistem ve 16.500 hektarlık bozulmuş orman ekosisteminin esas olarak yerli türlerle yeniden ağaçlandırılmasının desteklenmesi gibi biyolojik çeşitliliğin teşvik edilmesi ve desteklenmesine yönelik tedbirleri de içermektedir. Son olarak, sürdürülebilir tarım konusunda 4.6 bileşeni, tarımsal ürünlerin katma değerini artırmayı, yenilikçiliği teşvik etmeyi ve çevreyi korumayı amaçlayan bir tedbir içermektedir. Tedbirin temel hedefleri arasında araştırma, teknoloji ve dijitalleşmeye daha fazla vurgu yapılarak rekabet gücünün artırılması, kırsal/tarım sektöründeki beceri düzeyinin geliştirilmesi, tarımsal işletmelerin çevresel profilinin iyileştirilmesi ve iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılması yer almaktadır.

Plan, Yunanistan'ın Ulusal Enerji ve İklim Planı'nın (NECP) stratejik öncelikleri ve özel hedefleri, özellikle de Yunanistan'ın iddialı planıyla uyumludur.

liniyit santralleri ile ilgili olarak Komisyon tarafından Yunanistan'ın NECP'sinin değerlendirilmesi kapsamında dile getirilen yorumları da büyük ölçüde ele almaktadır. İyileşme ve dayanıklılık planı, NECP'nin beş boyutuna ve Yunanistan'ın yenilenebilir enerji, enerji verimliliği ve temiz hareketliliğe odaklanan iddialı karbonsuzlaştırma hedeflerine hizmet eden reformları ve yatırımları içermektedir. Yenilenebilir enerji kaynaklarına ilişkin olarak plan, 2025 yılına kadar 6,5 GW ek kapasiteye ulaşacak yatırımları içermektedir. Bu, yatırımların önden yüklenmesi yoluyla 2030 yılına kadar belirlenen hedefin %74'üne denk gelmekte ve %55'lik net sera gazı emisyonu azaltma hedefine ulaşılmasına katkıda bulunmaktadır. Ayrıca, RES üretiminin depolanmasını teşvik eden bir reform ve depolama, şebekelerin iyileştirilmesi ve birbirine bağlı olmayan birkaç adanın anakaraya bağlanması için yapılan yatırımlar, Yunanistan'ın karbonsuzlaştırma hedeflerine, birbirine bağlanabilirliğine ve arz güvenliğine önemli ölçüde katkıda bulunmaktadır. Mevcut linyit yakıtlı elektrik üretiminin devreden çıkarılmasına ilişkin zorlu zaman çizelgesinin karşılanmasını sağlamak için plan, iç enerji piyasasını tamamlamayı amaçlayan reformlar ve yatırımlar içermektedir. Bu, Ulusal Düzenleme Kurumu (RAE) için bir piyasa izleme mekanizmasının kurulmasına yönelik bir reformu ve talep tarafı tepkisinin (DSR) dengeleme piyasasına katılımının toptan satış düzeyinde tamamlanmasını gerektirmektedir. Ayrıca, yeni bir YEK lisanslama basitleştirme reformu ve diğerlerinin yanı sıra açık deniz ve kıyı alanlarında yenilenebilir kaynaklardan enerji üretimine izin verecek bir deniz mekansal planlaması da planın bir parçasıdır. Bu reformun Yunanistan'ın açık denizlerdeki potansiyelini daha da açığa çıkarması ve çevrenin korunmasına saygı göstererek ve Avrupa Yeşil Anlaşması hedefleri doğrultusunda Yunanistan'ın linyitten daha temiz enerji kaynaklarına geçişini kolaylaştırması beklenmektedir.

Enerji verimliliği önlemleri de Yunanistan için bir öncelikdir ve planda enerji verimliliği önlemlerine önemli bir bütçe ayrılmıştır. NECP'de Yunanistan, tüm enerji verimliliği tedbirleri için toplam 11 milyar Euro'luk bir bütçe öngörmüş ve hedefler Komisyon tarafından güvenilir ancak yeterince iddialı değil olarak değerlendirilmiştir³³. 'Yenileme Dalgası' Amiral Gemisi doğrultusunda, Yenileme bileşeni, NECP bütçesinin bir kısmını ve burada yer alan bazı tedbirleri kapsayan 2,19 milyar Avro kullanmaktadır. Plan, binaların yenilenmesi için önemli destek ve ek finansman önermektedir. Aynı zamanda, NECP'de belirlenen hedefe ve 2030 için uzun vadeli yenileme stratejisine ulaşmak için gereken enerji tasarruflarının geri kalanını sağlamak için gerekli toplam yatırım hacmini harekete geçirmek için önemli miktarda ek kamu finansmanına ihtiyaç duyulacaktır. Ayrıca, Komisyon'un NECP değerlendirmesinde belirttiği gibi, enerji yoksulluğu önemli bir sorundur ve Yunanistan önümüzdeki 10 yıl içinde bu sorunu büyük ölçüde ele alma niyetini teyit etmiştir.

İyileştirme ve dayanıklılık planı, enerji verimliliğinin ötesinde, özellikle su ve atık yönetimi ve doğal kaynakların korunması ve restorasyonu yoluyla doğal kaynakların verimli kullanımı yoluyla yeşil geçişi teşvik etmek gibi daha geniş bir hedefe sahiptir.

³³ Yunanistan'ın nihai ulusal enerji ve iklim planının değerlendirilmesi, Avrupa Komisyonu Personel Çalışma Belgesi, Brüksel, 14.10.2020 SWD(2020) 907 final, sayfa 9-10.

çevre. Bunu yaparken, toparlanma ve dayanıklılık planı, ulusal atık yönetim planı, ağaçlandırma planı, döngüsel ekonomi planı ve biyoçeşitlilik planı da dahil olmak üzere UEVP'nin ötesinde bir dizi ulusal plan tarafından desteklenmektedir. Taksonomi Tüzüğü'nde (AB 2020/852) tanımlanan çevresel hedeflere ilişkin olarak plan, özellikle binaların enerji verimliliğinin artırılması yoluyla sera gazı emisyonlarının azaltılmasını amaçlayan iklim değişikliğinin hafifletilmesine yönelik tedbirler içermektedir. Ayrıca plan, CO₂'nin jeolojik özelliklere taşınması ve depolanmasını geliştirerek Yunanistan'ın ilk karbon yakalama, kullanma ve depolama yatırımını geliştirmeye yönelik bir tedbir içermektedir. Bu, azaltılması zor sektörlerin emisyonlarına yardımcı olurken, Birliğin hidrojen stratejisi doğrultusunda hidrojen de bu önlemle etkinleştirilebilir.

Yunanistan iklim değişikliğinin etkilerine maruz kalan, iklim açısından hassas bir ülkedir. Plan, kentsel yenilenmeyi kolaylaştırmayı ve şehirleri iklime daha dayanıklı hale getirmeyi amaçlayan yerel kentsel planların hazırlanması da dahil olmak üzere **iklim değişikliğine uyumla ilgili bir dizi önlem içermektedir.** Ayrıca, kilit elektrik altyapısının güçlendirilmesine, sel azaltma projelerine ve acil durum müdahalesine yönelik yatırımlar, iklim değişikliğinin etkilerinin daha belirgin hale gelmesiyle önümüzdeki yıllarda artabilecek orman yangınları ve aşırı hava koşullarıyla ilgili endişeleri gidermektedir. Planda su temini ve kentsel atık su ile ilgili tedbirler, su kaçaklarını ve enerji tüketimini azaltmaya yönelik özel hedeflerle bağlantılıdır ve böylece su kaynaklarının daha sürdürülebilir bir şekilde kullanılmasına katkıda bulunmaktadır. Son olarak plan, orman örtüsü alanının 16 500 hektar artmasına katkıda bulunması beklenen bir ağaçlandırma tedbirini kapsarken, türlerin korunmasının %8 ve doğal çevrenin genel kalitesinin %5 artması beklenmektedir.

Plan ayrıca, özellikle Yunanistan'ın hizmetten çıkarma planı göz önünde bulundurularak, yeşil geçişten kaynaklanan toplumsal ve ekonomik zorlukları ele alan tedbirleri de içermektedir. Bunlar, örneğin kaynak verimliliği, düşük karbonlu endüstri, iklime bağımlılık ve doğal varlıkların yönetimini kapsayan eğitim programları yoluyla yeşil becerilerin, işlerin ve yeşil ekonominin geliştirilmesine özel olarak odaklanarak işgücünün beceri kazanmasını ve yaşam boyu beceri kazanmasını güçlendirmeyi amaçlayan tedbirlerdir. RRP, taslak Adil Kalkınma Geçiş Ana Planı ve taslak bölgesel Adil Geçiş Planlarını dikkate alarak, özellikle Batı Makedonya ve Orta Mora (Megalopoli) bölgelerinde linyitin aşamalı kullanımdan kaldırılması göz bulundurularak adil bir geçiş sağlama ihtiyacını dikkate almaktadır. Planda yer alan, sanayi arazilerinin rehabilitasyonu ile ilgili yatırımlar, en çok etkilenen bölgede bu geçişin ekonomik zorluklarını kısmen ele almakta ve taslak Adil Kalkınma Geçiş Ana Planında açıklandığı gibi yeşil yatırımların daha da geliştirilmesi için temel oluşturmaktadır.

Yunanistan'ın iddialı devreden çıkarma planı doğrultusunda, bu tedbirler Yunanistan'ın enerji üretimi ve taşımacılığında kalıcı bir etkiye sahip olması gereken temel değişikliklerle gerçek bir yeşil dönüşüme ulaşmasına yardımcı olacaktır. Bu tür yatırımlar gerekli adımlardır ve Yunanistan'ın uzun vadeli stratejisi doğrultusunda sürdürülebilir bir ekonomi için temel düzenleyici ve altyapı çerçevesini sağlar.

Sonuç

Öngörülen tüm tedbirlerin değerlendirilmesi göz önünde bulundurulduğunda, kurtarma ve dayanıklılık planının büyük ölçüde yeşil alanlara önemli bir katkı sağlaması beklenmektedir.

geçiş veya bundan kaynaklanan zorlukları ele almak ve toplam tahsisatının en az %37'sinin iklim hedefine katkıda bulunmasını sağlamak. Bu, RRF Yönetmeliği Ek V'in 2.5 kriteri kapsamında A derecelendirmesini gerektirecektir.

4.6. Dijital geçiş

Bu bölümde, önerilen tedbirlerin RRF Tüzüğü Ek V değerlendirme kriteri 2.6'ya karşılık gelen unsurları karşılayıp karşılamadığı ve ne ölçüde karşıladığı değerlendirilmektedir. Özellikle, RRF Tüzüğü Ek VII'de belirtilen dijital etiketleme metodolojisinin doğru bir şekilde uygulanıp uygulanmadığı ve kurtarma ve dayanıklılık planında dijital geçişe veya bundan kaynaklanan zorlukların ele alınmasına etkili bir şekilde katkıda bulunan tedbirlerin planın toplam tahsisatının en az %20'sini temsil eden bir miktara karşılık gelip gelmediği değerlendirilmektedir.

Dijital etiketleme

Yunanistan'ın toparlanma ve dayanıklılık planında dijital geçişe 7.093 milyon Avro ayrılmıştır ve bu rakam planın geri ödemesiz mali destek ve kredilere ayrılan toplam payının %23,3'üne tekabül etmektedir. Geri ödemesiz mali destekle finanse edilen yatırımlar dijital geçişe %25.6 oranında katkıda bulunurken, kredi tahsisi temelinde finanse edilen Kredi Kolaylığı dijital geçişe en az %20 oranında katkıda bulunmaktadır. Bu oran, Kurtarma ve Dayanıklılık Aracı Tüzüğü'nde belirtilen toplam tahsisatın %20'si şeklindeki asgari dijital hedefi aşmaktadır ve dijital hedeflere verilen desteğin hesaplanması için müdahale alanlarının ve ilgili katsayıların belirlenmesi suretiyle söz konusu Tüzüğün Ek VII'sinde belirtilen dijital etiketleme metodolojisinin doğru bir şekilde uygulanmasına dayanmaktadır. Yunanistan'ın planı, yatırımlar için belirli dijital katsayılarla herhangi bir yükseltme veya artış kullanmamaktadır.

Dijital geçişe katkıda bulunan ana sütun, maliyet tahmini yaklaşık 2,2 milyar Avro olan ve toplam 32 tedbiri kapsayan üç bileşenden oluşan **'Dijital Dönüşüm' konulu 2. Sütundur.** Bu sütun altında yer alan tüm tedbirler, bağlanabilirliği artırmayı amaçlayan tedbirlerden kamu idaresi ve işletmelerin dijitalleşmesini geliştirmeyi amaçlayan tedbirlere kadar uzanan geniş bir müdahale yelpazesi aracılığıyla dijital geçişe katkıda bulunmaktadır.

İlk bileşen olan 2.1 'Bağlan' bileşeni (toplam tahmini değer: 521.6 milyon Avro), 5G ve fiber dahil olmak üzere çok yüksek kapasiteli ağların yaygınlaştırılmasını ve küçük uydulardan oluşan bir takımyıldızının geliştirilmesini teşvik etmeyi ve kolaylaştırmayı amaçlayan tedbirleri içermektedir ve Avrupa amiral gemisi 'Bağlan' ile bağlantılıdır. Bu bileşen altında yer alan yatırımlar özellikle binalara fiber optik altyapısının kurulması, Yunanistan'ın tüm önemli otoyollarını kapsayan 5G ağlarının geliştirilmesi, anakarayı Yunan adaları ve Kıbrıs'a bağlamak için denizaltı fiber kablolarının konuşlandırılması ve yeryüzü gözlemi için çok amaçlı uygulamalarla birlikte güvenli bağlantı hizmetlerini destekleyecek küçük uydulardan oluşan bir takımyıldızın geliştirilmesi yoluyla uzay teknolojileri ve uygulamalarının kullanılması ile ilgilidir. Bu bileşen altında yer alan reformlar, hızlı geniş bant bağlantılarına geçişi ve 5G teknolojisine geçişi kolaylaştıracak bir çerçeve oluşturmaktadır. Genel olarak, bu bileşen altındaki tüm tedbirler dijital geçişe önemli ölçüde katkıda bulunmaktadır.

İkinci bileşen olan 2.2. 'Modernizasyon' (toplam tahmini değer: 1,3 milyar Avro), kamu sektörü kuruluşlarının dijital dönüşümünü hedeflemekte ve Avrupa amiral gemisi 'Modernizasyon' ile bağlantılıdır. Bu bileşen altında yer alan tedbirler, özellikle kamu yönetiminin dijital performansının iyileştirilmesinde bir katalizör olarak kullanılmak suretiyle, operasyonel modelini iyileştirerek ve vatandaşlara ve işletmelere yüksek kaliteli hizmetlerin sunulmasını sağlayarak kamu yönetimini modernize etmeyi amaçlamaktadır. Reformlar ve yatırımlar özellikle şunları hedeflemektedir: (a) arşivlerin dijitalleştirilmesi ve gelişmiş dijital hizmetler dahil olmak üzere kamu sektörü kuruluşlarının dijital dönüşümü; (b) modern BT sistemlerinin dahil edilmesini takiben iş süreçlerinin iyileştirilmesi; (c) sistemler ve veriler arasında birlikte çalışabilirliğin artırılması; (d) geniş kapsamlı siber güvenlik ve veri yönetimi stratejileri ve politikalarının yanı sıra (e) bulut bilişim ve büyük veri gibi ileri teknolojilerin yaygın kullanımı.

Üçüncü bileşen olan 2.3 'İşletmelerin dijitalleşmesi' bileşeni (toplam tahmini değer: 375.0 milyon Avro), dijitalleşmenin faydaları ve dijital teknolojilerin nasıl benimseneceğine dair bilgi eksikliği de dahil olmak üzere dijital içermenin temel zorluklarıyla mücadele ederek işletmelerin (özellikle KOBİ'lerin) dijital teknolojileri benimsemesini artırmayı amaçlamaktadır. Bu desteğin özellikle, KOBİ'lerin dijital dönüşümünü teşvik eden bir dijital iş ekosisteminin oluşturulması yoluyla bu işletmelerin yeni zorluklara uyum sağlamalarına ve ortaya çıkan iş trendlerinden yararlanmalarına yardımcı olması beklenmektedir. Bu bileşen özellikle, KOBİ'lerin dijital dönüşümü için özel olarak tasarlanmış ileri teknoloji ürün ve hizmetleri sağlayacak ve hem KOBİ'ler hem de bu ürün ve hizmetlerin tedarikçileri erişilebilecek tek bir dijital pazarın kurulmasını öngörmektedir. Bileşen ayrıca KOBİ'ler arasında elektronik ödeme ve satışların kullanımını, yazar kasaların ve Satış Noktası ekosisteminin geliştirilmesini ve endüstriyel veri platformlarının oluşturulmasını teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Buna ek olarak, KOBİ'ler için merkezi bir destek mekanizmasının kurulması ve dijital pazar aracılığıyla sunulan araç ve hizmetlerden en iyi şekilde yararlanabilmeleri için eğitim ve farkındalık programlarının sağlanmasının kolaylaştırılması öngörülmektedir. Son olarak, bileşen 4.1'dekilerle sinerji içinde KOBİ'lerin dijital dönüşümünü kolaylaştırmak için maddi ve maddi olmayan varlıklara vergi teşvikleri öngörmektedir.

Genel olarak, 'Dijital Dönüşüm' başlıklı 2. sütunda yer alan tüm tedbirler dijital geçişe veya bundan kaynaklanan zorluklara önemli ölçüde katkıda bulunmaktadır ve bu temelde %100 dijital katsayıya sahip müdahale alanlarıyla doğru bir şekilde ilişkilendirilmiştir. Bu tedbirlere ek olarak, toplam 2,4 milyar Avro değerindeki 3. ve 4. sütun kapsamındaki diğer tedbirlerin de dijital geçişe veya bundan kaynaklanan zorluklara önemli ölçüde katkıda bulunduğu düşünülmektedir ve %100 dijital katsayıya sahip müdahale alanlarıyla ilişkilendirilmiştir.

'İstihdam, beceriler ve sosyal uyum' konulu 3. Sütun, toplam 1.5 milyar Avro tutarında, dijital geçişe önemli ölçüde katkıda bulunması beklenen ve Avrupa'nın amiral gemisi olan 'Yeniden **Beceri Kazandırma** ve Yetkinlik Artırma' ile bağlantılı bir dizi tedbirden oluşmaktadır. Örneğin, 'Yaşam Boyu Beceri Kazandırma için Yeni Bir Strateji' adlı kapsamlı proje: Yunanistan'ın Beceri Kazandırma ve Yeniden Beceri Kazandırma Sisteminin Modernize Edilmesi ve Geliştirilmesi' (toplam tahmini maliyeti 1 milyar Avro), 370.000 yararlanıcı için dijital beceri eğitimine yatırım yapılmasını içermektedir ve tahmini maliyeti 690 milyon Avro olup, özellikle dijital dönüşüme vurgu yapmak da dahil olmak üzere beceri kazandırma çabalarının kalitesini ve işgücü piyasası ile ilgisini artırmayı amaçlamaktadır. Buna ek olarak, 3. Sütun aynı zamanda eğitimin dijital dönüşümünü (i) öngören tedbirleri de içermektedir

(tahmini maliyet 365 milyon Avro), (ii) sağlık sistemi (tahmini maliyet 278 milyon Avro), (iii) çalışma sistemleri (tahmini maliyet 77 milyon Avro), (iv) göç ve iltica sistemi (tahmini maliyet 42 Avro) (v) kamu istihdam hizmeti (OAED) (tahmini maliyet 17 milyon Avro) ve (vi) sosyal destek sistemi (tahmini maliyet 12 milyon Avro).

'Özel yatırım ve ekonominin dönüşümü' başlıklı 4. Sütun, dijital geçişe önemli ölçüde katkıda bulunması beklenen ve tahmini maliyeti 890 milyon Avro olan bir dizi tedbir de içermektedir. Bunlar arasında özellikle Vergi ve Gümrük İdaresinin dijitalleştirilmesi (tahmini maliyet 180 milyon Avro), (ii) yönetimde mali yönetim ve denetimin dönüşümü & elektronik faturalama (tahmini maliyet 102 milyon Avro), (iii) 'elektronik araçlar' projesi, 'akıllı köprüler' projesi ve 'çevresel ve kültürel odaklı akıllı altyapı' tedbiri kapsamında dijitalle ilgili alt projeler (tahmini maliyet sırasıyla 90 milyon Avro, 81 milyon Avro ve 82 milyon Avro), (iv) adaletin dijital dönüşümü ve hâkimler ile yargı çalışanlarının dijital becerilerinin geliştirilmesini amaçlayan bir tedbir (tahmini maliyet sırasıyla 81 milyon Avro ve 32 milyon Avro), (v) akıllı üretimin hızlandırılmasını amaçlayan bir tedbir (tahmini maliyet 75 milyon Avro) (vi) 4. bileşen kapsamındaki TH²ORAX projesi⁵ (tahmini maliyet 50 milyon Avro), (vii) tarımsal gıda sektörünün dijital dönüşümü (tahmini maliyet 48 milyon Avro), (viii) göç ve iltica sisteminin dijital dönüşümü (tahmini maliyet 42 milyon Avro), (ix) Yunanistan Demiryolları Örgütü'nün dijital dönüşümü (tahmini maliyet 24 milyon Avro), (x) sermaye piyasası denetimini güçlendirmeyi amaçlayan bir tedbir (tahmini maliyet 12 milyon Avro) ve (xi) ekonomik diplomasi ağının dijitalleştirilmesi (tahmini maliyet 10 Avro). Buna ek olarak, 4.7 bileşeni altında yer alan 12.7 milyar Avroluk Kredi Kolaylığı, özellikle çok yüksek kapasiteli geniş bant ağlarına yapılan yatırımlar, hem KOBİ'leri hem de büyük işletmeleri dijitalleştirmeyi amaçlayan yatırımlar, siber güvenlik teknolojilerinin, ileri dijital teknolojilerin ve diğer BİT altyapısı türlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına yönelik yatırımlar yoluyla dijital geçişe %20 oranında katkıda bulunmaktadır.

Tablo 8 Bileşen başına dijital katkı

Bileşen ve tedbirin adı	Maliyet (milyon Euro)	Dijital katkı (milyon Euro)	Dijital katkı* (yüzde)
1.1. Güç açma	1 200.3	0.0	0.0%
1.2. Yenileme	2 711.5	0.0	0.0%
1.3. Şarj ve yakıt ikmali	520.0	0.0	0.0%
1.4. Kaynakların sürdürülebilir kullanımı, iklim esnekliği ve çevrenin korunması	1 762.7	0.0	0.0%
2.1. Bağlan	521.6	521.6	1.7%
2.2. Modernleştirme	1 280.6	1 280.6	4.2%
2.3. İşletmelerin dijitalleşmesi	375.0	375.0	1.2%
3.1. İş yaratma ve işgücü piyasasına katılımı teşvik etmek	776.3	93.8	0.3%
3.2. Eğitim, mesleki eğitim ve öğretim ve beceriler	2 311.4	1 055.0	3.5%
3.3. Sağlık hizmetlerinin esnekliğini, erişilebilirliğini ve sürdürülebilirliğini iyileştirmek	1 485.7	277.6	0.9%
3.4. Etkili ve kapsayıcı sosyal politikalara erişimin artırılması	611.4	54.0	0.2%
4.1. Vergilerin daha büyüme dostu hale getirilmesi ve vergi idaresi ile vergilerin iyileştirilmesi koleksiyon	187.2	185.1	0.6%

4.2. Kamu yatırımlarının uygulanmasının hızlandırılması, kamu alımlarının iyileştirilmesi de dahil olmak üzere kamu yönetiminin modernize edilmesi çerçeve, kapasite geliştirme önlemleri ve yolsuzlukla mücadele	188.8	108.2	0.4%
4.3. Adalet sisteminin etkinliğinin artırılması sistem	250.7	113.0	0.4%
4.4. Finans sektörünün ve sermaye piyasalarının güçlendirilmesi	20.7	12.2	0.0%
4.5. Araştırma ve yenilikçiliğin teşvik edilmesi	443.6	50.0	0.2%
4.6. Kilit ekonomik sektörlerin modernize ve dayanıklılığının artırılması	3 742.2	420.8	1.4%
4.7. Rekabet gücünün artırılması ve özel yatırımların ve ticaretin teşvik edilmesi	12 733.7	2 547.0	8.4%
Teknik yardım	40.0	0.0	0.0%
Toplam	31 163.5	7 094.1	23.3%

* Yüzde cinsinden dijital katkının Yunanistan'ın geri ödemesiz mali destek (17 769.9 milyon Avro) ve kredi (12 727.5 milyon Avro) toplam tahsisatlarına dayalı olarak hesaplandığını lütfen unutmayınız.

Dijital geçiş

Kurtarma ve dayanıklılık planı Yunanistan'ın dijital dönüşümüne katkıda bulunmakta, ilgili zorlukları ele almakta ve genel olarak Birliğin Dijital Stratejisinin temel hedefleri ve 2021 Yıllık Sürdürülebilir Büyüme Stratejisinde Komisyon tarafından belirlenen dijitalle ilgili önceliklerle iyi bir şekilde uyumludur. Bu tedbirler aynı zamanda Yunanistan'ın Dijital Ekonomi ve Toplum Endeksi'nde (DESI) tespit edilen dijital alandaki eksikliklerini de ele almaktadır. Plan özellikle (i) başta 5G ve fiber ağlar olmak üzere çok yüksek kapasiteli ağların yaygınlaştırılmasını hızlandırarak ve kolaylaştırarak bağlanabilirliği artırmayı amaçlayan tedbirleri; (ii) kamu yönetiminin, adli ve mali sistemlerin ve imalat, tarım, gıda, kültür ve turizm dahil olmak üzere ekonominin kilit sektörlerinin dijitalleşmesini, özellikle de dijital kapasitelerin ve gelişmiş teknolojilerin daha geniş bir şekilde benimsenmesi yoluyla iyileştirmeyi amaçlayan tedbirleri kapsamaktadır.

dijital teknolojiler; (iii) Yunanistan'daki işletmelerin dijitalleşmesini teşvik etmeye yönelik tedbirler ve (iv) dijital becerilere odaklanarak beşeri sermaye boyutundaki mevcut açığı kapatmayı amaçlayan tedbirler. Genel olarak, bu tedbirlerin kapsayıcılığı sağlarken Yunan ekonomisinin rekabet gücünü ve dayanıklılığını artırmaya katkıda bulunması beklenmektedir. Ayrıca, bu tedbirlerin dönüşümsel bir değişim getirmesi ve kalıcı bir etkiye sahip olması beklenmektedir.

Bağlanabilirlikle ilgili olarak bileşen 2.1, AB 2025 bağlanabilirlik hedefleri ve 5G Eylem Planı doğrultusunda 5G ve fiber de dahil olmak çok yüksek kapasiteli ağların yaygınlaştırılmasını teşvik etmeyi ve kolaylaştırmayı amaçlayan reformları ve yatırımları içermektedir. Bağlanabilirlik Araç Kutusunda yer alanlar gibi reformların, özellikle ağ yatırımlarının önündeki gereksiz idari engelleri kaldırarak, lisanslama prosedürlerini hızlandırarak ve dağıtım maliyetini düşürerek ve tüm ağ dağıtım sürecini kolaylaştırarak özel operatörler tarafından çok yüksek kapasiteli ağlara yatırım yapılmasını kolaylaştırması beklenmektedir. Bu tedbirler aynı zamanda hane halkları ve işletmeler tarafından sabit, mobil ve geniş bant kapsamının kullanımının artırılması amacıyla "Ultra Hızlı Geniş Bant" (UFBB) projesi ve 5G için Ulusal Fon ("Phaistos Fonu" olarak adlandırılmaktadır) gibi mevcut ulusal destek tedbirlerini tamamlamakta ve bunların etkisini arttırmaktadır.

E-devlet ve dijital kamu hizmetleri konusunda, özellikle 2.2 bileşeni altında ve aynı zamanda 3. ve 4. sütunlar altında bir dizi yatırım ve reform planlanmaktadır. Bunlar, Yunanistan'ın 2023 yılına kadar "varsayılan olarak dijital" moda geçme stratejik hedefini yansıtmakta ve vatandaşlara ve işletmelere yönelik birçok devlet hizmetinin uçtan uca yeniden tasarlanmasını ve basitleştirilmesini öngörmektedir. Bu, Yunan şehirlerini modern, müşteri odaklı hizmetler sunan akıllı şehir şampiyonlarına dönüştürerek hem merkezi hem de merkezi olmayan düzeyde dijital kamu hizmetlerinin düşük arzını ve kullanımını ele almak için özellikle önemlidir. Temel hizmetlerdeki (adalet, şehir planlama kurumları, kadastro, göç ve iltica) kilit arşivlerin dijitalleştirilmesi ve bunların ilgili BT sistemlerine entegrasyonu, 'tek seferlik' ilkesinin uygulanmasına izin veren sistem birlikte çalışabilirliği girişimleri ile birleştiğinde, kamu sektörü kuruluşlarının dijital dönüşümü için sağlam bir temel oluşturmakta ve vatandaşlar ve işletmeler için idari yükü azaltmaktadır.

Bu aynı zamanda, 2.2 bileşeni altında yer alan bulut altyapıları ve siber güvenliğe ilişkin öngörülen tedbirler gibi dijital kapasiteler ve ileri teknolojilerle ilgili reformlar ve yatırımlarla da tamamlanmaktadır. Bulut bilişim ve büyük veriye yapılan yatırımlar özellikle sistemlerin, süreçlerin, uygulamaların ve hizmetlerin birlikte çalışabilirliğini sağlamak için arka ofis ve ön ofis süreçlerinin birbirine bağlanmasını amaçlamakta ve sonuçta kamu hizmetlerinin devlet aktörlerine, vatandaşlara ve işletmelere sunumunu iyileştirmesi beklenmektedir. Buna ek olarak bileşen, kamu sektörü sistemlerinin ve verilerinin güvenilirliğini ve güvenliğini artırmak ve vatandaşların kamu sektörü ile etkileşimlerinde güvenlerini artırmak için bir siber güvenlik stratejisinin ve bir dizi siber güvenlik politikasının geliştirilmesini ve uygulanmasını, bir Ulusal Siber Güvenlik Operasyon Merkezi' (SOC) oluşturulmasını ve kamu sektörünün merkezi altyapılarının ve bilgi sistemlerinin siber güvenlik tehditlerine karşı güvenliğini artırmak için G-Cloud kritik altyapısında gelişmiş Güvenlik Hizmetlerinin sağlanmasını öngörmektedir. Bu kapsamlı tedbirler dizisinin uygulanmasının, kamu sektörünün - merkezi, bölgesel ve yerel yönetim kuruluşlarının - dijital dönüşümünü önemli ölçüde hızlandırması beklenmektedir.

Yunanistan'daki kamu hizmetlerinin vatandaşlara ve işletmelere sunumunu iyileştirmek. Bunun da mevcut dijital engelleri ortadan kaldırarak ve daha birlikte çalışabilir, güvenli ve kullanıcı dostu dijital kamu hizmetleri sağlayarak kamu yönetiminin yanı sıra vatandaşlar ve işletmeler için de uzun süreli bir etki yaratması beklenmektedir.

İyileşme ve dayanıklılık planı aynı zamanda 2.3 bileşeni altında başta KOBİ'ler olmak üzere Yunanistan'daki işletmelerin dijitalleşmesini teşvik etmeye yönelik önemli tedbirleri de kapsamaktadır. Planda yer alan reformlar ve yatırımların KOBİ'lerin dijital teknolojileri benimsemelerini teşvik etmesi ve sektörlerinin özel ihtiyaçlarına göre uyarlanmış yenilikçi dijital çözümleri benimsemelerini ve geliştirmelerini sağlaması, örneğin e-ticaret platformlarına katılım yoluyla KOBİ'lerin dijital varlığını genişletmesi ve örneğin daha verimli veri işleme yoluyla işletme maliyetlerini azaltması beklenmektedir. Bileşen 4.6 ayrıca, küçük ve orta ölçekli imalat işletmelerinin teknolojik altyapılarını geliştirmeleri, üretim ekipmanlarını düşük çevresel etkiye sahip en son akıllı teknolojileri kullanarak yükseltmeleri ve nihayetinde sektörün Endüstri 4.0'a geçişini hızlandırmaları için mali destek sağlamayı amaçlayan 'Akıllı Üretimin Hızlandırılması' adlı bir tedbiri de içermektedir. Bu tedbirler daha çok yatay nitelikte olmakla birlikte, bunların da Yunan sanayisinin dijital dönüşümüne katkıda bulunması beklenmektedir.

Plan ayrıca, hayat boyu öğrenme sistemini modernize ederek ve geliştirerek ve dijital becerilere odaklanarak işgücü için piyasanın ihtiyaçlarına uygun bir beceri kazandırma ve yeniden beceri kazandırma sistemi sağlayarak **beşeri sermaye** boyutundaki **mevcut açığı kapatmayı amaçlayan tedbirleri de içermektedir.** Bu tür tedbirlerin dijital uçurumun kapatılmasına ve tüm nüfus genelinde temel dijital okuryazarlığın güçlendirilmesine katkıda bulunması beklenmektedir.

Son olarak plan, Selanik-Sofya-Belgrad sınır ötesi koridorunu destekleyecek olan '5G koridorları' yatırımı, Yunanistan ankarasının Kıbrıs ile bağlantısını sağlayacak olan 'Denizaltı fiber kabloları' yatırımı ve EuroQCI ile birlikte çalışabilirliği sağlayacak olan 'Küçük uydular' yatırımı gibi **sınır ötesi/çok ülkeli dijital boyutu da olan tedbirleri içermektedir.** Plan ayrıca yeni bir yüksek performanslı bilgi işlem sistemine yatırım yapılmasını, ulusal SOC'un oluşturulmasını ve diğer Üye Devletlerin SOC'ları ile ağı bağlanmasını ve Avrupa ile tamamen uyumlu bir ulusal eID sisteminin benimsenmesini de içermektedir.

Sonuç

Öngörülen tüm tedbirlerin değerlendirilmesi dikkate alındığında, toparlanma ve dayanıklılık planının büyük ölçüde dijital geçişe önemli bir katkıda bulunması veya bundan kaynaklanan zorlukları ele alması beklenmektedir ve toplam tahsisatının en az %20'sinin dijital hedefleri desteklemeye katkıda bulunmasını sağlamaktadır. Bu, RRF Yönetmeliği Ek V'in 2.6 kriteri kapsamında A derecelendirmesini gerektirecektir.

4.7. Planın kalıcı etkisi

Yönetim ve kurumlarda yapısal değişim

Plan, kamu yönetimini modernize etmek ve dijitalleştirmek için dijital geçiş ve düşük seviyedeki dijital kamu hizmetlerinin ele alınmasına katkıda bulunması beklenen bir dizi tedbir sunmaktadır. Bileşen 2.2 bu açıdan özellikle . Temel hizmetlerin işleyişinde yapısal iyileştirmeler sağlaması ve Yunanistan'ın 2020'de Dijital Ekonomi ve Toplum Endeksi'nde değerlendirilen 28 ülke arasında 27^{inci} sırada yer aldığı dijital kamu hizmetlerinin kalitesi ve kullanımı konusundaki açığı daraltması beklenmektedir. Diğerlerinin yanı sıra, bileşende yer alan tedbirler, süreç basitleştirme ve dijitalleştirme girişimleri, birlikte çalışabilir kamu sistemleri, tamamen dijitalleştirilmiş kayıtlar ve elektronik havuz ve veri yönetim sistemleri (bulut altyapısı) aracılığıyla kamu sektöründe daha verimli süreçler oluşturmayı amaçlamaktadır. Ayrıca, bu bileşende yer alan tedbirler siber güvenlik, yapay zeka ve iş analitiği gibi gelişmiş araçların kullanılmasını sağlamaktadır. Belediye düzeyinde dijital performansı iyileştirmeyi ve Yunan şehirlerini akıllı şehir şampiyonlarına dönüştürmek için gerekli araç ve becerileri sağlamayı amaçlayan spesifik tedbirler de yer almaktadır. Söz konusu girişimlerin akıllı, kapsayıcı ve daha vatandaş odaklı dijital kamu hizmetlerinin sağlanması üzerinde kalıcı bir etkiye sahip olması ve vatandaşlar ve işletmeler üzerindeki idari yükü azaltması beklenmektedir. Ayrıca bu tedbirler, Genel Veri Koruma Tüzüğü ile uyumlu açık veri politikası, Avrupa elektronik kimliği ve veri güvenliği gibi AB politikalarının uygulanmasına da doğrudan katkıda bulunmaktadır.

Yukarıdakileri tamamlayıcı olarak plan, operasyonel verimliliği ve sağlam mali yönetimi sağlamak için ilave eylemler yoluyla kurumsal dayanıklılığa ulaşmayı amaçlamaktadır. Özellikle, 4.2 bileşeni kapsamındaki kilit tedbirler arasında kamu çalışanlarının önemli bir kısmının (yani işgücünün %40'ından fazlasının) kapasite geliştirme ve becerilerinin artırılması, modern işe alım prosedürlerinin ve kamu çalışanları için bir ödül sisteminin uygulamaya konulması ve kamu yönetimi kademeleri arasındaki sorumlulukların netleştirilmesi ve mevcut çakışmaların giderilmesi için çok düzeyli bir yönetim sisteminin kurulması yer almaktadır. Bunlar, ulusal yolsuzlukla mücadele çerçevesini güçlendirecek tedbirler ve kara para aklama ve terörizmin finansmanı ile mücadeleyi kolaylaştıracak ilgili yasal girişimlerle tamamlanmaktadır. Bileşen ayrıca, ödemelerin gerçekleştirilmesi ve kamu yatırım projelerinin etkin bir şekilde uygulanması da dahil olmak üzere kamu mali yönetimindeki yapısal zayıflıkların giderilmesi için e-ihale ve kurumsal kaynak planlamasına ilişkin modern araçlar getirmektedir. Son olarak, kamu iktisadi teşebbüslerine ilişkin yönetim çerçevesinin modernizasyonu ve güçlendirilmesi öngörülmekte olup, bu çerçevenin söz konusu teşebbüslerin işleyişini ve hizmetlerini temelden iyileştirmesi beklenmektedir. Dijital sütunla birlikte bu tedbirlerin Yunan kamu yönetimini, kamu yönetimi çerçevesinin ³⁴⁾ beş sütununun tamamında, yani (i) politika planlama, politika koordinasyonu ve politika geliştirme; (ii) kamu hizmeti ve insan kaynakları yönetimi; (iii) hesap verebilirlik alanlarında temelden iyileştirmesi beklenmektedir; (iv) hizmet sunumu; ve (v) kamu mali yönetimi.

³⁴⁾ Çerçeve, ECFIN ve REFORM tarafından diğer Komisyon servisleri ile işbirliği içinde ortaklaşa geliştirilmiştir.

Bileşen 4.1 ve 4.2 kapsamındaki dijital dönüşüm girişimlerinin Devletin vergi toplama kabiliyetini güçlendirmesi ve böylece Yunanistan'ın mali sürdürülebilirliği ile ilgili süregelen zorlukların üstesinden beklenmektedir. Önlemler arasında vergi idaresindeki temel dijital sistemlerin yükseltilmesi, otomatik ofis ve iş süreçlerinin uygulamaya konulması, denetim ve kontrollerin dijitalleştirilmesi ve vergi mükelleflerine yönelik e-hizmetlerin iyileştirilmesi yer almaktadır. Bunların vergi kaçırma ve kaçakçılıkla mücadelede vergi idaresinin elindeki çalışma yöntemlerini ve araçlarını iyileştirmesi ve aynı zamanda bağımsız bir otorite olarak özerkliğini güçlendirmesi beklenmektedir. Vergi mevzuatının basitleştirilmesi ve kodifiye edilmesine yönelik tedbirlerle birlikte, bunların vergi mükellefleri için idari yükün azaltılması ve işletmeler için eşit bir oyun alanı yaratılması üzerinde kalıcı bir etki yaratması da beklenmektedir.

Adalet sisteminin verimliliğini ve kalitesini artırmaya yönelik geniş kapsamlı bir gündem de yatırımların önündeki engellerin kaldırılması için kilit öneme sahip olan 4.3 bileşeni altında yer almaktadır. Diğer tedbirlerin yanı sıra, dijital süreç ve araçların devreye sokulması, kontrol yönetim mekanizmalarının geliştirilmesi ve dijital becerilere vurgu yapılarak hâkimlerin ve yargı personelinin eğitilmesi yer almaktadır. Söz konusu tedbirlerin adalet sisteminin idaresi ve işleyişinde yapısal iyileştirmelere katkıda bulunması ve bekleyen davalardaki birikmiş iş yükünü sürdürülebilir bir şekilde azaltması beklenmektedir.

Ayrıca plan, hassas sosyal gruplar da dahil olmak üzere sosyal hizmetlerin etkin sunumu ve performans takibinde uzun vadeli yapısal değişiklikler getirmeyi amaçlamaktadır. Özellikle, e-hasta sağlık kaydı ve e-reçetede tedavi protokolleri dahil olmak üzere dijital altyapı ve araçlara yapılan yatırımların ve 3.3 bileşeni kapsamındaki birinci basamak sağlık sistemi reformunun, sağlık sisteminin kapasitesini ve direncini zayıflatan temel yapısal zayıflıkları iyileştirmesi beklenmektedir. Bileşen 3.4 kapsamında sosyal destek sisteminin dijital dönüşümünün, sosyal refah sisteminin yapısal zayıflıklarını ele alması ve etkili sosyal güvenlik ağlarının uygulanmasını kolaylaştırması beklenmektedir. Ayrıca, 3.2 bileşeni, hayat boyu öğrenme için yeni bir çerçeveye ek olarak müfredat, altyapı ve hizmetler açısından eğitimin dijital dönüşümünü öngörmektedir. Bunu tamamlayıcı olarak, 3.1 bileşeni, kamu istihdam hizmetlerinin sağlanmasındaki yapısal zayıflıkları, görevlerini daha etkili bir şekilde yerine getirmelerini sağlamak için modern, dijital araçlarla donatarak ele almayı amaçlamaktadır. Son olarak, bileşen 1.2, bir enerji eylem planının kabul edilmesi yoluyla enerji yoksulu haneleri hedeflemeyi ve planlanan yatırımdan enerji yoksulu hanelere konutların enerji verimliliğini yükseltmek için özel bir miktar tahsis etmeyi amaçlamaktadır.

Politikalarda yapısal değişim

Özellikle iddialı karbonsuzlaştırma ve çevre koruma hedefleriyle ilgili olanlar olmak üzere, belirli politikaları ve düzenlemeleri iyileştirmesi beklenen önemli tedbirler getirilmiştir. Temiz enerji ile ilgili olarak, bileşen 1.1, yeni RES tesisleri için lisans prosedürünün hızlandırılması, yeni kurulan enerji piyasası için bir izleme mekanizması getirilmesi ve enerji verimliliğinin artırılması ve sera gazı emisyonlarının azaltılması yoluyla düşük karbonlu bir enerji modeline geçişin desteklenmesi de dahil olmak üzere, Yunanistan'ın enerji karışımında yenilenebilir enerji kaynaklarının payını artırmayı amaçlayan tedbirleri içermektedir. Arazi rehabilitasyonu yoluyla Yunanistan'ın 2028 yılına kadar linyitin tamamen kullanımdan kaldırılmasına yönelik ulusal hedefinin desteklenmesine yönelik girişimler

etkilenen alanların yeniden geliştirilmesine yönelik tedbirler de yer almaktadır. Bileşen 1.2 kapsamında binaların enerji verimli bir şekilde yenilenmesi ve iyileştirilmesi ile stratejik yeşil kentsel dönüşüm projelerinin geliştirilmesine yönelik tedbirlerle birlikte planın emisyon azaltma politikası hedeflerine sürdürülebilir bir şekilde katkıda bulunması beklenmektedir. Ayrıca, bileşen 1.3, yeşil ve sürdürülebilir hareketliliğe temelde katkıda bulunması beklenen elektrikli araçlar için şarj altyapısının kurulmasını ve işletilmesini sağlarken, ağaçlandırma girişimleri ve biyolojik çeşitliliğin korunmasına yönelik önlemler bileşen 1.4'e dahil edilmiştir. Son olarak, döngüsel ekonomi ve sürdürülebilir tarımın teşvik edilmesine yönelik tedbirlerin yanı sıra bileşen 4.6 kapsamında kentsel planlamanın iyileştirilmesinin, çevre ve iklim uyum politikalarının uzun vadeli hedeflerine inandırıcı bir şekilde katkıda bulunması beklenmektedir.

Ayrıca, planın sermaye piyasalarını, iş ortamını ve işgücü politikalarının ne ölçüde etkin uygulandığını güçlendirmek için bir dizi yapısal değişikliği ele alması beklenmektedir. Bileşen 4.4, özel borçlulukla mücadele etmek, finansal piyasa bilgilerinin ve kredi genişlemesinin izlenmesine yardımcı olmak ve finansal sektördeki doğal zayıflığı ele alması ve ekonominin gelecekteki şoklara karşı direncini artırması beklenen bilgi asimetrisini ortadan kaldırmak için önlemler getirmektedir. Bileşen 4.6 ve 4.7 kapsamındaki tedbirler

4.7'nin, diğerlerinin yanı sıra, giriş engellerini azaltarak, piyasa gözetim yapılarının kapasitesini geliştirerek ve ihracat süreçlerini rasyonelleştirerek iş ve ticaret yapma konusundaki düzenleyici ve pratik ortamı iyileştirmesi beklenmektedir. Bileşen 3.1 kapsamındaki işgücü piyasası reformu, işgücü piyasasının işleyişini iyileştirmeyi amaçlarken, aynı bileşen kapsamındaki aktif işgücü piyasası politikalarına yapılan yatırımın sürdürülebilir istihdam yaratılmasına katkıda bulunması beklenmektedir. Bileşen 3.2 kapsamında, yeşil ve dijital becerilere vurgu yapılarak işgücünün becerilerinin artırılması ve yeniden becerilerinin geliştirilmesinin, ikiz geçişten kaynaklanan zorlukları ele alarak işgücü piyasasının sağlamlığına katkıda bulunması beklenmektedir.

Kalıcı etki

Plan, sadece semptomatik sorunları değil, belirlenen zorlukların temel nedenlerini ele almayı amaçlayan, uygun analizlerle desteklenen ve bazı durumlarda uygulamalarda bir değişiklik oluşturmayı hedefleyen tedbirler içermektedir. Enerji verimliliği ve enerji piyasası reformlarının birleşiminin, enerji yoksulluğu ve Yunanistan'ın elektrik üretimi için katı fosil yakıtlara (linyit) aşırı bağımlılığı ile ilgili sorunların üstesinden gelmesi beklenmektedir. Demiryolu ağının dijital olarak yenilenmesi gibi tedbirler, akıllı toplu taşıma çözümlerinin eksikliğini gidermeyi amaçlamaktadır. Ayrıca planın, Yunanistan'ın AB'deki benzerlerine kıyasla düşük dijital performansını, özellikle de dijital kamu hizmetlerinin düşük tedariki ve kullanımı ile dijital beceri eksikliğini inandırıcı bir şekilde ele alması beklenmektedir. Plan ayrıca, daha iyi düzenleme ve etki değerlendirmesi ile BT sistemi ve süreç tasarımı (yani 'tasarım yoluyla birlikte çalışabilirlik', vatandaş bilgilerinin 'bir kereye mahsus' sunulması, verilerin açık kullanımı ve müşteri odaklı kamu hizmetleri) dahil olmak üzere bir dizi iyi uygulama getirmeyi amaçlamaktadır. Kamu sektörü personelinin becerilerinin artırılması, dijital araçların kullanılması ve kurumsal iyileştirmeler de dahil olmak üzere reform ve yatırımların, kamu idaresinin bu politikaları uygulama etkili bir şekilde izleme kapasitesini artırması beklenmektedir. Ayrıca, mali ve bütçesel etkileri ve uygulamaya yönelik olası riskleri dikkate aldıklarından, tedbirler sürdürülebilir görünmektedir.

Plan, temel haklar ile AB ve ulusal politikalarla uyumludur ve iyi yönetişime saygı duymaktadır. Özellikle, tedbirler Avrupa Dijital Politikası ve Avrupa Yeşil Anlaşması'nda öngörülen temel AB önceliklerine uygundur. Ayrıca sosyal içerme ve eşitliği teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, iyi yönetim ilkesi doğrultusunda Yunanistan, 2020 sonunda ilk taslak sunulduğunda bir paydaş istişaresi gerçekleştirmiş ve resmi sunumdan birkaç hafta önce Parlamento'da tartışılmak üzere güncellenmiş taslak planın bir özetini sunmuş ve bu özet özel bir web sitesinde kamuya açık hale getirilmiştir³⁵. Planın içeriğinin Yunan Hükümeti'nin Ulusal Reform Gündemi'nde yer alan temel önceliklerle büyük ölçüde uyumlu olması ve Nobel Ödülü sahibi Christopher Pissarides liderliğindeki bir grup tanınmış ekonomist tarafından 2020 yılında geliştirilen Yunan ekonomisi için Kalkınma Planı'na büyük ölçüde yansımaları dikkat çekicidir.

Sonuç

Yunanistan'ın toparlanma ve dayanıklılık planında öngördüğü tüm reformlar ve yatırımlar dikkate alındığında, bunların uygulanmasının büyük ölçüde yönetimde ve ilgili politikalarda yapısal bir değişiklik getirmesi ve kalıcı bir etkiye sahip olması beklenmektedir. Bu durum, RRF Yönetmeliği Ek V 2.7 kriteri kapsamında A notu verilmesini gerektirmektedir.

4.8. Kilometre taşları, hedefler, izleme ve uygulama

Planın uygulanması, ilerlemenin izlenmesi ve raporlama ile görevli yapının yeterliliği

Yunanistan'ın planın uygulanmasını yürütmek, ilerlemeyi izlemek ve raporlama yapmakla görevli yapısı, her biri kurulacak yönetim ve kontrol sistemini yürütmekten sorumlu olacak dört ana organ etrafında şekillenmektedir. İlk olarak, Maliye Bakanlığı'nın bir parçası olan Kurtarma ve Dayanıklılık Tesisi Koordinasyon Ajansı (RRF Koordinasyon Ajansı), her bir bileşen için belirlenen kilometre taşları ve hedefler temelinde tedbirlerin ilerleyişine ilişkin aktif izleme yapmak ve bunların başarısını doğrulamak da dahil olmak üzere, kurtarma ve dayanıklılık planının genel koordinasyonu ve izlenmesinden sorumlu lider ulusal organı oluşturmaktadır. İkinci olarak, her bir spesifik tedbirin uygulanmasına ilişkin sorumluluk iyi tanımlanmıştır ve çoğu durumda, hizmetleri projelerin ilerlemesinin izlenmesini destekleyecek ve RRF Koordinasyon Ajansı ve uygulayıcı organlarla yakın işbirliğini sürdürecektir olan yetkili Bakanlığa düşmektedir. Üçüncü olarak, plandaki tüm tedbirler yetkili Bakanlıklar tarafından atanan ulusal organlar ("uygulama organları") tarafından uygulanacak ve mutabık kalınan kilometre taşları ve hedeflere ulaşılmasının yanı sıra Kurtarma ve Dayanıklılık Aracı için kurulacak yönetim bilgi sistemi aracılığıyla tüm veri ve belgelerin RRF Koordinasyon Ajansına raporlanmasından sorumlu olacaktır. Uygulama organları, AB ve ulusal mevzuata uygunluğu sağlayan kontrol sistemlerini uygulayacaktır.

³⁵ <https://www.minfin.gr/web/guest/tameio-anakampses>

ve Kurtarma ve Dayanıklılık Fonu fonlarının etkin kullanımı, bağımsız bir sertifikalı denetçi tarafından daha da doğrulanacaktır. Önemli gecikmelerin yaşandığı durumlarda, uygulayıcı kurumların RRF Koordinasyon Ajansı'na gerekçe ve düzeltme eylem planı/planları sunmaları beklenmektedir. Son olarak, kilometre taşlarına/hedeflere ulaşılmasının kontrolü, Yunanistan Muhasebe ve Denetim Standartları Gözetim Kurulu'nun resmi siciline kayıtlı olanlar arasından seçilen ve atanan harici bir bağımsız sertifikalı denetçiye verilmiştir.

Dördüncü organ Mali Denetim Komitesidir (EDEL). Maliye Bakanlığı Mali Politika Genel Sekreterliği'nin (Devlet Genel Muhasebe Ofisi) bir parçası olan bu Komite, AB ile ortak finanse edilen programlarda (örneğin Avrupa Yapısal ve Yatırım Fonları) sağlam mali yönetim ilkelerine uyulmasını güvence altına alma misyonuna sahiptir. Planda ayrıca, Kurtarma ve Dayanıklılık Aracı için kurulacak yönetim ve kontrol sisteminde resmi bir rolü olması öngörülmemekle birlikte, izleme ve uygulamaya katkıda bulunması beklenen diğer kurumlara da atıfta bulunmaktadır. Bu kurumlar arasında her Bakanlıktaki Mali Hizmetler Genel Müdürlüğü, Kamu Yatırımları ve Ulusal Stratejik Referans Çerçevesi Genel Müdürlüğü (Kalkınma ve Yatırımlar Bakanlığı'nın bir parçası), Yunanistan Sayıştayı, Ulusal Şeffaflık Kurumu, Merkezi Devlet Yardımları Birimi (Maliye Bakanlığı'nın bir parçası) ve Ön İtirazları İnceleme Kurumu yer almaktadır.

Plan kapsamındaki reformlarla ilgili olarak, izleme rolü Koordinasyon Genel Sekreterliğine verilmiştir. Koordinasyon Genel Sekreterliği'ne (Hükümet Başkanlığı'nın bir parçası) genel olarak hükümetin tüm reformlarının uygulanmasını izleme görevi verilmiştir (4622/2019 sayılı Kanun) ve toparlanma ve dayanıklılık planında, reformlarının ve ilgili kilometre taşlarının başarıyla tamamlandığını teyit etme ve düzenli ve/veya istisnai raporlama yoluyla RRF Koordinasyon Ajansı'nı bilgilendirme sorumluluğuna sahip olacağı belirtilmiştir. İyileşme ve dayanıklılık planı, Koordinasyon Genel Sekreterliği'nin resmi olarak planın yönetim ve kontrol sistemini oluşturan organların bir parçası olmadığını belirtirken, Koordinasyon Genel Sekreterliği'nin uygulayıcı organlarla nasıl ilişki kurmasının beklendiği veya iyileşme ve dayanıklılık planının belirli tedbirlerinin uygulanması sırasında ortaya çıkabilecek sorunların çözümü için yollar önermenin Koordinasyon Genel Sekreterliği'ne mi yoksa KBRF Koordinasyon Ajansı'na mı düştüğü konusunda ayrıntı içermemektedir.

İyileşme ve dayanıklılık planının bileşenleri büyük ölçüde bir Bakanlığın yetkisi altındadır ve bu Bakanlık daha sonra belirli bir bileşen altında yer alan tedbirlerin kapsamına bağlı olarak ilgili uygulama organlarını atayacaktır. Ancak, 1.2, 1.4, 4.2 ve 4.6 bileşenleri gibi bazı daha geniş bileşenler altındaki tedbirler birden fazla Bakanlığa ilgilendirmektedir.

Yunan planı, öngörülen izleme ve raporlama mekanizmasına ilişkin ayrıntılı bir genel bakış sunmaktadır. Daha spesifik olarak, yönetim ve kontrol sistemi, tedbirlerin tüm yaşam döngüsünü kapsayan özel bir izleme aşamasını içermektedir. Bu, uygulayıcı kurumların RRF Koordinasyon Ajansı'na kilometre taşları ve hedeflere ulaşmada kaydedilen ilerleme konusunda periyodik olarak bilgilendirmesi için oluşturulacak analitik süreçleri içerir. İyileşme ve dayanıklılık planı herhangi bir özel plan içermemektedir.

kayıt tutma konusunda, ne uygulamada yer alan kurumların sorumluluğu ne de bu kayıtların ne kadar süreyle saklanacağı konusunda bilgi verilmemiştir.

Kilometre taşları, hedefler ve göstergeler

Yunanistan'ın yatırımların ve reformların yaşam döngüsü boyunca kilometre taşlarını ve hedefleri tanımlarken benimsediği genel yaklaşım aşağıdaki gibidir: (i) 10 yatırım değer ve olgunluk kriterlerine göre "en iyi yatırımlar" olarak belirlenmiştir; (ii) 8 reform etki ve olgunluk kriterlerine göre "kilit reformlar" olarak belirlenmiştir; ve (iii) geri kalan tüm tedbirler odak alanlarına göre 28 grupta sınıflandırılmış ve her grubun genel bir Bakanlığa verilmesi amaçlanmıştır. İyileşme ve dayanıklılık planı, planda yer alan her bir yatırım ve reform için kilometre taşları/hedefler tanımlamaktadır.

Yunan planının kilometre taşları ve hedefleri, planın uygulanmasının etkin bir şekilde izlenmesini sağlayacak uygun bir sistem oluşturmaktadır. Kilometre taşları ve hedefler için önerilen nitel ve nicel göstergeler, bunların tamamlanmasının izlenebilmesi ve doğrulanabilmesi için yeterince açık, gerçekçi ve kapsamlıdır. Ayrıca, kilometre taşları ve hedefler, kapsamı makul ve maliyet etkin olarak değerlendirilen tedbirlerin genel amacını yansıttığı için ilgili ve kabul edilebilirdir.

Genel kurumsal düzenlemeler

İyileşme ve dayanıklılık planında belirtildiği üzere, genel koordinasyondan sorumlu ana organ olan KBRF Koordinasyon Ajansı, Maliye Bakanına bağlı bağımsız bir özel kamu hizmetidir ve 4738/2020 sayılı Kanun uyarınca kurulmuştur. KKA Koordinasyon Ajansı, planın genel koordinasyonu ve izlenmesi ile görevli başlıca ulusal organı oluşturmaktadır. Aynı zamanda yılda iki kez ödeme talebini, sağlam mali yönetime ilişkin bir yönetim beyanı ve Mali Denetim Komitesi'nin (EDEL) denetimlerinin özeti ile birlikte, tespit edilen zayıflıklar ve alınan düzeltici önlemler de dahil olmak üzere Komisyon'a sunan sorumlu organ olarak atanmıştır.

Genel idari kapasiteye ilişkin olarak, toparlanma ve dayanıklılık planında KKA Koordinasyon Ajansında 40 personel istihdam ve tüm kadroların 2021 sonundan önce doldurulmasının beklendiği . Plan, çoğunluğun üniversite mezunu olacağı da dahil olmak üzere personel profillerine ilişkin bazı ayrıntılar sunarken, kaynak ihtiyaçlarının nasıl değerlendirildiğine ilişkin ayrıntılar veya tahsis edilen kaynakların KBRF Koordinasyon Ajansının görevini başarıyla yerine getirmesi için yeterli olacağına dair güvenceler sunmamaktadır.

RRF Koordinasyon Ajansının yasal yetkisi halihazırda mevcuttur ve toparlanma ve dayanıklılık planı, uygulamanın uygulanması ve izlenmesinde yer alan diğer organların yetkilerinin özel bir ulusal yasal düzenleme yoluyla belirleneceğini belirtmektedir. Bu yasal düzenleme, Mali Denetim Komitesi (EDEL) de dahil olmak üzere kilit organların rol ve sorumlulukları da dahil olmak üzere genel yönetim ve kontrol sistemini oluşturacaktır. Yasal düzenlemenin, ilk ödeme talebinin Avrupa Komisyonu'na sunulmasından önce kabul edilmesi beklenmektedir.

Plan kapsamı koordinasyon, uygulama ve izleme düzenlemeleri sunarken, planın uygulanması önemli ölçüde uygulayıcı kuruluşların idari ve uygulama kapasitesine bağlı olacak ve yakından izlenmesi gerekecektir. Uygulayıcı kurumların büyük çoğunluğu henüz belirlenmemiştir; dolayısıyla uygulama kapasitelerini değerlendirmek mümkün değildir. Bu durum, 1.2 bileşeni kapsamındaki yenileme tedbirleri, 3.2 bileşeni kapsamındaki yaşam boyu beceri kazandırma ve 4.6 bileşeni kapsamındaki yatırım, ekonomik ve kurumsal dönüşüm tedbirleri gibi bazı büyük yatırımları da içermektedir. Bazı durumlarda, öngörülen kamu-özel sektör ortaklıklarının yerel kuruluşlarla nasıl bir etkileşim içinde olacağı açık değildir (örneğin, bileşen 1.4 kapsamındaki sulama yatırımları). Ayrıca, yakın zamanda kurulan Yunanistan Kalkınma Bankası'nın bazı tedbirlerin (örneğin 1.4 ve 4.7 bileşenleri kapsamındaki tedbirler) uygulanmasına katkıda bulunması beklenmektedir ve görevini yerine getirmek için yeterli idari kapasiteye sahip olmasını sağlamak önemli olacaktır. Benzer şekilde, belediye şirketleri de dahil olmak üzere belediyelerin teknik hizmetlerinin bazı bileşenlerin (örneğin 1.2 ve 1.4 bileşenleri) uygulanmasına katkıda bulunması beklenmektedir ve özellikle küçük belediyeler için idari kapasiteleri genellikle sınırlıdır ve ihtiyaç duyulduğunda merkezi düzeyden ek destek sağlanması önemli olacaktır.

Yetkililer yakın zamanda uygulamayı iyileştirmek ve idari kapasiteyi artırmak için tedbirler almışlardır ve toparlanma ve dayanıklılık planı bu hedefe katkıda bulunması beklenen başka özel tedbirler de içermektedir. Özellikle, yetkililer yakın zamanda, büyük kamu yatırım projelerinin planlanmasını ve olgunlaşmasını iyileştirmeyi ve hızlandırmayı amaçlayan bir proje hazırlama tesisi ile tamamlanan büyük altyapı projeleri için stratejik bir proje hattı oluşturmuştur. Mart 2021'de kabul edilen kamu ihale kanunu da çerçeveye önemli iyileştirmeler getirmiş ve Mayıs 2021'de 2021-2025 yılları için yeni bir ulusal kamu alımları stratejisinin uygulanmasına yönelik bir eylem planının kabul edilmesiyle tamamlanmıştır. Bu ulusal stratejiyi temel alan plan, kamu ihale süreçlerinin dijital dönüşümü ve etkili bir yönetim sisteminin kurulması da dâhil olmak üzere, kamu ihale çerçevesinin (bileşen 4.2 kapsamında) verimliliğini daha da artırmaya yönelik tedbirler içermektedir. Ayrıca 4.2 bileşeni, belediyelerin teknik hizmetlerine yönelik hedefli eylemler de dahil olmak üzere kamu idaresinin insan kaynaklarını geliştirmeyi amaçlayan tedbirleri de içermektedir. İyileştirme ve dayanıklılık planının büyüklüğü göz önünde bulundurulduğunda, tüm uygulayıcı kurumların hızlı bir şekilde atanması ve RRF Koordinasyon Ajansı'nın sapmaları/gecikmeleri erken bir aşamada ele almak için sağlam bir risk yönetimi stratejisine sahip olması önemli olacaktır.

Sonuç

Yunanistan'ın toparlanma ve dayanıklılık planında önerdiği düzenlemelerin, öngörülen zaman çizelgesi, kilometre taşları ve hedefler ile ilgili göstergeler de dâhil olmak üzere, toparlanma ve dayanıklılık planının etkili bir şekilde izlenmesini ve uygulanmasını sağlamak için yeterli olması beklenmektedir. Bu durum, RRF Tüzüğü Ek V'in 2.8 numaralı değerlendirme kriteri kapsamında A notu verilmesini gerektirecektir.

4.9. Maliyetlendirme

İyileştirme ve dayanıklılık planı, maliyetin ortaya çıktığı tüm yatırım projeleri ve reformlar için ayrıntılı maliyet değerlendirmeleri sunar. Maliyet açıklamaları kullanılan metodolojiye göre değişmekle birlikte, makuliyet, akla yatkınlık ve AB finansmanı ile birlikte değerlendirilebilecek uygun düzeyde bilgi sağlamaktadır. Ayrıca, planda yer alan ekonomik ve sosyal etki değerlendirmesiyle birlikte maliyet değerlendirmesi, toplam maliyetlerin tedbirlerden beklenen ekonomik ve sosyal etkiyle orantılı olup olmadığına ve maliyet verimliliğine ilişkin bir değerlendirme yapılmasına da olanak tanır. Yunan hükümeti proje başına maliyeti belirlemek ve doğrulamak için dört adımlı bir yaklaşım izlemiş ve ardından bunları toparlanma ve dayanıklılık planının her bir bileşeni ve ayağı için toplamda bir araya getirmiştir. Bu adımlar şunlardır: 1) proje başına özel bir rapor hazırlanması; 2) mevcut maliyetlendirme bilgi ve verilerinin incelenmesi; 3) tüm ana maliyet kalemlerinin ayrıntılı dökümü ve maliyetlendirme metodolojisine karar verilmesi; ve 4) proje başına, bileşen başına ve plan düzeyinde maliyet doğrulaması.

Her proje için, temel özelliklerinin kısa bir tanımını, zaman çizelgesine ve ulaşılacak kilometre taşlarına veya hedeflere genel bir bakışı ve proje bütçesinin bir dökümünü içeren bir maliyet analizi raporu hazırlanmıştır. Bu bütçe dökümü, katma değer vergisi hariç tahmini maliyeti içermekte ve projenin başlangıcına ilişkin bilgiler ile Şubat 2020'den önce hiçbir maliyetin oluşmadığına dair güvencelerin yanı sıra maliyetin tekrarlanmasına ilişkin bilgileri de içermektedir. Bütçe ayrıca, diğer özel taraflar veya Birlik finansmanı tarafından karşılanan maliyetlere ilişkin bilgileri de içerir; bu durumda çifte finansman olmamasını sağlamak için bunlar proje maliyetinden çıkarılmıştır. Ayrıca, maliyet analizi raporlarının bu bölümünde maliyet tahmininde kullanılan metodoloji, kritik maliyet etkenleri, birim maliyetler ve toplam birim sayısı ile proje başına toplam bütçenin tahminine ilişkin bilgiler de yer almaktadır. Raporda ayrıca, proje maliyetini doğrulamak için kullanılan benzer projelerin tarihsel ve karşılaştırmalı maliyetlerinin yanı sıra ilgili çalışmalar gibi destekleyici materyallere referanslar da yer almaktadır.

Maliyetlendirme metodolojisi açısından plan, bir projenin olgunluğuna ve verilerin mevcudiyetine bağlı olarak üç farklı yaklaşım (aşağıdan yukarıya maliyet hesaplama, parametrik maliyet hesaplama ve yukarıdan aşağıya maliyet tahmini) sunmaktadır. Aşağıdan yukarıya yaklaşımı, her bir parçalı maliyet sürücüsünün maliyetini tahmin eder ve ardından tek tek birimlerin maliyetini projenin tahmini toplam maliyetinde toplar. Parametrik yaklaşım, proje maliyetini tahmin etmek için benzer projelere ve geçmiş rakamlara dayanır; yukarıdan aşağıya maliyet tahmini yaklaşımı ise toplam maliyeti bireysel maliyet parametrelerine paylaştırır. Bu yaklaşım da büyük ölçüde geçmiş verilere dayanır ancak özellikle karşılaştırılabilir maliyet bilgilerinin sınırlı olduğu durumlarda uzman görüşünü de dikkate alır. Maliyet analizi raporları, Yunan hükümeti ile sözleşmeye dayalı ilişkisi nedeniyle bağımsız bir organ olarak görülemeyecek harici bir danışman ile işbirliği içinde hazırlanmıştır. Maliyet tahminleri Yunanistan'ın Ulusal Verimlilik Kurulu tarafından değerlendirilmiş, Kurul bu tahminleri makul, mantıklı ve orantılı bulmuş ve sonuç olarak maliyet tahminlerini onaylamıştır.

Makul maliyetler

Yunan hükümeti, sağlanan maliyet tahminlerinin makullüğünü gerekçelendirmek için proje maliyetinin ayrıntılı dökümlerini sunmuştur. Maliyet tahminleri, toplam maliyeti farklı kalemlere ayıran ve ana maliyet etkenlerinin ve projenin toplam maliyetinin nasıl tahmin edildiğinin belirlenmesine olanak tanıyan maliyet tablolarını içermektedir. Maliyet tahminlerinin altında yatan hesaplamalar ve varsayımlar iyi anlaşılabilir ve önlemlerin çoğu için sağlamdır. Ayrıntılı maliyetlendirme özetleri, maliyet tahmininde kullanılan metodolojik yaklaşıma ilişkin genel bir bakış da sunmaktadır; en sık kullanılan yaklaşım aşağıdan yukarıya yaklaşımdır. Bazı yatırım projelerinin, yatırımın doğası gereği tekrarlayan maliyet yaratması beklenmektedir, ancak bu durumlar sınırlı sayıdadır ve usulüne uygun olarak gerekçelendirilmiş ve iyi bir şekilde açıklanmıştır. Tüm maliyet kırımları yalnızca Şubat 2020'den sonra gerçekleşen maliyetleri içermektedir ve katma değer vergisi maliyet hesaplamalarının dışında tutulmuştur. Genel olarak, yatırım ve reform projelerindeki tahmini maliyetler belirli tedbirler için uygundur ve tedbirlerin çoğu için yeterince gerekçelendirilmiştir.

Makul maliyetler

Yunan hükümeti, planın tahmini toplam maliyetinin öngörülen projelerin niteliği ve türüyle uyumlu olduğunu göstererek, planlanan reformların ve yatırımların maliyetinin makullüğüne ilişkin yeterli bilgi ve kanıt sunmuştur. Detaylı proje maliyet dökümünün parçası olarak Yunan hükümeti, tahmini maliyetin neden projenin niteliği ve türüyle uyumlu olduğu ve makul olarak kabul edilmesi gerektiğine dair bir gerekçeye yer vermiştir. Bu gerekçeler genellikle karşılaştırılabilir ve yakın zamanda Yunanistan'da ya da diğer AB Üye Devletlerinde sonuçlandırılmış referans projeler, ilgili çalışmalar, karşılaştırılabilir projelerin yakın zamanda sonuçlandırılmış ihalelerinin ihale belgeleri ve ortalama piyasa oranları ile desteklenmektedir. Çok yenilikçi nitelikte olan ya da örneğin talep odaklı planlar yoluyla belirli bir eylemi destekleyecek olan ve bu nedenle diğer mevcut projelerle doğrudan karşılaştırılamayan bazı projeler için, maliyet tahminlerinin makullüğünü kanıtlamak üzere bilimsel kaynaklar ve girdi maliyetleri kullanılmıştır. Sınırlı sayıda proje, karşılaştırılabilir proje maliyeti ile yeterince doğrulanmamıştır veya atıfta bulunulan kanıtlara erişilememiştir. Tahmini proje maliyetinin referans projelerin proje maliyetini aştığı durumlarda, aşan kısım genellikle uygun bir aralıkta kalmaktadır.

Çifte Birlik finansmanı yok

İyileştirme ve dayanıklılık planında önerilen tedbirlerin çoğu %100 oranında İyileştirme ve Dayanıklılık Fonu'ndan finanse edilmektedir ve diğer finansman kaynaklarının kullanıldığı birkaç istisna dışında yeterli bilgi sağlanmıştır. Yunan hükümeti her bir tedbir için finansman kaynaklarına ilişkin bilgi sağlamış olup, bunların büyük çoğunluğu %100 oranında Kurtarma ve Dayanıklılık Fonu'ndan finanse edilmektedir. Ulusal veya diğer AB fon kaynaklarının da kullanıldığı az sayıdaki durumda, Kurtarma Dayanıklılık Fonu kapsamında karşılanmayan miktarlar ve maliyet kalemlerine ilişkin bilgiler, tedbir başına maliyet dökümünün bir parçası olarak sağlanmıştır. Kurtarma ve Dayanıklılık Tesisi dışındaki finansman kaynakları tarafından karşılanan maliyetler, Tesis tarafından desteklenecek toplam maliyetten çıkarılmıştır, böylece net bir sınırlama sağlanmış ve çifte finansmandan kaçınılmıştır. Bu nedenle plan, Kurtarma ve Dayanıklılık Tesisi'nin desteğinin şu şekilde olmasını beklemektedir

Diğer Birlik fonları ve programları kapsamında sağlanan desteğe ek olarak sağlanır ve aynı maliyeti karşılamaz.

Orantılı ve uygun maliyetli maliyetler

Önemli olumlu ekonomik ve sosyal etkisi ve maliyetin makul ve inandırıcı olduğuna ilişkin olumlu değerlendirme nedeniyle, kurtarma ve dayanıklılık planının toplam maliyeti, öngörülen tedbirlerin beklenen sosyal ve ekonomik etkisiyle orantılı olarak değerlendirilebilir. Bölüm 4.3'te belirtildiği üzere, planın bir parçası olarak öngörülen tedbirler birlikte değerlendirildiğinde, koronavirüs salgınının neden olduğu ekonomik krizin bazı olumsuz etkilerini gidermenin yanı sıra ekonomi ve toplumda yapısal değişiklikleri teşvik ederek önemli bir ekonomik ve sosyal etkiye sahip olması beklenmektedir. Bu tedbirlerle ilgili maliyetler iyi bir şekilde açıklanmış, makul ve mantıklı olarak değerlendirilmiştir ve bu nedenle beklenen sosyal ve ekonomik etkiyle orantılıdır.

Sonuç

Yunanistan tarafından kurtarma ve dayanıklılık planının tahmini toplam maliyetinin miktarına ilişkin sunulan gerekçe orta derecede makul, akla yatkın, maliyet etkinliği ilkesiyle uyumlu ve ekonomi üzerinde beklenen ulusal ekonomik ve sosyal etkiyle orantılıdır. Yunanistan, Kurtarma ve Dayanıklılık Planı kapsamında finanse edilecek reformların ve yatırımların tahmini maliyetinin mevcut veya planlanan Birlik finansmanı tarafından karşılanmadığına dair yeterli bilgi ve kanıt sunmuştur. Bu durum, RRF Tüzüğü Ek V 2.9 değerlendirme kriteri kapsamında B notu verilmesini gerektirmektedir.

4.10. Kontroller ve denetim

İç kontrol sisteminin sağlamlığı ve rol ve sorumlulukların dağılımı

Yunan planı, MCS olarak tanımlanan özel yapım bir Yönetim ve Kontrol Sistemi olan uygulama sistemini tanımlamaktadır. Koordinasyon organı, projelerin ilerleyişini aktif olarak izleyecek ve her bir bileşen ve/veya reform ve yatırım için belirlenen kilometre taşları ve hedeflere ulaşıldığını doğrulayacak olan Kurtarma ve Dayanıklılık Aracı Koordinasyon Ajansı olacaktır. Recovery and Resilience Facility Koordinasyon Ajansı ayrıca, RRF Yönetim Bilgi Sistemi (MIS) aracılığıyla kilometre taşlarına ve hedeflere ulaşıldığının doğrulanmasının ardından, yönetim beyanı ve tespit edilen zayıflıklar ve alınan düzeltici önlemler de dahil olmak üzere gerçekleştirilen denetimlerin bir özeti ile birlikte ödeme taleplerini Avrupa Komisyonu'na . Uygulayıcı Kuruluşlar (IB'ler), bağımsız sertifikalı denetçiler tarafından kontrol edilecek olan onaylanmış projelerin yönetimini ve uygulanmasını üstlenirken, Bakanlıklar da projelerin ilerlemesinin izlenmesini destekleyecektir. 2001'den bu yana Avrupa Yapısal ve Yatırım Fonları için yetkili Denetim olan EDEL, ödeme talepleri Kurtarma ve Dayanıklılık Aracı Koordinasyon Ajansı tarafından sunulmadan önce tüm sürecin denetlenmesinden sorumlu olacaktır.

Sistem, rollerin ve sorumlulukların açıkça tanımlandığı ve ilgili kontrol işlevlerinin uygun şekilde ayrıldığı sağlam bir süreç ve yapı sunmaktadır. Kurtarma ve Dayanıklılık Tesisi olarak kontrol organlarının bağımsızlığı sağlanır

Koordinasyon Ajansı, 4738/2020 sayılı Kanun uyarınca kurulmuş, Maliye Bakanı'na bağlı bağımsız bir özel kamu hizmetidir.

Kontrol sistemlerinin ve diğer ilgili düzenlemelerin yeterliliği

Yönetim ve Kontrol Sistemi, tüm tedbirlerin uygulanması boyunca yürürlükteki Birlik hukukuna ve ulusal hukuka uyumu sağlamak için uygulanan prosedürleri belirtir. Ayrıca, kontrol ve denetimlerin ayrı ve farklı seviyelerde uygulanmasına izin vererek tüm ciddi usulsüzlükleri (dolandırıcılık, yolsuzluk, çıkar çatışması) ve potansiyel çifte finansmanı açıkça ele almaktadır. Özellikle ilk aşamada, bağımsız sertifikalı denetçiler, uygulayıcı kurumlar adına i) Kurtarma ve Dayanıklılık Fonu finansman talepleriyle ilişkili olarak üzerinde mutabık kalınan kilometre taşlarının ve hedeflerin yerine getirildiğini, ii) AB ve ulusal hukuka uygunluğu ve iii) ciddi usulsüzlüklerden ve çifte finansmandan kaçınıldığını doğrulamak için denetimler gerçekleştirecektir. Yukarıdakilere ek olarak ve kendi takdirine bağlı olarak, Kurtarma ve Dayanıklılık Tesisi Koordinasyon Ajansı, kendi adına kilometre taşlarının ve hedeflere ulaşıldığının doğrulanması için dış denetçileri görevlendirebilir. Ayrıca EDEL, bu tür görevleri yerine getirme yetkisinin/yetkisinin bir parçası olarak ikinci seviye denetimleri gerçekleştirecektir.

Önerilen tedbirler, Kurtarma ve Dayanıklılık Fonu tarafından sağlanan fonlar kullanılırken tespit edilen usulsüzlüklerin önlenmesi, tespit edilmesi ve düzeltilmesi için yeterli düzeyde kontrol sağlandığına dair güvence vermektedir. Riskin önlenmesi ve yönetilmesine yönelik tedbirlerin kabul edilmesi, ya bir Uygulayıcı Kuruluş tarafından uygulanacak münferit tedbirler ya da RRP MCS'nin öngörülen prosedürlerine entegre edilmesi gereken yatay tedbirler için bir teklif ile ilgilidir (örneğin, bir kontrol listesine yeni bir kontrol noktasının eklenmesi). Kurtarma ve Dayanıklılık Tesisi Koordinasyon Ajansı, riskleri azaltmak ve olası vakalarla mücadele etmek için çıkar çatışmalarıyla ilgili bir politika uygulayacaktır. Bu nedenle, MCS'nin bir parçası olarak analitik prosedürler tasarlanacak, olası bir çıkar çatışmasının varlığını belirlemeye yardımcı olacak araçlar sağlanacak ve bu tür durumları tespit etmek için ilgili bir kırmızı bayraklar listesi mevcut olacaktır. Mali düzeltmeler, ulusal düzenleyici çerçeveye uygun olarak mali etkisi olan hatalara uygulanacaktır. Mali düzeltmeler, Kurtarma ve Dayanıklılık Fonu tarafından finanse edilmesi çerçevesinde, bir projedeki Birlik ve/veya ulusal katılımın tamamının veya bir kısmının iptal edilmesiyle ilgilidir ve düzeltme, tespit edilen usulsüz harcamayla orantılıdır.

Ayrıca her bir bileşene yönelik usulsüzlüklerle ilgili tespit edilmiş özel bir risk de bulunmamaktadır. Nihai yararlanıcılara ilişkin veriler, RRF Yönetim Bilgi Sisteminin yanı sıra yükleniciler, alt yükleniciler, intifa hakkı sahipleri ve toparlanma ve dayanıklılık planı kapsamındaki reformların ve yatırım projelerinin uygulanmasına yönelik her türlü tedbirin bir listesi tarafından saklanmaktadır. Buna ek olarak Komisyon, (a) verilerin toplanmasını ve kilometre taşları ile hedeflere ulaşılmasının izlenmesini sağlayacak; (b) yönetim beyannameleri ve denetim özetinin yanı sıra ödeme taleplerinin imkan tanıyacak ve (c) ilk ödeme talebi yapılmadan önce İyileştirme ve Dayanıklılık Tesisi Yönetmeliğinin 22. Maddesi uyarınca yararlanıcılar, yükleniciler, alt yükleniciler ve hak sahiplerine ilişkin verilerin toplanması ve saklanması için gerekli prosedürleri oluşturacak bir sistemin işler durumda olacağına dair güvenceye ihtiyaç duymaktadır. Sistem hakkında özel bir denetim raporu

üstlenilecektir. Raporda herhangi bir zayıflık tespit edilmesi durumunda, denetim raporu düzeltici eylemler önerecektir. Bu, özel bir kilometre taşı aracılığıyla uygulanacaktır.

Çifte AB finansmanından kaçınmak için düzenlemelerin yeterliliği

Çifte finansmanın önlenmesi, tespit edilmesi ve engellenmesi, RRF Yönetim ve Kontrol Sistemi içerisinde yapılandırılmış sağlam prosedürler aracılığıyla projelerin yaşam döngüsünün tüm aşamalarında sağlanacaktır. İlk olarak, tüm Uygulayıcı Kuruluşlar, RRF Yönetim Bilgi Sisteminde sunulan Fiş aracılığıyla, aynı proje için (mevcut veya önceki dönemde) daha önce herhangi bir Birlik fonu verilmediğini beyan etmek zorunda olacaktır. Ayrıca, RRF Yönetim Bilgi Sisteminin yapısı, IB'lerin finansmanı ile ilgili tüm olası veri kaynaklarının çapraz kontrolüne, tespitine ve birleştirilmesine izin verecek ve farklı AB finansman akışlarını sistematik olarak ayıracaktır. Bu düzeyde bir konsolidasyon ve şeffaflık, Kurtarma ve Dayanıklılık Fonu ve diğer AB programlarından gelen çifte finansmanın erken tespit edilmesini ve önlenmesini sağlarken, IB'ler için önleyici bir faktör olarak hareket edecektir. Veri toplama ve konsolidasyon büyük ölçüde farklı bilgi sistemleri arasındaki sinerjiye ve birlikte çalışabilirliğe dayanırken, çifte finansman vakaları (mevcut) İş Zekası araçları aracılığıyla işaretlenecektir. Örneğin, Avrupa Yapısal Fonları ve Yatırım Fonları için kullanılan mevcut platformla aynı platformda geliştirilecek olan RRF Yönetim Bilgi Sistemi, AB ile ilgili tüm farklı veri kaynaklarıyla veri alışverişinde ve çapraz kontroller uygulayabilecektir. Buna göre, RRF Yönetim Bilgi Sistemi, Kamu Sektörünün diğer bilgi sistemleri ile birlikte çalışabilir olacaktır. Ayrıca, Kurtarma ve Dayanıklılık Aracı kapsamındaki programlar arasında çifte finansmanı önlemek için ek bir tedbir olarak, yeni OpenPEPPOL protokolü temelinde elektronik fatura kullanımının değerlendirilmesi olacaktır. Bu şekilde her bir fatura Yönetim Bilgi Sistemi içerisinde birleştirilecek ve dolayısıyla başka bir kaynaktan finanse edilemeyecektir. Son olarak, bağımsız dış denetçiler de denetimleri sırasında olası bir çifte finansmanın varlığını inceleyeceklerdir. Denetim raporları projelerin tüm aşamalarında gerçekleştirilecek ve RRFA Yönetim Bilgi Sistemine yüklenecek, ardından aynı proje (veya kilometre taşı) için çifte finansman alınmadığına dair bir beyan verilecektir. Ayrıca, EDEL de denetimleri sırasında yukarıdaki konuyu ele alacaktır.

İlgili IB'lerin yetkisi altındaki AB finansmanı ile ilgili tüm olası veri kaynaklarının çapraz kontrolüne, tespitine ve konsolidasyonuna olanak tanıyacak olan RRF MIS sayesinde, uygulamaya konulan düzenlemeler yeterli ve yeterlidir. Veri toplama ve konsolidasyon, farklı bilgi sistemleri arasındaki sinerji ve birlikte çalışabilirliğin yanı sıra yukarıda açıklandığı gibi yeni OpenPEPPOL protokolünün kullanımına da büyük ölçüde dayanacaktır.

Kontrol fonksiyonunun yasal olarak güçlendirilmesi ve idari kapasitesi

Kontroller ve denetimler için aktörlerin rolleri ve sorumlulukları açıktır, ilgili kontrol işlevleri uygun şekilde ayrıştırılmıştır ve denetimleri gerçekleştiren aktörlerin bağımsızlığı sağlanmıştır. Kurtarma ve Dayanıklılık Tesisi Koordinasyon Ajansı, Maliye Bakanı'na bağlı bağımsız bir özel kamu hizmetidir ve 4738/2020 sayılı Kanun uyarınca kurulmuştur.

toparlanma ve dayanıklılık planının genel koordinasyonu ve izlenmesiyle görevli baş ulusal organı oluşturmaktadır. Denetim Otoritesi ile ilgili olarak, EDEL'in planı denetleme yetkisi, ilgili tüm aktörlerin yanı sıra yönetim ve kontrol sistemi sorumlulukları ve prosedürlerini de içerecek özel bir ulusal yasal düzenlemede sağlanacaktır. Kurtarma ve Dayanıklılık Tesisi Koordinasyon Ajansı'nın 29 Üniversite Eğitimi, 4 Teknolojik Eğitim ve 5 Ortaöğretim çalışanından oluşan Kamu Sektörü daimi personeli tarafından ağırlıklı olarak (en az yüzde 50 oranında) karşılanacak toplam 40 personel pozisyonuna sahip olacağı belirtilmektedir. İyileştirme ve Dayanıklılık Tesisi Koordinasyon Ajansının organizasyon yapısı ve sorumlulukları, Yönetim Kontrol Sisteminin süreçlerini tam olarak yansıtacak şekilde, nihai hale getirilir getirilmez değiştirilebilir, ancak mevcut personel planı İyileştirme ve Dayanıklılık Tesisi Koordinasyon Ajansının idari kapasitesi konusunda makul bir güvence vermektedir.

EDEL'in organizasyon yapısında gerekli yasal düzenlemeler yapılarak, Mali Denetim Komitesi'ne bağlı olarak, Ortak Finanse Edilen Programların Denetiminden Sorumlu Genel Müdürlük bünyesinde **yeni bir birim kurulacaktır**. Bu yeni Birim için, personel miktarı net olarak belirtilmemekle birlikte, ilave özel personel pozisyonları öngörülmektedir. Pozisyonların, Genel Müdürlüğün mevcut pozisyonlarından veya Maliye Bakanlığının diğer birimlerinden personel transfer edilerek ve Genel Hükümetin diğer hizmetlerinden ve kuruluşlarından geçici görevlendirme yoluyla karşılanması öngörülmektedir. Denetim görevlerinin bir kısmının dışarıdan temin edilmesi seçeneği de öngörülmektedir.

EDEL'in, kurtarma ve dayanıklılık planının onaylanmasının ardından, yalnızca Kurtarma ve Dayanıklılık Tesisi'nin uygulanması için özel bir ulusal yasal düzenleme ile sağlanacak olan kurtarma ve dayanıklılık planını denetleme yetkisinin beklemede olması bir eksikliktir. Bu eksiklik, özel bir kilometre taşının uygulanması yoluyla giderilmektedir.

Denetim ve kontrol bölümü, Yunanistan'da planın uygulanması ve kontrolüne ilişkin düzenlemelerin eksiksiz bir tanımını vermektedir. Plan düzeyinde, rapor oldukça ayrıntılıdır ve Komisyon'a RRF'den tahsis edilen fonların izlenmesi ve uygulanması için sağlam bir yapının mevcut olduğuna dair makul bir güvence vermektedir.

Sonuç

Yunanistan tarafından Kurtarma ve Dayanıklılık Planında, Kurtarma Programı ve diğer Birlik programlarından çifte finansman sağlanmasını önlemeye yönelik düzenlemeler de dâhil olmak üzere, Kurtarma Programı kapsamında sağlanan fonların kullanımı sırasında yolsuzluk, dolandırıcılık ve çıkar çatışmalarını önlemek, tespit etmek ve düzeltmek için önerilen düzenlemelerin, bekleyen sorunların ilk ödeme talebinden önce, özel kilometre taşı aracılığıyla ele alınması koşuluyla yeterli olduğu değerlendirilmektedir. Bu durum, RRF Tüzüğü Ek V 2.10 değerlendirme kriteri kapsamında A notu verilmesini gerektirmektedir.

4.11. Tutarlılık

Karşılıklı güçlendirici önlemler

İyileştirme ve dayanıklılık planı, akıllı, kapsayıcı ve sürdürülebilir ekonomik kalkınmaya katkıda bulunmaya yönelik tutarlılığını sağlayan Yunan ekonomisi için kapsamlı Kalkınma Planına dayanmaktadır. Dört ana sütun etrafında yapılandırılmıştır ("Yeşil

Geçiş", "Dijital Dönüşüm", "İstihdam, beceriler ve sosyal uyum", "Özel Yatırımlar ve Ekonominin Dönüşümü"), uygulandıklarında sinerji yaratmaları beklendiği için birbirlerini güçlendiren tedbirler içermektedir.

Planın yeşil ve dijital geçiş bölümündeki tedbirler birbiriyle oldukça bağlantılıdır. Bu tedbirler, Yunan ekonomisinin yeşil ve döngüsel dönüşümü için kilit öneme sahip olan dijital dönüşümle ilgili tedbirleri içermektedir. Örneğin, 2.3. bileşeni altındaki tedbirler,

Yani işletmelerin dijitalleşmesi, finansman ve dijital farkındalık programları yoluyla dijital bir altyapı oluşturarak işletmelerin dijital olgunluğunu artırmaya odaklanmaktadır; bu aynı zamanda yeşil geçiş kapsamındaki tedbirlerin uygulanmasını da kolaylaştıracaktır (örneğin ulaşım sektörünün elektrifikasyonu). Benzer şekilde, yeşil geçiş sütununa iklimle ilgili ve sürdürülebilirlik kriterlerinin dahil edilmesi, dijital teknolojilerin yaygınlaştırılmasını sağlayacak ve dijital geçişe katkıda bulunacaktır.

İstihdam, beceriler ve sosyal uyuma ilişkin üçüncü sütun, sürdürülebilir **istihdam** yaratılmasına, eğitim sisteminin ve becerilerin geliştirilmesine ve yüksek kaliteli ve etkili sağlık ve sosyal bakım hizmetlerinin sağlanmasına öncelik vererek **dijital ve yeşil geçişlerin Yunan toplumunun farklı kesimleri arasında adil olmasını sağlayacak tedbirleri içermektedir.**

Dördüncü sütun, özel ve kamu yatırımlarını harekete geçirerek ve Yunanistan'da dijital ve yeşil dönüşümün gerçekleşmesini sağlayacak kurumsal çerçeveler oluşturarak **rekabetçiliği ve yenilikçiliği artırmaya yönelik tedbirler sunmaktadır.**

Tedbirlerin tamamlayıcılığı

Yunanistan'ın planı tutarlıdır ve tedbirler ve bileşenler arasındaki tamamlayıcılıktan yararlanmaktadır. Plan, Nobel ödüllü Profesör Pissarides başkanlığındaki bir komite tarafından 2020 yılında hazırlanan Yunan ekonomisine yönelik kapsamlı Kalkınma Planına dayanmakta ve bu planla tutarlılık göstermektedir. Tedbirler, ülkeye özgü tavsiyelerin yerine getirilmesini sağlamak üzere dikkatle tasarlanmıştır. Başta Avrupa uyum politikası fonları olmak üzere, araçlar arasında daha geniş bir tutarlılığı teşvik etmek amacıyla, kaynakların bölgesel olarak dengeli bir şekilde dağıtılması teşvik edilmektedir.

Yeşil geçişle ilgili 1.1, 1.2 ve 1.3 gibi bileşenler güçlendirmekte ve enerji geçişine ortaklaşa katkıda bulundukları için tamamlayıcı reformlar ve yatırımlar olarak hareket etmektedir. Bu tedbirlerin amacı, bir yandan daha temiz enerji üretirken diğer yandan da enerjinin nihai tüketiminde tasarruf sağlamak ve 2030 yılına kadar AB iklim ve enerji hedeflerine ulaşmaktır. Bileşen 1.1 - "Güçlendirme" - reformlarının amacı, yenilenebilir enerji kaynaklarının gelişimini hızlandırmayı amaçlayan yatırımlar ve reformlar yoluyla iklim ve enerji planlarına katkıda bulunmak ve bunların iyileştirilmiş şebekeler ve gelişmiş ara bağlantı yoluyla entegrasyonunu sağlamaktır. Tüm bunlar Yunan ekonomisinin sürdürülebilir kalkınmasını tamamlayıcı nitelikte olup Yunan toplumu için daha sağlıklı ve temiz bir geleceğe katkıda bulunmaktadır. Bileşen 1.2 kapsamındaki "Yenileme" reformları ve yatırımları, enerji verimliliğini artırmayı ve bina sektörünün enerji performansını yükseltmeyi amaçlamaktadır ve ekonomik büyümeyi artırmak, iş fırsatları yaratmak ve sosyal dayanıklılığı teşvik etmekle uyumludur. "Enerji Yoksulluğu Eylem Planı" reformu, "Konut binalarında enerji yenileme" yatırımı ile bağlantılıdır, çünkü enerji verimliliği yüksek konut binalarının enerji iyileştirmesi için bir çerçeve sağlamayı amaçlamaktadır.

savunmasız haneler ve diğer sosyal gruplar. Bileşen 1.3 kapsamındaki "Şarj Et ve Yakıt Al" reformları ve yatırımları sürdürülebilir hareketliliği artırmayı, ekonomik büyümeyi geliştirmeyi, iş fırsatları yaratmayı ve sosyal dayanıklılığı teşvik etmeyi amaçlamaktadır. "E-mobilite - Elektrikli araç şarjı kurulumu ve işletimi için çerçeve" reformu, Yunan ulaşım sektörünün elektrifikasyonuna yönelik mevzuat değişiklikleri sağlamayı amaçlayan "Elektromobilite" yatırımı ile bağlantılıdır. Bileşen 1.4'te alan "Kaynakların sürdürülebilir kullanımı, iklim esnekliği ve çevrenin korunması" reformları ve yatırımları sürdürülebilir yönetimi geliştirmeyi amaçlamaktadır ve doğal çevrenin korunması, döngüsel ekonominin geliştirilmesi ve sivil korumanın güçlendirilmesi ile uyumludur.

Yunanistan planı ayrıca 2.1, 2.2 ve 2.3 bileşenleri altında dijital dönüşüme yönelik tedbirler sunmakta olup bunlar kamu yönetimi (4.2 bileşeni), araştırma ve yenilikçilik (4.5 bileşeni) ve kilit ekonomik sektörlerin modernizasyonu (4.6 bileşeni) bileşenleri altındaki tedbirleri tamamlayıcı niteliktedir. Dijital dönüşüm reformları ve yatırımları ile basitleştirilmiş vergilendirme sistemine ilişkin tedbirler de daha iyi ve daha işlevsel bir adalet sistemi (bileşen 4.3) ve bileşen 4.4 kapsamındaki finans sektörü ve sermaye piyasalarının güçlendirilmesi ile uyumlu ve tutarlıdır. İlk iki bileşen kapsamındaki tedbirler ve yatırımlar, iş ortamının iyileştirilmesine katkıda bulunacak, prosedürleri ve kurumsal çerçeveleri modernize ederek yatırımcılar ve şirketler için daha dostane koşullar yaratacaktır. Bileşen 2.1 "Bağlan", hızlı geniş bant bağlantılarına geçiş için gerekli reformları sunmakta ve 5G teknolojisine giden yolu açmaktadır; ve bileşen 2.2 ve 2.3, Yunan kamu sektörünün operasyonel modelini geliştirerek modernize etmeyi ve vatandaşlara ve işletmelere gelişmiş, kaliteli hizmetler sunmayı amaçlamaktadır. Bu tedbirler, iş süreçlerini iyileştirerek, sistemlerin ve verilerin birlikte çalışabilirliğini artırarak, siber güvenliği sağlayarak ve bulut bilişim ve büyük veri ileri teknolojilerin kullanımını yaygınlaştırarak kamu sektörünün KOBİ'lerin dijital dönüşümüne tutarlı bir şekilde katkıda bulunmaktadır. İşgücü piyasası (bileşen 3.1), istihdam yaratma ve eğitim, öğretim ve beceriler (bileşen 3.2) ile ilgili sosyo-ekonomik politikalar ve tedbirler tamamlayıcı niteliktedir ve yeşil ve dijital dönüşüm ile el ele gitmektedir. Örneğin, döngüsel ekonomi gibi yeşil dönüşüm konusunda dijital becerileri ve eğitimi teşvik eden tedbirler bulunmaktadır. Bunlar özellikle yeni iş fırsatları yaratacak ve yeni vasıflı ve eğitilmiş vatandaşlara ihtiyaç duyacaktır ki bunlar da 3. sütun altındaki ilgili bileşenler kapsamındaki tedbirlerle ele alınan konulardır.

Dijital dönüşüm ve iş ortamının modernleştirilmesi, rekabet gücünün artırılması ve özel yatırımların teşvik edilmesine yönelik tedbir ve politikaların sürdürülebilir ve daha iyi büyüme beklentileri yaratması beklenmektedir. Bunlar aynı zamanda planda sunulan sağlık ve sosyal tedbirlerle de uyumludur. Burada, Yunanistan'daki iş ortamını reforme etmeyi amaçlayan ve özel yatırım için ilgili mali teşviklerin sağlanmasıyla eşleştirilen son bileşen 4.7'den bahsetmek gerekir. Bunlar iş ortamını basitleştirecek, kalitesini ve güvenliğini yükseltecek ve aynı zamanda hedefe yönelik müdahaleler, iş dostu bir ekosistem ve idari maliyetlerin azaltılmasını sağlayacaktır. Bunlar, özel yatırımlar için mali teşviklerle tamamlanmaktadır (mali sürdürülebilirlikle uyumlu ve vergi mükelleflerinin maruz kaldığı riskleri sınırlandıracak şekilde kullanılan Kurtarma ve Dayanıklılık Tesisi kredileri)

Yeşil ve dijital ekonomik geçiş de dahil olmak üzere ekonomik temellere sağlam bir şekilde dayanan uygunluk ile yatırımı teşvik etmek için kullanılacak.

Sonuç

Yunanistan'ın toparlanma ve dayanıklılık planının tüm bileşenlerinin niteliksel değerlendirmesi, bunların bireysel ağırlıkları (önem, uygunluk, mali tahsis) ve etkileşimleri dikkate alındığında, plan, reformların ve kamu yatırımlarının uygulanmasına yönelik tedbirler içermektedir ve bunlar büyük ölçüde tutarlı eylemleri temsil etmektedir. Bu durum, RRF Yönetmeliği Ek V'in 2.11 numaralı değerlendirme kriteri kapsamında A notu verilmesini gerektirmektedir.

5. EKLER

Tablo 9 İklim takibi ve dijital etiketleme

Not: Yunanistan'ın İyileşme ve Dayanıklılık Planının toplam maliyeti, Yunanistan'a tahsis edilen geri ödemesiz mali destek ve kredilerin toplamını aşsa da, Yunanistan bu tabloda iklim hedeflerine katkıda bulunduğu belirtilen tedbirlerle ilgili tüm harcamaların tamamen İyileşme ve Dayanıklılık Fonu'ndan sağlanan fonlarla finanse edilmesini sağlayacaktır.

Tebdir/Alt Tebdir Kimliği	Tebdir/Alt Tebdir Adı	Bütçe (EUR m)	İklim		Dijital	
			İç saha	Katsayı. %	İç saha	Coeff. %
16926	RES penetrasyonunu artırmak için depolama sistemlerinin kurulumunun desteklenmesi	450	033	100%		
16871	En çok etkilenen bölgelerin yeniden canlandırılması faaliyetleri_Doğa ve biyoçeşitliliğin korunması	74	050	40%		
16870	Adaların elektrik enterkoneksiyonu ve elektrik şebekesinin iyileştirilmesine yönelik müdahaleler	195	033	100%		
16901	Dayanıklılığı artırmayı ve çevreyi korumayı amaçlayan HEDNO şebeke iyileştirmeleri	60	037	100%		
16900	HEDNO ormanlık alanlarda havai şebeke iyileştirmesi	40	037	100%		
16899	Yeni YEK bağlantısı için Yunanistan Elektrik Dağıtım Şebekesi Operatörü (HEDNO) YG/OG trafo merkezlerinde kurulu kapasite artışı	12	028	100%		
16865	RES CHP Hesabı gelirlerinin yeniden yapılandırılması ve iyileştirilmesi	202	028	100%		
16872	Konut binalarında enerji yenilemesi	1 253	025bis	100%		
			İklim		Dijital	

Tedbir/Alt Tedbir Kimliği	Tedbir/Alt Tedbir Adı	Bütçe (EUR m)	İç saha	Katsayı. %	İç saha	Coeff. %
16873	Yeşil Müdahaleler - Yerleşim alanlarında ve bina stokunda müdahaleler_Uyum ve iklim direnci önlemleri	160	037	100%		
16873	Eleonas/ Votanikos - Yerleşim alanlarında ve bina stokunda müdahaleler_Enerji verimliliği önlemleri	116	026	40%		
16873	Atina Riviera - Yerleşim alanlarına ve bina stokuna müdahaleler_Bisiklet altyapısı	44	075	100%		
16873	Diğer Stratejik Müdahaleler - Yerleşim alanlarına ve yapı stokuna müdahaleler_Doğa ve biyoçeşitliliğin korunması	31	050	40%		
16873	Diğer Stratejik Müdahaleler - Yerleşim alanlarına ve bina stokuna yönelik müdahaleler_Enerji verimliliği önlemleri	77	024ter	100%		
16873	Diğer Stratejik Müdahaleler - Yerleşim alanlarına ve bina stokuna müdahaleler_Enerji verimli yeni binaların inşası	47	025ter	40%		
16874	Enerji ve girişimcilik	450	024ter	100%		
16876	Kamu sektörü binalarının enerji iyileştirmesi	200	026bis	100%		
			İklim		Dijital	

Tedbir/Alt Tedbir Kimliği	Tedbir/Alt Tedbir Adı	Bütçe (EUR m)	İç saha	Katsayı. %	İç saha	Coeff. %
16875	Tatoı'deki eski kraliyet arazisinde altyapı geliştirme ve binaların restorasyonu	40	026	40%		
16932	Atina Olimpik Atletizm Merkezi	11	026	40%		
16879	Kentsel politika reformunun uygulanmasında Kentsel Planların hazırlanması	250	036	100%		
16831	Üret- E Yeşil	300	027	100%		
16924	Şarj Noktaları - Elektromobilite_Alternatif yakıtlar altyapısı	80	077	100%		
16924	Elektrikli otobüsler - Electromobility_Clean urban transport: rolling stock	100	074	100%		
16924	Elektrikli taksiler - Electromobility_Battery driven vehicles	40	N/A ³⁶	100%		
16898	Su Temini Projeleri	290	039bis	40%		
16849	Ulusal Ağaçlandırma Planı ve Parnitha amiral gemisi yatırımı	224	037	100%		
16846	Yenilenen altyapı - Kentsel Atıksu ve Çamur Yönetimi	45	041bis	40%		

³⁶ Kurtarma ve Dayanıklılık Tesisi Yönetmeliği (2021/241) ekinde yer alan 'İklim izleme metodolojisi', 074 müdahale alanına giren şehir içi ulaşım araçları hariç olmak üzere, elektrikli araçların veya plug-in hibrit araçların iklim veya çevre açısından izlenmesine olanak tanıyacak müdahale alanlarını belirlememektedir. Bununla birlikte, Tüzüğün 18(4)(e) Maddesine göre, metodoloji 'Ek VT'da listelenen bir müdahale alanına doğrudan atanamayan tedbirler için uygun şekilde kullanılmalıdır'. Bu bağlamda Komisyon, tüm kategorilerdeki sıfır emisyonlu araçlar için %100 iklim katkı katsayısı uygulamıştır (buna bataryalı elektrikli ve yakıt hücresi/hidrojenle çalışan araçlar dahildir).

			İklim		Dijital	
Tedbir/Alt Tedbir Kimliği	Tedbir/Alt Tedbir Adı	Bütçe (EUR m)	İç saha	Katsayı. %	İç saha	Coeff. %
	Atıksu Arıtma Altyapıları_Enerji verimliliği kriterlerine					
16285	KÖİ programları aracılığıyla ulusal sulama şebekesine yatırım yapılması	200	040	40%		
16850	İçme Suyu Temini ve Tasarrufu Altyapıları	200	039bis	40%		
16911	Kriz yönetimi için hava araçları	155	036	100%		
16882	Taşkın azaltma projeleri	110	035	100%		
16912	Orman yangınıyla mücadele, önleme ve müdahale ekipmanları	115	036	100%		
16851	Sürdürülebilir büyüme için bir itici güç olarak biyoçeşitliliğin korunması	100	050	40%		
16909	Altyapı - Stratejik bir Ulusal Afet Risk Yönetiminin kurulması	74	036	100%		
16910	İzleme ve Yönetim Sistemi	45	036	100%		
16283	Bölgesel Sivil Koruma Merkezlerinin (PEKEPP) PPP planları aracılığıyla uygulanması	19	025ter	40%		
16855	Küçük uydular	200			055	100%
16834	5G Koridorları - 5G Koridorlarının bir parçası olan tüm Yunan otoyollarını kapsayacak 5G ağları geliştirin Trans-Avrupa	160			054bis	100%

Tebdir/Alt Tebdir Kimliği	Tebdir/Alt Tebdir Adı	Bütçe (EUR m)	İklim		Dijital	
			İç saha	Katsayı. %	İç saha	Coeff. %
	Ulaşım Ağları					
16962	Denizaltı fiber kabloları	30			051	100%
16818	Binalarda fiber optik altyapı	131			053	100%
16778	Arşivlerin dijitalleştirilmesi ve ilgili hizmetler	598			011	100%
16810	Genel Hükümet için CRM	56			011	100%
16780	Kamu Yönetiminin Tek Durak Noktalarının Daha Fazla Modernizasyonu	19			011	100%
16736	Kamu İhaleleri için yeni sistem	17			011	100%
16742	Dışişleri Bakanlığı'nın dijital dönüşümü	49			011	100%
16826	Askerler için dijital becerileri geliştirme programları	32			108	100%
16791	Yunanistan Ulusal Turizm Organizasyonunun Dijital Dönüşümü	8			011	100%
16823	Kamu Sektörü için siber güvenlik stratejisi ve politikaları & ulusal kritik altyapılar için gelişmiş güvenlik hizmetleri	49			011	100%
16779	Birlikte çalışabilirlik ve web hizmetleri geliştirme	72			011	100%
16965	Kamu Sektörü Bilgi Sistemleri için Veri Sınıflandırma Çalışmaları	2			011	100%
16964	Yeni Nesil Birlikte Çalışabilirlik Merkezi	3			011	100%

Tebdir/Alt Tebdir Kimliği	Tebdir/Alt Tebdir Adı	Bütçe (EUR m)	İklim		Dijital	
			İç saha	Katsayı. %	İç saha	Coeff. %
	(KED)					
16824	ERegistries	24			011	100%
16785	Turizm Sicil e-MHTE	8			011	100%
16854	Akıllı şehirler	73			055	100%
16853	Merkezi Bulut Bilişim Altyapısı ve Hizmeti Temini	95	011bis	40%	011bis	100%
16955	Ulusal Araştırma ve Teknoloji Altyapılarının (GRNET) bulut bilişim altyapısının ve hizmetlerinin yükseltilmesi	63	011bis	40%	011bis	100%
16287	Kamu Sektörünün İş Sürekliliğinin Geliştirilmesi	39			011	100%
16956	Syzeffsis II'nin Genişlemesi	26			011	100%
16827	Kamu Sektörü için Veri Yönetişimi stratejisi ve politikaları	26			011	100%
16842	Merkezi İş Zekası - Veri Analitiği	16			011	100%
16738	Merkezi Belge Yönetim Sistemi	5			011	100%
16706	KOBİ'lerin Dijital Dönüşümü	375			010	100%
16750	İşgücü Sistemlerinin Dijital Dönüşümü	77			011	100%
16747	Yeşil beceriler, işler, ekonomi - Aktif İşgücü Piyasası Politikaları Reformu_Yeşil becerilere, işlere ve yeşil ekonomiye katkı	100	01	100%		

Tebdir/Alt Tebdir Kimliği	Tebdir/Alt Tebdir Adı	Bütçe (EUR m)	İklim		Dijital	
			İç saha	Katsayı. %	İç saha	Coeff. %
16942	OAED Dijitalleşme	17			011	100%
16913	Yaşam Boyu Beceri Kazandırma için Yeni Bir Strateji: Yunanistan'ın Eğitim Sisteminin Modernleştirilmesi ve Beceri Kazandırma ve Yeniden Beceri Kazandırma Sistemi_Dijital beceri kazandırma	690			108	100%
16913	Yeşil beceriler, işler, ekonomi - Yaşam Boyu Beceri Kazandırma için Yeni Bir Strateji: Yunanistan'ın Beceri Geliştirme ve Yeniden Beceri Kazandırma Sisteminin Modernizasyonu ve Geliştirilmesi_Yeşil becerilere, işlere ve yeşil ekonomiye katkı	350	01	100%		
16794	Yeşil Okullar - Çıraklık Sisteminin Güçlendirilmesi_Kamu altyapısına ilişkin enerji verimliliği yenileme veya enerji verimliliği önlemleri	108	026bis	100%		
16792	Reformdan geçirilmiş bir eğitim modeli aracılığıyla işgücünün beceri kazanması, yeniden beceri kazanması ve beceri kazandırılması (Mesleki Eğitim ve Öğretim Reformu)_Yeşil becerilere, işlere ve yeşil ekonomiye katkı sağlanması	55	01	100%		
16676	Eğitimin dijital dönüşümü	365			011	100%
16755	Yeşil yatırımlar - Temel Sağlık Hizmetleri Reformu Sistem_Enerji verimliliği	189	026	40%		

			İklim		Dijital	
Tedbir/Alt Tedbir Kimliği	Tedbir/Alt Tedbir Adı	Bütçe (EUR m)	İç saha	Katsayı. %	İç saha	Coeff. %
	kamu altyapısına ilişkin yenileme veya enerji verimliliği önlemleri					
16795	NHS Hastanesi Yenileme ve Altyapı İyileştirmesi	317	026	40%		
16752	Sağlığın Dijital Dönüşümü (DigHealth)	278			095	100%
16793	Selanik Genel Hastanesi bünyesinde Hücrel ve Gen Tedavileri ile Hematoloji Klinik Laboratuvarlarına ayrılmış bir binanın inşası projesi "Papanikolaou"	6	025ter	40%		
16925	Sosyal destek sisteminin dijital	12			011	100%
16763	Göç ve iltica sisteminin dijital dönüşümü	42			011	100%
16611	Vergi denetimlerinin dijital dönüşümü	5			011	100%
16616	Elektronik işlemlerin artırılmasına yönelik tedbir ve teşviklerin benimsenmesi	0.5			011	100%
16291	Vergi ve Gümrük İdaresinin Dijital Dönüşümü	180			011	100%
16705	Yönetişim ve Elektronik Faturalamada Mali Yönetim ve Denetimin Dijital Dönüşümü	102			011	100%
16940	Yunanistan'ı modernize edin Konsinye Depozito ve	7			011	100%

Tebdir/Alt Tebdır Kımılığı	Tebdir/Alt Tebdır Adı	Bütçe (EUR m)	İklim		Dijital	
			İç saha	Katsayı. %	İç saha	Coeff. %
	Krediler Fonu					
16292	Yeni Yargı Binaları_Enerji verimli yeni binaların	69	025ter	40%		
16292	Yeni Adli Binalar_Enerji verimliliği yenilemeleri	27	026	40%		
16727	Adaletin Dijital Dönüşümü (E-Adalet)	81			011quater	100%
16733	Hâkimler ve yargı çalışanları (yargı personeli) için beceriler ve dijital beceriler	32			108	100%
16581	Sermaye piyasası denetiminin ve güvenilirliğinin artırılması	12			011	100%
16654	TH 2 ORAX: Trellis Bütünsel ve Hibrit Operasyonel Sağlamlaştırılmış Otonom örnek sistem	50	037	100%	011	100%
16975	Bölgesel Limanlar için Yükseltme Müdahaleleri	20	081bis	40%		
16960	Çevresel ve kültürel odaklı Akıllı Altyapı_Dijital alt projeler	82			011	100%
16960	Çevresel ve kültürel odaklı Akıllı Altyapı_Doğa ve biyoçeşitliliğin korunması	65	050	40%		
16960	Çevresel ve kültürel odaklı Akıllı Altyapı_Hava kalitesi önlemleri	27	048	40%		
16959	Dijital Dönüşüm Yunanistan Demiryolları	24	070	40%	070	100%

Tebdir/Alt Tebdir Kimliği	Tebdir/Alt Tebdir Adı	Bütçe (EUR m)	İklim		Dijital	
			İç saha	Katsayı. %	İç saha	Coeff. %
	Organizasyon					
16954	Yunanistan demiryolu ağı sistemi ve altyapısının iyileştirilmesi ve yeniden konuşlandırılmasına yönelik müdahaleler	130	064	100%		
16950	Elektronik Geçiş Ücretleri	90	063bis	40%	063bis	100%
16949	Akıllı Köprüler	81			063	100%
16937	Altyapı ve Ulaştırma Bakanlığı Teknik İşler ve Yapısal Varlıkların İdaresi için Dijital Entegre Program Yönetim Sistemi	10			011	100%
16931	Turizm Gelişimi_Enerji verimliliği önlemleri	111	024	40%		
16931	Turizm Gelişimi_Kamu altyapısı için enerji verimli önlemler	7	026	40%		
16931	Turizm Gelişimi_Yenilenebilir enerji (rüzgar)	7	028	100%		
16931	Turizm Gelişimi_Kamu altyapısı için enerji verimli önlemler	1	026	40%		
16892	Batı Attika banliyö demiryolunun iyileştirilmesi	81	073	100%		
16786	Altyapı ve Ulaştırma Bakanlığı Prosedürlerinin Basitleştirilmesi	1			011	100%

			İklim		Dijital	
Tedbir/Alt Tedbir Kimliği	Tedbir/Alt Tedbir Adı	Bütçe (EUR m)	İç saha	Katsayı. %	İç saha	Coeff. %
16721	Akıllı üretimin hızlandırılması	75			010bis	100%
16653	Tarımsal Gıda Sektörünün Dijital Dönüşümü	47			011	100%
16634	Yeni Sanayi Parkları_ Enerji verimli yeni binaların inşası	7	025ter	40%		
16634	Yeni Sanayi Parkları_ Su yönetimi ve su kaynaklarının korunması	4	040	40%		
16634	Yeni Sanayi Parkları_ Enerji verimliliği kriterlerine uygun atık su toplama ve arıtma	25	041bis	40%		
16634	Yeni Sanayi Parkları_ Yenilenebilir enerji (güneş enerjisi)	5	029	100%		
16634	Yeni Sanayi Parkları_ Alternatif yakıtlar altyapısı	3	077	100%		
16634	Yeni Sanayi Parkları_ Su yönetimi ve su kaynaklarının korunması	5	040	40%		
16626	İklimle ilgili - Tarım Sektöründe ekonomik dönüşüm_KOBİ'lerde enerji verimliliği ve demonstrasyon projeleri	62	024	40%		
16626	İklimle ilgili - Tarım Sektöründe ekonomik dönüşüm_Yenilenebilir enerji (güneş enerjisi)	35	029	100%		
16626	İklimle ilgili - Ekonomik üzerinde dönüşüm	7	077	100%		

Tebdir/Alt Tebdir Kimliği	Tebdir/Alt Tebdir Adı	Bütçe (EUR m)	İklim		Dijital	
			İç saha	Katsayı. %	İç saha	Coeff. %
	Tarım Sektörü_Alternatif yakıtlar altyapısı					
16626	İklimle ilgili - Tarım Sektöründe Ekonomik Dönüşüm_KOBİ'lerde çevre dostu üretim süreçlerine ve kaynak verimliliğine destek	170	047	40%		
16599	Ekonomik Diplomasi Ağının Dijitalleştirilmesi & İhracatçı Eğitim Programı	10			011	100%
16593	Stratejik yatırımların çekilmesi için yasal çerçevenin değiştirilmesi_Düşük karbon ekonomisine katkıda bulunan hizmetler sunan işletmelere destek	45	027	100%		
16593	Stratejik çekilmesi için yasal çerçevenin değiştirilmesi_Enerji verimli yeni binaların inşası	40	025ter	40%		
16584	Su Ürünleri Sektöründe Eylem Önerileri	35	047	40%		
16536	HOCRED Mağazaları - eski ARF Mağazaları (Yerinde ve elektronik) tarafından sağlanan altyapının iyileştirilmesi, ekipmanın yenilenmesi ve hizmet kalitesinin yükseltilmesi	3	024bis	40%		
16486	Sualtı Müzesi	54	026	40%		

			İklim		Dijital	
Tedbir/Alt Tedbir Kimliği	Tedbir/Alt Tedbir Adı	Bütçe (EUR m)	İç saha	Katsayı. %	İç saha	Coeff. %
	ESKİ ESERLER					
16433	Kültürel anıtların ve arkeolojik iklim değişikliğinden korunması	20	037	100%		
16293	Büyümenin itici gücü olarak kültür	30	026	40%		
16980	RRP Kredi İmkânı_KOBİ'lerde veya büyük işletmelerde enerji verimliliği ve demonstrasyon projeleri	1 398	024ter	100%		
16980	RRP Kredi İmkânı_Yenilenebilir enerji (güneş enerjisi)	1 189	029	100%		
16980	RRP Kredi İmkânı_Yenilenebilir enerji (rüzgar)	843	028	100%		
16980	RRP Kredi İmkânı_Ticari, endüstriyel atık yönetimi	634	044	40%		
16980	RRP Kredi İmkânı_Akıllı Enerji Sistemleri	445	033	100%		
16980	RRP Kredi İmkânı_Düşük karbon ekonomisine katkıda bulunan hizmetler sunan işletmelere destek	254	027	100%		
16980	RRP Kredi İmkânı_Diğer yenilenebilir enerji	206	032	100%		
16980	RRP Kredi İmkânı_Düşük karbon ekonomisi, dayanıklılık ve inovasyona odaklanan araştırma ve inovasyon süreçleri iklime adaptasyon	102	022	100%		

Tebdir/Alt Tedbir Kimliği	Tebdir/Alt Tedbir Adı	Bütçe (EUR m)	İklim		Dijital	
			İç saha	Katsayı. %	İç saha	Coeff. %
	değişim					
16980	RRP Kredi İmkanı_Yenilenebilir enerji (biyokütle)	47	030	40%		
16980	RRP Kredi İmkanı_Çok Yüksek Kapasiteli Şebekeler	912			054	100%
16980	RRP Kredi İmkanı_Büyük işletmelerin	770			010bis	100%
16980	RRP Kredi İmkanı_KOBİ'lerin Dijitalleşmesi	330			010	100%
16980	RRP Kredi İmkanı_Diğer BİT altyapısı	208			055	100%
16980	RRP Kredi Tesisi_Siber Güvenlik	120			021quinquies	100%
16980	RRP Kredi İmkanı_Gelişmiş teknolojiler	118			021quater	100%
16980	RRP Kredi İmkanı_Diğer BİT altyapısı	89			055	100%

Int. Alan= müdahale alanı

Coeff. = RRF Tüzüğü Ek VI ve Ek VII temelinde iklim değişikliği hedeflerine ve dijital dönüşüme verilen desteğin hesaplanmasına ilişkin katsayı